

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΙΣΤΗ & ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ 1998

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2533
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	3
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	7
1.1. Διακρίσεις των πιστώσεων	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	13
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	13
2.1. Γενικά	13
2.2. Διαχείριση και πολιτική των εμπορικών πιστώσεων	15
2.2.1. Πιστωτικά πρότυπα	16
2.3. Ανάλυση των πιστωτικών πληροφοριών	23
2.4. Συμβουλευτικός ρόλος	24
2.5. Η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διαχείριση των πιστώσεων	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	30
ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	30
3.1. Γενικά	30
3.2. Έννοια των χρηματοδοτήσεων - χορηγήσεων	31
3.3 Διακρίσεις των τραπεζικών χορηγήσεων	31
3.4. Συμβάσεις χορηγήσεων	36
3.4.1. Πότε στις συμβάσεις είναι αναγκαία η λήψη «βεβαίας χρονολογίας» ³⁷	
3.5. Ασφάλειες χορηγήσεων	38
3.5.1. Πρόσθετες προσωπικές ασφάλειες	39
3.5.2. Πρόσθετες εμπράγματα εξασφαλίσεις	40
3.6. Η αποδοτικότητα της επιχείρησης βασικός παράγοντας για την χρηματοδότησή της	44
3.7. Τόκοι και προμήθειες στις χορηγήσεις	45
3.8 Εγγυητική επιστολή	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV	48
ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	48
4.1. Ταμείο παρακαταθηκών και δανείων	48
4.2. Ταχυδρομικό ταμειυτήριο	49
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	50

ΠΙΣΤΗ	50
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	52
1.1. Γενικά	52
1.2. Έννοια	52
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	55
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	56
1.1. Έννοια αξιόγραφων	56
1.2. Συναλλαγματική	60
1. Ιστορική εξέλιξη	60
1.3. Γραμμάτιο σε διαταγή	110
Τυπικά στοιχεία του γραμματίου σε διαταγή	111
1.4. Τραπεζική επιταγή	115
Τυπικά στοιχεία της τραπεζικής επιταγής	118
Ορισμός	120
1.5. Φορτωτική	137
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	140
Ιδιότητες Αξιόγραφων	140
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	148
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	149
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	150

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πίστωση ονομάζεται, η παροχή οικονομικών αγαθών σε τρίτους με ελεύθερη βούληση και με την εμπιστοσύνη ότι αυτά θα αποδοθούν κατά τον χρόνο που έχει συμφωνηθεί και με τους συμφωνημένους όρους. Αυτός ο καθαρά οικονομικός σκοπός της πίστης συνίσταται στην διευκόλυνση της ιδιωτικής οικονομίας για την απόκτηση των απαραίτητων γι' αυτήν αναγκών για παραγωγική εργασία, από την στιγμή που αυτή στερείται προσωρινά από χρηματικά μέσα και με την υπόσχεση για την μελλοντική απόδοση των ληφθέντων αγαθών, με τους προσυμφωνημένους δεκτούς όρους.

Όμως η έννοια της πίστωσης είναι ευρύτερη και δεν περιλαμβάνει σύμφωνα με την παθητική άποψη μόνο την εξεύρεση και τον εφοδιασμό της επιχείρησης, με τα αναγκαία για αυτή χρηματικά μέσα και κεφάλαια, αλλά και τη χορήγηση από τις επιχειρήσεις κάθε φύσεως πιστώσεων που αποτελεί και την ενεργητική άποψη. Έτσι οι δύο κύριες μορφές με τις οποίες εμφανίζεται η πίστωση είναι η πώληση επί πίστωση είναι η πώληση επί πιστώσει και το δάνειο.

Μάλιστα το δάνειο κατά το οποίο ο δανειστής δίνει χρήμα που το στερείται προσωρινά και θα το παραλάβει αργότερα μαζί με τον τρόπο από τον πιστολήπτη, αποτελεί και στην σύγχρονη κοινωνική οικονομία, την κύρια πιστωτική συναλλαγή.

Με τα δάνεια και κυρίως όταν χρησιμοποιούνται για παραγωγικό σκοπό, δεν επιφέρει καμία αλλαγή στην περιουσιακή κατάσταση των ιδιωτικών οικονομιών, εφόσον ο δανειολήπτης έχει αναλάβει την την υποχρέωση να επιστρέψει τα ληφθέντα αγαθά.

Επίσης σημαντικό ρόλο στην σύγχρονη κοινωνική οικονομία παίζουν και οι πωλήσεις επί πιστώσει που ενδιαφέρουν κυρίως τις εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις.

Όταν αναφερόμαστε στις πωλήσεις επί πιστώσει εννοούμε το συνηθισμένο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της παραλαβής των αγαθών, μέχρι, την εξόφλησή τους. Για το μεν πωλητή των αγαθών αυτό συνεπάγεται τη δημιουργία ενός εισπρακτέου λογαριασμού ενώ για τον αγοραστή των αγαθών την δημιουργία ενός πληρωτέου λογαριασμού. Οι πιστώσεις αυτές είναι κατά κανόνα ακάλυπτες βραχυπρόθεσμες που προέρχονται από τους προμηθευτές για την προώθηση και επιτάχυνση της διαθέσιμης των πωλούμενων αγαθών τους. Η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση μπορεί να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της χωρίς να δεσμεύσει μεγαλύτερο κεφάλαιο. Αν μπορεί να διαθέσει σε κυκλοφορία τα είδη της με την παροχή στους πελάτες της πίστωσης μικρότερης τόσο χρονικώς όσο και ποσοτικώς τότε ασφαλώς βελτιώνει αισθητά την χρηματοοικονομική της κατάσταση και τον βαθμό ρευστότητάς της.

Κατά την πλειοψηφία των οικονομολόγων, η πιστωτική πολιτική στηρίζεται στην εμπιστοσύνη που έχει ο δανειστής για την τήρηση των

υποχρεώσεων από τον οφειλέτη. Αυτό το στοιχείο της εμπιστοσύνης θεωρείται και ως πρωτεύον. Η εμπιστοσύνη πρέπει να υπάρχει γενικώς σε κάθε είδος συναλλαγής. Αυτή προϋποθέτει ηθικές σχέσεις και αμοιβαία εμπιστοσύνη, που κατά κανόνα αναπτύσσεται σε πληθυσμούς με κεκτημένη ηθικότητα, εργατικούς, οικονομικούς και προοδευτικούς. Στα κράτη εκείνα όπου η δημόσια ασφάλεια, η δικαιοσύνη, η ελευθερία του ατόμου, η εγγύηση του σεβασμού και της προστασίας της ατομικής ιδιοκτησίας, ως και η ελεύθερη αυτή διαχείριση περιφρονούνται και αναγνωρίζονται ως δικαιώματα από την πολιτική εξουσία, εκεί οι πιστώσεις ακμάζουν περισσότερο. Ενώ αντιθέτως σε εποχές πολέμων, εμφυλίων σπαραγμών, επαναστάσεων, πολιτικών ανωμαλιών και πληθωρικής κυκλοφορίας χαρτονομίσματος, η εμπιστοσύνη και μαζί η πιστωτική πολιτική εξαφανίζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1. Διακρίσεις των πιστώσεων

Στην πράξη ο πιστοδότης παραδίδει στον πιστούχο πραγματικό κεφάλαιο π.χ. ύφασμα, καφέ κ.λ.π. και εξασφαλίζεται με εμπορικά γραμμάτια καταθέσεων ή ενέχυρο, χρεόγραφο, μετοχές, ομολογίες, υποθήκη ακινήτων. Ένας διαχωρισμός των πιστώσεων που μπορεί να γίνει με βάση την εγγύηση που δίνει ο πιστολήπτης είναι, οι πραγματικές πιστώσεις και οι προσωπικές.

Πραγματική Πίστωση. Έχουμε μόνο στην περίπτωση που δίνεται σαν ασφάλεια στον πιστοδότη, δικαίωμα σε κινητό π.χ. ενεχύρου εμπορευμάτων, μετοχών και άλλων αντικειμένων συναλλακτική αξία, ή ακίνητο πράγμα, από τον πιστολήπτη ή από άλλο πρόσωπο, για λογαριασμό του.

Αναμφισβήτητα η πραγματική πίστωση είναι κατά πολύ ασφαλέστερη από την προσωπική, η οποία στηρίζεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του πιστολήπτη, το οποίο δεν εμποδίζεται καθόλου είτε λόγω χαρακτήρα, είτε κακών περιστάσεων, να κατασπαταλίσει την παρουσία του ή να του μεταβιβάσει ή και να αρνηθεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Προσωπική πίστωση ονομάζουμε την πίστωση που παραχωρεί σε κάποιο πρόσωπο αφού πρώτα πραγματοποιηθεί έλεγχος σε κάποιο πρόσωπο αφού πρώτα πραγματοποιηθεί έλεγχος στην περιουσιακή του

κατάσταση, τις φυσικές του ικανότητες, καθώς και το ήθος του. Πρώτα όμως εξετάζεται η περιουσιακή του κατάσταση γιατί και θεωρητικά και πρακτικά επικρατεί η αντίληψη ότι αυτός που διαθέτει περιουσιακά στοιχεία, δεν είναι μόνο από φόβο συνεπής στις υποχρεώσεις του, αλλά και προσεκτικός και συντηρητικός στις εμπορικές του πράξεις.

Η προσωπική πίστωση δίνεται συνήθως εγγράφως και κατά διαφόρους τύπους, σπάνια όμως δίνεται προφορικά. Στην πράξη ζητείται κατά κανόνα εγγυητής που αναλαμβάνει την ευθύνη της πληρωμής σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης από τον οφειλέτη. Σημαντικό όμως είναι ότι η προσωπική πίστη καθημερινά εκλείπει και αντικαθίσταται από την πραγματική.

Ένας δεύτερος διαχωρισμός των πιστώσεων είναι σε παραγωγικές και καταναλωτικές ανάλογα με το αν αυξάνουν την παραγωγή ή την κατανάλωση των αγαθών. Ο διαχωρισμός αυτός των χρηματοδοτήσεων γιατί η αύξηση της κατανάλωσης έχει ως επακόλουθο την αύξηση της παραγωγής - είναι πολύ γενικός και προέρχεται από τους κλάδους των επιχειρήσεων προς τους οποίους κατευδύνονται οι πιστοδότες.

Παραγωγική ονομάζεται η πίστωση αυτή που διαθέτει τα δανεισθέντα κεφάλαια για σκοπούς ωφέλιμους και αναπαραγωγικούς. Πολλές φορές όμως λόγω αποτυχίας καθολικής ή μερικής από τον αρχικό προορισμό, η πίστωση αυτή μεταβάλλεται σε καταναλωτική η οποία προξενεί μεγάλη βλάβη στην ιδιωτική οικονομία, ενώ αντιθέτως ωφελεί την εθνική.

Μέσω της παραγωγικής πίστωσης, ο πλούτος αυξάνεται και η προμήθεια κεφαλαίων στις βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις, φέρνει σαν αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό του.

Στην κατηγορία των παραγωγικών πιστώσεων περιλαμβάνονται και οι πιστώσεις που δίνονται για τη διατήρηση και την προαγωγή των πνευματικών και σωματικών δυνάμεων του καταναλωτή. Στην περίπτωση αυτή οι συγγραφείς παραδέχονται ότι αυτός που λαμβάνει τεχνική ή επιστημονική κατάρτιση καθιστά την πίστωση παραγωγική γιατί στο μέλλον θα παραχθεί εισόδημα. Ωστόσο και η αγορά αντικειμένων διάρκειας για χρήση είναι παραγωγική. Επίσης έχει υποστηριχθεί ότι οι έκτακτες δαπάνες π.χ. για ασθένεια και κηδεία, ανήκουν στην παραγωγική κατηγορία πιστώσεων αφού αυτές θα καλυφθούν από μελλοντικό εισόδημα. Επίσης σύμφωνα με τη θεωρία των ΚΝΙΕΣ και TRUCHY οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την αγορά πραγμάτων προς κατανάλωση, χάρη των εργατικών μαζών σε περίοδο ανεργίας είναι παραγωγικές.

Καταναλωτική πίστωση, έχουμε όταν τα δανεισθένια διατίθενται με σκοπό την εκπλήρωση προσωπικών πόθων, είτε αυτοί είναι πρώτης ανάγκης είτε πολυτελείας. Αυτή η πίστωση κατακρίνεται ως επιβλαβής. Κατά τον LEXIS περικλείει μεγάλους κινδύνους όταν χρησιμοποιείται για ατομικές ανάγκες, επειδή καταστρέφονται υπάρχοντα αγαθά. Δεν μπορεί να στηριχθεί πάνω σ' αυτή ο δανειστής γιατί δεν παρέχει ασφαλή βάση ότι θα εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις του πιστολήπτη,

εκτός και αν βασίζεται στην ήδη υπάρχουσα προσωπική περιουσία του. Πάντως εφόσον ο οφειλέτης δεν θα προσπαθήσει να παράγει προς απόδοση ισάξιο αγαθό του δανειστή, η καταστροφή του, η απώλεια της ατομικής ευτυχίας, ως και η για πάντα ανατροπή του ισοζυγίου των ιδιωτικών οικονομικών του δυνάμεων είναι βέβαιη. Ενώ από την άποψη της εθνικής οικονομίας, όλοι οι συγγραφείς συμφωνούν ότι η άσκοπη και ανώφελη καταδπάνηση των πιστώσεων επιφέρει σημαντική μείωση του εθνικού πλούτου.

Ένας τρίτος διαχωρισμός που μπορούμε να κάνουμε είναι ανάλογα με τον χρόνο που παραχωρείται η πίστωση, σε βραχυχρόνια, μεσοχρόνια και μακροχρόνια. Η διαφορά βρίσκεται στο ότι οι μεν βραχυπρόθεσμες χρησιμοποιούνται για μικρό χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τους δώδεκα μήνες παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις ενώ οι μακροχρόνιες χρησιμοποιούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ δύο με πέντε χρόνια. Πρέπει όμως να γίνει ένας διαχωρισμός των επιχειρήσεων κατά κατηγορία και τάξη για τον ακριβή χωρισμό των πιστώσεων. Έτσι οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις χορηγούνται κυρίως στις επιχειρήσεις για να αντιμετωπίσουν την αγορά εμπορευσίμων αγαθών τα οποία διατίθενται τμηματικά με λιανικές ή χονδρικές πωλήσεις, στην έμμεση ή στην άμεση καταναλωτική χρήση.

Οι επιχειρήσεις που κατά κανόνα έχουν ανάγκη από μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση, είναι εκείνες που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή

προϊόντων, ύστερα από επεξεργασία υλών με τα μηχανικά μέσα και χρησιμοποίηση ανθρώπινης εργασίας.

Επίσης οι επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες με την χρησιμοποίηση μηχανικών μέσων και εγκαταστάσεως, για την απόκτηση των παγίων τους περιουσιακών στοιχείων. Τέτοιου είδους πιστώσεις χρησιμοποιούν συνήθως οι βιομηχανίες, βιοτεχνίες οικοτεχνίες, εργοστάσια, εργαστήρια επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών και κατασκευών καθώς και οι ναυτικές και γεωργικές εγκαταστάσεις. Ιδίως οι γεωργικές λόγω της αναγκαστικής μεσολάβησης μεγάλων προθεσμιών μεταξύ της σποράς και της συγκομιδής.

Οι πιστώσεις επίσης διακρίνονται σε Ιδιωτικές και σε Δημόσιες ανάλογα αν ο πιστολήπτης είναι φυσικό πρόσωπο ή Νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου ή αντίθετα Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Οι πιστώσεις τις οποίες συνάπτουν τα Ν.Π.Δ.Δ δημιουργούν το δημόσιο χρέος της χώρας.

Ανάλογα αν ο πιστολήπτης είναι κάτοικος της ίδιας ή άλλης χώρας με τον πιστοδότη, διακρίνονται οι πιστώσεις σε εσωτερικές και εξωτερικές.

Ένα τελευταίο είδος πίστωσης είναι η εταιρική όπου οι έταιροι είναι πιστοδότες και η εταιρία ο πιστολήπτης .

Ως εταιρία θεωρείται κάθε σύμπραξη προσώπων που καταδέτουν κεφάλαια και αποβλέπουν σε κέρδη. Η διαφορά από τις κοινές

πιστώσεις βρίσκεται στο ότι ο τόκος της εταιρικής κυμαίνεται ανάλογα της οικονομικής δύναμης της εταιρίας, ενώ στις κακές πιστώσεις ο τόκος παραμένει σταθερός σύμφωνα με τους όρους που έχουν καθοριστεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

2.1. Γενικά

Οι εμπορικές πιστώσεις παρέχονται:

α) Λόγω πωλήσεων και μη ταυτοχρόνου εισπράξεως του τιμήματος, οπότε ο πιστωτής έχει απέναντι στο χρεώστη την αγωγή του πωλητή. (actio venditi).

β) Λόγω πωλήσεων με κάλυψη της αξίας των πωληθέντων από τον αγοραστή με συναλλαγματική οπότε ο κομιστής έχει «εκ συναλλαγματικής αγωγή».

γ) Από χορηγήσεις προκαταβολών με μετρητά ή με αποδοχή συναλλαγματικών για αγορά εμπορευμάτων που θα παραδοθούν μελλοντικά οπότε ο χορηγίας την προκαταβολή έχει την αγωγή του αγοραστή (actio empti).

δ) Λόγω συνεχών δοσοληγιών με τρίτους που έχει συμφωνηθεί ρητά ή σιωπηρά η σύμβαση ανοικτού ή αλληλόχρεου ή τρεχούμενου λογαριασμού και έχει αυτόν αγωγή.

Αλληλόχρεος ή τρεχούμενος ή ανοικτός λογαριασμός είναι η σύμβαση ανάμεσα σε δύο πρόσωπα, προβλέπεται ότι θα έχουν μεταξύ τους σειρά συναλλαγών, συμφωνούν ότι οι αμοιβαίες πιστώσεις και

οφειλές, οι μέλλουσες που θα προκύψουν από τις συναλλαγές τους δε θα ρυθμίζονται ξεχωριστά, αλλά σε ένα ενιαίο λογαριασμό. Στο λογαριασμό αυτό χάνεται η ατομικότητά τους και αντικαθίστανται από κονδύλια πιστώσεων ή οφειλών, που κατά το κλείσιμο του λογαριασμού θα δημιουργηθεί το απαραίτητο υπόλοιπο.

Η διάρκεια λειτουργίας του λογαριασμού μπορεί να είναι ορισμένη ή αόριστος. Εάν δεν έχει καθοριστεί ο χρόνος λήξεως, τότε μπορεί εκ των συμβαλλομένων μερών να κλείσει μονομερώς. Κλείσιμο του λογαριασμού θα γίνει όταν δηλωθεί ότι η συνέχιση του λογαριασμού δεν είναι επιθυμητή και απαιτείται η καταβολή του υπολοίπου.

Κατά το κλείσιμο του αλληλόχρεου λογαριασμού το χρεωστικό υπόλοιπο είναι απαιτητό εκτός αν υπάρχει άλλη συμφωνία. Το υπόλοιπο αυτό αυτοδίκαι είναι επίσης τοκοφόρο.

Στο λογαριασμό αυτό αναγράφονται με κάθε λεπτομέρεια και σαφήνεια οι πράξεις και οι αμοιβαίες χρεωπιστώσεις των μερών, που από τον συμπηφισμό τους προήλθε το οφειλόμενο υπόλοιπο.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης της σύμβασης ανοικτού λογαριασμού μεταξύ δοσοληπτούντων εμπόρων ή εμπόρου και τρίτου μη εμπόρου, η έγγραφη αναγνώριση του υπολοίπου δύναται να τεκμηριώσει την ύπαρξη συμβάσεως Ανοικτού λογαριασμού. Επίσης απαλλάσσει τον πιστωτή από την απόδειξη της αιτίας των κονδυλίων χρέωσης και πίστωσης από τις οποίες προέκυψε το υπόλοιπο.

Πωλήσεις με δόσεις. Είναι ιδιαίτερη περίπτωση εμπορικών πιστώσεων, όπου οι πωλήσεις μετά από συμφωνία εξοφλούνται τμηματικά, η κυριότητα των εμπορευμάτων παραμένει στον πωλητή έως ότου να εξοφληθούν αυτά από τον αγοραστή. Στις πωλήσεις αυτές ο πωλητής είναι κύριος του πράγματος και ο αγοραστής απλός κάτοχος.

Σε περιπτώσεις όπου ο αγοραστής έχει κακή πίστη ο πωλητής μπορεί να διεκδικήσει το πράγμα, όταν ο αγοραστής δεν εξοφλήσει την υποχρέωση του χάνει και την δαθείσα προκαταβολή του λόγω ποινικής ρήτρας.

Εξαίρεση στα πιο πάνω είναι η περίπτωση του εμπόρου που πτώχευσε, οπότε τα πωληθέντα και ας μην έχουν εξοφληθεί δεν είναι δυνατόν να διεκδικηθούν από την ομάδα των πιστωτών.

2.2. Διαχείριση και πολιτική των εμπορικών ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Το άνοιγμα της πίστωσης από μέρος της επιχείρησης σε μια άλλη επιχείρηση ή σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι πράξη που ακολουθεί την πίστη δηλαδή των εμπιστοσύνη που παρέχει ο πιστολήπτης στον οφειλέτη, η χρέωση ότι είναι αξιόπιστος και ότι έχει φερεγγυότητα και την πραγματική ικανότητα να χρησιμοποιήσει και να αξιοποιήσει την πίστωση που θα του παρασχεθεί σύμφωνα με τους όρους και στα χρονικά όρια που έχουν συμφωνηθεί. Όμως η μέση περίοδος είσπραξης εξαρτάται κατά ένα μέρος από τις οικονομικές

συνθήκες. (Στην διάρκεια μιας περιόδου ύφεσης ή σε περιόδους εξαιρετικά περιοριστικών συνθηκών στις χρηματαγορές, οι πελάτες πιθανόν να αναγκαστούν να καθυστερήσουν τις πληρωμές). Κατά ένα άλλο μέρος από μια ομάδα ελεγχόμενων παραγόντων, που καλούνται μεταβλητές πιστωτικής πολιτικής.

Οι κυριότερες από τις μεταβλητές αυτές είναι:

I) Τα πιστωτικά πρότυπα δηλαδή ο μέγιστος κίνδυνος αποδεκτών πιστωτικών λογαριασμών.

II) Η χρονική διάρκεια της πίστωσης, δηλαδή το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η πίστωση

III) Οι εκπτώσεις που δίνονται σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης

IV) Η πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση για τις εισπράξεις.

Στις επόμενες παραγράφους θα εξετάσουμε κάθε μία μεταβλητή της πιστωτικής πολιτικής ξεχωριστά.

2.2.1. Πιστωτικά πρότυπα

Αν η επιχείρηση πουλάει στους οικονομικά ευρωστότερους πελάτες της, θα έχει λίγες ζημιές από επισφαλής απαιτήσεις.

Από την άλλη πλευρά είναι προφανές ότι θα υποστεί κάποια απώλεια πωλήσεων, ίσως δε το κέρδος από τις πωλήσεις που τις διαφεύγουν να είναι πολύ μεγαλύτερο από το κόστος που η επιχείρηση προσπαθεί να αποφύγει. Ο προσδιορισμός του άριστου πιστωτικού πρότυπου αφορά τη

συσχέτιση του οριακού κόστους της πίστωσης με το οριακό κέρδος των αυξημένων πωλήσεων.

Προς το παρόν θα αφήσουμε το κόστος παραγωγής και πωλήσεων που περιλαμβάνεται στο οριακό κόστος και θα συγκεντρώσουμε την προσοχή μας στο κόστος που συνδέεται με την «ποιότητα» των οριακών λογαριασμών ή το κόστος ποιότητας των πιστώσεων.

Το κόστος αυτό περιλαμβάνει:

1. Την αδέτηση ή τις ζημιές από επισφαλής απαιτήσεις
2. Τις αυξημένες δαπάνες αναζήτησης των οφειλετών και είσπραξης και
3. Τα μεγαλύτερα ποσά και το αυξημένο κόστος των κεφαλαίων που έχουν δεσμευτεί σε απαιτητούς λογαριασμούς μειωμένης φερεγγυότητας (δηλαδή αυτών που καθυστερούν την εξόφλησή τους).

Επειδή το κόστος των πιστώσεων συσχετίζεται με την ποιότητά τους, είναι απαραίτητο να είναι κανείς σε θέση να κρίνει την ποιότητα ενός λογαριασμού. Ο καλύτερος ίσως τρόπος για κάτι τέτοιο είναι με βάση την πιθανότητα αδέτησης. Βέβαια οι εκτιμήσεις των πιθανοτήτων αδέτησης είναι στο μεγαλύτερο μέρος τους υποκειμενικές. Η κατάταξη όμως των χρεωστών ανάλογα με τον βαθμό φερεγγυότητας τους αποτελεί καθιερωμένη πια πρακτική και ένας οικονομικός διευθυντής που γνωρίζει την δουλειά του, είναι σε θέση να κρίνει με αρκετή ακρίβεια την πιθανότητα αδέτησης διαφόρων κατηγοριών πελατών.

Για να προβούν σε μια εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, οι διευθυντές των πιστώσεων θα πρέπει να συγκεντρώσουν πληροφορίες από διάφορα επίπεδα.

Σχηματικά τα επίπεδα και το περιεχόμενο των επιθυμητών πληροφοριών μπορεί να θεωρηθούν σαν ομόκεντρες περιφέρειες.

α) Στο κέντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται ο φορέας που θα πάρει την πίστωση. Αυτό που μας ενδιαφέρει κυρίως είναι ο χαρακτήρας και οι ικανότητές του. Ο χαρακτήρας αναφέρεται στην πιθανότητα ένας πελάτης να προσπαθήσει να σεβαστεί τις υποχρεώσεις του. Ο παράγοντας αυτός έχει ουσιαστική σημασία, αφού κάθε πιστωτική συναλλαγή προϋποθέτει μια υπόσχεση πληρωμής. Ο πιστούχος θα καταβάλλει άραγε σοβαρή προσπάθεια να πληρώσει τα χρέη του ή μήπως θα προσπαθήσει να διαφύγει αποκομίζοντας κάποιο κέρδος;

Πολλοί έμπειροι διευθυντές πιστώσεων συχνά επιμένουν ότι ο κδικός παράγοντας είναι και ο πιο σημαντικός στην αξιολόγηση μιας πίστωσης.

Η ικανότητα αποτελεί μια υποκειμενική κρίση της ικανότητάς του πελάτη να εξοφλήσει το λογαριασμό του. Η κρίση αυτή βασίζεται στις επιχειρήσεις επιδόσεις του πελάτη στο παρελθόν, που συμπληρώνονται με επιτόπια παρατήρηση των μεθόδων παραγωγής ή των εμπορικών και επιχειρηματικών μεθόδων του.

β) Η επιχείρηση είναι ο χώρος που μέσα του δρα δημιουργικά ο εκφραστής της δηλαδή ο φορέας. Εδώ κυρίως ενδιαφερόμαστε για τα κεφάλαια που μετριούνται από τη γενική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης όπως εμφανίζεται μέσα από την ανάλυση των αριθμοδεικτών (βαθμού παγιοποίησης, δανειακής επιβάρυνσης, ρευστότητας, αποδοτικότητα κεφαλαίων), με ιδιαίτερη έμφαση στην υλική καθαρή θέση της επιχείρησης καθώς και του ισολογισμού με την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία του ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

γ) Ο κλάδος της οικονομίας μέρος της οποίας αποτελεί η επιχείρηση. Για κάθε κλάδο της οικονομίας βιομηχανία - ναυτιλία - εμπόριο - υπηρεσίες κλπ ισχύουν διαφορετικά κριτήρια με τα οποία αποφασίζεται η παροχή πίστωσης τους. Τούτο οφείλεται κατ' αρχήν στο γεγονός ότι κάθε κλάδος διέπεται από διαφορετικούς κανόνες και όρους σε ότι αφορά το ύψος, τη διάρκεια των πιστώσεων τους. Οφείλεται επίσης στη διαφορετική οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων που ανήκουν

σε διαφορετικό κλάδο, στην διαφορετική σύνδεση και ευαισθησία των κλάδων και στις οικονομικές μεταβολές.

δ) Η εσωτερική αγορά στην οποία κατά κανόνα απευθύνονται οι χρηματοδοτούμενοι. Εξετάζουμε αν η αγορά είναι κορεσμένη, αν βρίσκεται σε κρίση, μόνιμη ή παροδική. Πως είναι διαμορφωμένη η αγορά εργασίας. Μήπως χρειάζεται εξειδικευμένο προσωπικό που δεν είναι διαθέσιμο. Εξετάζουμε επίσης αν είναι σε επάρκεια οι πρώτες ύλες ή τα εμπορεύματα που ενδιαφέρουν την αγορά.

ε) Η διεθνή αγορά, η οποία γίνεται αντικείμενο έρευνας στο μέτρο που επηρεάζει το χρηματοδοτούμενο. Πολλοί κλάδοι της οικονομίας εξαρτώνται άμεσα από τις διεθνείς συνθήκες, οικονομικές και πολιτικές. Οι διάφορες μεταλλαγές των διεθνών συνθηκών έχουν τέτοια επίδραση σε ορισμένους κλάδους (π.χ. στις εξαγωγές) ώστε να επιβάλλεται και ειδική μελέτη για κάθε περίπτωση ανάλογα βέβαια με το μέγεθος της επιχείρησης και τους κινδύνους που διαγράφονται. Ούτε οι αυξημένες πρόσθετες ασφάλειες λύνουν τα προβλήματα ενώ οι προβλέψεις από μη ειδικούς είναι επικίνδυνες.

Η αντικειμενική και διεξοδική εξέταση των επιπέδων αποτελεί το θεμέλιο του μηχανισμού των χορηγήσεων πιστώσεων. Για την λειτουργία αυτή θα πρέπει να συσταθεί ειδική υπηρεσία συλλογής πληροφοριών, που είναι επανδρωμένη με εξειδικευμένο προσωπικό. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε την αναγκαιότητα της συνεχούς ενημέρωσης. Η ενημέρωση αυτή δεν πρέπει να αναφέρεται μόνο στην επιχείρηση που

χορηγούνται οι πιστώσεις αλλά επεκτείνεται και στο τι συμβαίνει στην αγορά γενικά επειδή κάθε μεταβολή στους διάφορους κλάδους της οικονομίας έχει αντίκτυπο στις επιχειρήσεις που χορηγούνται οι πιστώσεις.

Η αναφορά στα διάφορα επίπεδα δεν είναι υποχρεωτική ούτε και επιβάλλεται μια ιδιαίτερη ιεράρχηση. Αυτό θα εξαρτηθεί από τις ανάγκες και τους προβληματισμούς που θα παρουσιάσει ένα αίτημα κατά την εξέταση του. Εξάλλου οι πληροφορίες λαμβάνονται υπόψη σαν σύνολο σε συνάρτηση με οικονομικούς παράγοντες.

Κατά την ανάλυση των παραπάνω χαρακτηριστικών οι διευθυντές πιστώσεων προσπαθούν να διαμορφώσουν μία κρίση αναφορικά με το προβλεπόμενο συνολικό κόστος της χορήγησης - πίστωσης σε ένα πελάτη σε σχέση με την προσδοκώμενη αύξηση των καθαρών εσόδων από τις πωλήσεις που θα δημιουργήσει η χορήγηση της πίστωσης.

Το κόστος χορήγησης μιας πίστωσης περιέχει τα εξής τρία συστατικά:

1. Τις προβλεπόμενες ζημιές σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης του πελάτη δηλαδή το γινόμενο της πιθανότητας αθέτησης επί της προβλεπόμενης επένδυσης σε εισπρακτέους λογαριασμούς
2. Το κόστος διατήρησης εισπρακτέων λογαριασμών δηλαδή το ύψος των προβλεπόμενων εισπρακτέων λογαριασμών, που είναι ανάλογο του γινομένου του χρόνου πληρωμής επί την απαιτούμενη απόδοση.

3. Το κόστος είσπραξης δηλαδή τις δαπάνες που συνεπάγεται η είσπραξη των απαιτήσεων από τον πελάτη.

Ακόμη λοιπόν και όταν η πιθανότητα αδέτησης της υποχρέωσης είναι πολύ μικρή, η πίστωση μπορεί να μη δοθεί στον πιθανό πελάτη, επειδή προβλέπεται ότι θα εξοφλήσει το λογαριασμό του μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που θα ανεβάσει το κόστος χορήγησης των πιστώσεων σε επίπεδο υψηλότερο από τα αντίστοιχα οφέλη.

Κάθε επιχείρηση μπορεί να κατατάζει τις πληροφορίες που συλλέγει για τους οφειλότες της σε κατηγορίες κινδύνων, που ομαδοποιούνται σύμφωνα με την πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς, που συνδέεται με την έγκριση πωλήσεων σε ένα πελάτη.

Ο συνδυασμός αυτός της κατάταξης και των συμπληρωματικών πληροφοριών θα μπορούσε να δημιουργήσει στις ομαδοποιήσεις των πιθανών ζημιών, όπως προκύπτουν από την πείρα της επιχείρησης. Για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας έχουν χρησιμοποιηθεί με αρκετή επιτυχία και διάφορες στατιστικές τεχνικές. Οι μέθοδοι αυτοί δίνουν καλύτερα αποτελέσματα όταν οι επί μέρους πιστώσεις είναι σχετικά μικρές και αφορούν μεγάλο αριθμό δανειζομένων, όπως στην περίπτωση των πιστώσεων του λιανικού εμπορίου, των καταναλωτικών δανείων, των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων κλπ. Με την αύξηση της χρήσης των πιστωτικών καρτών και άλλων παρόμοιων διαδικασιών, με την επέκταση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογισμών και με την ανάπτυξη

αρχείων για μεμονωμένα άτομα και μικρές επιχειρήσεις, οι στατιστικές αυτές προβλέπεται να διαδραματίσουν στο μέλλον πιο σημαντικό από ότι σήμερα ρόλο.

2.3. Ανάλυση των πιστωτικών πληροφοριών

Οι πιστωτικές πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια ενός θεωρητικού συστήματος βαθμολόγησης και αξιολόγησης. Η ακόμη, η ποσοτική ανάλυση μπορεί να συνδυαστεί και με διάφορες ποιοτικές πληροφορίες για τον επίδοξο πελάτη. Με βάση και τους δύο αυτούς τύπους πληροφοριών, καθώς και με την πείρα που έχει αποκτήσει ο διευθυντής πιστώσεων από το χειρισμό παρόμοιων περιπτώσεων, μπορεί να παρθούν αρκετές αποφάσεις. Μία από αυτές μπορεί να είναι η αποδοχή ή η απόρριψη μιας συγκεκριμένης πώλησης σύμφωνα με τους βασικούς όρους χορήγησης πιστώσεων της εταιρίας. Επίσης μπορεί να καθοριστεί ένα πιστωτικό όριο για τον πελάτη αυτόν. Ένας άτυπος τρόπος για τον καθορισμό του πιστωτικού ορίου είναι σύμφωνα με ένα ποσοστό η καθαρή θέση του πελάτη ή της «εκτιμώμενης οικονομικής ευρωστίας, σε συνδυασμό με τον αριθμό των κυριότερων προμηθευτών του. Για παράδειγμα, αν η επιχείρηση που χορηγεί την πίστωση έχει ως γενική αρχή να διατηρεί το σύνολο των εμπορικών πιστώσεων προς κάποιο πελάτη σε ποσοστό χαμηλότερο του 60% της καθαρής θέσης του τελευταίου και έχει επιπλέον προσδιορίσει ότι ο πελάτης έχει άλλους τέσσερις βασικούς προμηθευτές τότε το

πιστωτικό όριο που θα εγκρίνει δεν θα υπερβεί το 12% της καθαρής θέσης του πελάτη (60%:5 προμηθευτές συνολικά). Μπορεί ακόμη να καθορίσει το ποσοστό αυτό σε 10% ώστε να υπάρχει έτσι ένα περιθώριο ασφάλειας και να μπορεί να αντιμετωπιστεί και η περίπτωση τυχόν διακυμάνσεων στον όγκο των συναλλαγών του πελάτη με τους υπόλοιπους κυριότερους προμηθευτές τους.

2.4. Συμβουλευτικός ρόλος

Τα στελέχη του τμήματος πιστώσεων παίζουν ένα σημαντικό θετικό ρόλο στην επιχείρηση. Δεν είναι μόνο οι «άγριοι», που δουλειά τους είναι η τρομοκράτηση των πελατών που καθυστερούν την εξόφληση του λογαριασμού τους. Το κύριο αντικείμενο της διαχείρισης των πιστώσεων είναι η δημιουργία πρόσθετης αξίας στην επιχείρηση, συνεισφέροντας στην πραγματοποίηση ενός άριστου ύψους κερδοφόρων πωλήσεων. Οι διευθυντές πιστώσεων μπορούν να παίζουν σημαντικό ρόλο μέσα στην επιχείρηση ειδικότερα στην αξιολόγηση των πιστωτικών πληροφοριών και στη διαδικασία είσπραξης.

Αν ο επίδοξος πελάτης δεν ανταποκρίνεται στα πιστωτικά πρότυπα, μια απλή λύση είναι η απόρριψη της παραγγελίας. Η απόφαση αυτή πιθανόν να μπορεί να δικαιολογηθεί από την σύγκριση του πιθανόν κέρδους και της πιθανής ζημιάς που θα προκύψουν από την παραγγελία. Αναλύοντας, όπως τις πιστωτικές πληροφορίες του πελάτη, ο διευθυντής πιστώσεων μπορεί να έχει προσδιορίσει ορισμένα αίτια ή ορισμένους

παράγοντες στη δυσμενή χρηματοοικονομική επίδοση του πελάτη που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν την απόφαση αυτή.

Παρόμοια, όταν οι εξοφλήσεις βρίσκονται σε καθυστέρηση, υπάρχει η τάση να ακολουθούν οι βασικοί κανόνες είσπραξης. Οι τελευταίοι περιλαμβάνουν την επίδοση επιστολών με αυξανόμενη επιμονή, την τηλεφωνική επικοινωνία, την παρεμβολή του νομικού τμήματος της επιχείρησης, την χρησιμοποίηση ανεξάρτητων υπηρεσιών είσπραξης, την προσφυγή στα δικαστήρια κλπ. Παρόμοιες μέθοδοι ίσως πράγματι συντελέσουν στην είσπραξη όλων ή μέρους των χρημάτων. Ο ευρύτερος όμως στόχος του διευθυντή πιστώσεων είναι η δημιουργία μιας πελατείας και συνεχώς διευρυνόμενης βάσης κερδοφόρων πωλήσεων.

Ένας καλός διευθυντής πιστώσεων πρέπει να επιδιώκει να γνωρίζει την δραστηριότητα των πελατών του τόσο καλά (ή καλύτερα) όσο και τα ίδια τα στελέχη των τελευταίων. Η επιδίωξη του πρέπει να είναι πλήρη ενημέρωση του για τις τάσεις που εμφανίζουν οι πωλήσεις των πελατών του, για την επίδοση των διοικητικών στελεχών, τη ρευστότητά τους, τη διάρθρωση των κεφαλαίων τους και την αποδοτικότητά τους. Ένας δραστήριος διευθυντής πιστώσεων οφείλει να έχει υπόψη του, τους εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν την δραστηριότητα των πελατών του και να βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τους μεγαλύτερους πελάτες πρέπει να επιδιώκει την συμμετοχή του, σαν αξιόπιστο συμβουλευτικό όργανο, στις συζητήσεις αναφορικά με τις τάσεις που επηρεάζουν τους κλάδους στους οποίους ανήκουν οι πελάτες

του, καθώς και για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων πολιτικής από τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις. Πρέπει ακόμη να αποτελεί πηγή παροχής συμβουλών σε σημαντικούς τομείς πολιτικής και αποφάσεων που επηρεάζουν τη μελλοντική ευμάρεια των πελατών του.

Βέβαια οι συστάσεις αυτές αναφέρονται σε μια ιδανική περίπτωση και στην πράξη πρέπει να συμβιβαστεί κανείς με τους περιορισμούς χρόνου και κόστους που οπωσδήποτε υπάρχουν. Στο βαθμό όμως, που τα χαρακτηριστικά αυτά είναι επιτεύξιμα, ο διευθυντής πιστώσεων είναι σε θέση να συνεισφέρει ουσιαστικά στην επιχείρηση. Μπορεί να βοηθήσει στην κερδοφόρα επέκταση των εργασιών των πελατών του και να αυξήσει τον όγκο πωλήσεων της δικιάς του εταιρίας. Έτσι οι λειτουργίες χορήγησης και είσπραξης πιστώσεων μπορούν να αποτελέσουν τμήμα μιας αποτελεσματικής στρατηγικής πωλήσεων.

2.5. Η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διαχείριση των πιστώσεων

Από τη φύση της, η διαχείριση των πιστώσεων προσφέρεται για έλεγχο διά μέσου ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η διαχείριση των πιστώσεων περιλαμβάνει τη συλλογή, ταξινόμηση, αποθήκευση, ανάλυση και ανάκτηση πληροφοριών. Επειδή η σωστή πληροφόρηση για τις ροές των κεφαλαίων έχει μεγάλη σημασία για τη σωστή διαχείριση των πιστώσεων, η αποτελεσματική επεξεργασία των πληροφοριών παίζει ουσιαστικό ρόλο.

Όλο το υλικό που αφορά τους εισπρακτέους λογαριασμούς μπορεί να οργανωθεί σε ένα σύστημα ηλεκτρονικών αρχείων που να δίνει στο διευθυντή πιστώσεων τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για την κατάσταση των λογαριασμών. Τα αρχεία θα περιλαμβάνουν την ημερομηνία ανοίγματος του λογαριασμού, το τρέχον ανεξόφλητο υπόλοιπο, το μέγιστο πιστωτικό όριο του πελάτη, καθώς και το ιστορικό των προηγούμενων εξοφλήσεων. Ακόμη μπορεί να υπάρχει καταχωρημένη η αξιολόγηση φερεγγυότητας του πελάτη σύμφωνα με πληροφορίες άλλων υπηρεσιών. Κατά καιρούς ο διευθυντής πιστώσεων μπορεί να χρησιμοποιεί τους καταχωρημένους λογαριασμούς των πελατών για διάφορες αναλύσεις, που μπορεί να περιλαμβάνουν τον αριθμό ημερών πωλήσεων, την κατανομή των λήξεων και τη διάρθρωση των πληρωμών, τις μεθόδους δηλαδή που περιγράψαμε πιο πάνω.

Επιπλέον μπορούν να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι έλεγχοι σχετικά με την καθυστέρηση των λογαριασμών. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί κατά καιρούς να εντοπίζει τους καθυστερημένους λογαριασμούς και να πληροφορεί το διευθυντή των πιστώσεων. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί να προγραμματιστεί με τρόπο που να δίνει πληροφορίες για το πόσο κοντά βρίσκεται ένας λογαριασμός στο πιστωτικό όριο. Τέτοιες πληροφορίες δίνουν την ευκαιρία στον διευθυντή πιστώσεων να έρθει σε επαφή με τον πελάτη έγκαιρα.

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί μάλιστα και να προγραμματιστεί για να παίρνει μόνος του και ορισμένες αποφάσεις σχετικά με τις

πιστώσει. Τα πιστωτικά πρότυπα μπορούν να εκφραστούν ποσοτικά με βάση προκαθορισμένα πιστωτικά όρια με αποτέλεσμα ο ηλεκτρονικός υπολογιστής να είναι σε θέση να εγκρίνει ή να απορρίψει ένα αίτημα για χορήγηση πίστωσης ή να το επισημάνει για περαιτέρω ανάλυση. Με την βοήθεια ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, ένα σχετικά ολιγάριθμο προσωπικό μπορεί να διαχειριστεί ένα κατά πολύ αυξημένο όγκο πιστώσεων.

Πέρα από τις πληροφορίες για τους επιμέρους λογαριασμούς ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί να τροφοδοτήσει το διευθυντή πιστώσεων με πληροφορίες για ολόκληρες ομάδες επιχειρήσεων. Κατά καιρούς μπορεί να δοθούν στο διευθυντή πιστώσεων περιλήψεις όλων των εισπρακτέων λογαριασμών τόσο σε επίπεδο επιμέρους λογαριασμού όσο και σε συνολικό. Ακόμη μπορούν να δοθούν πληροφορίες αναφορικά με αποστολές τιμολογίων, με πληρωμές, με χορηγήσεις εκπτώσεων και με χρεωστικά υπόλοιπα. Επιπλέον, με την βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή μπορούν να συνταχθούν ειδικές εκθέσεις που να περιέχουν διάφορες αναλυτικές πληροφορίες χρήσιμες για τη λήψη πιστωτικών αποφάσεων. Για παράδειγμα μπορεί να συνταχθεί ένα ιστορικό πληρωμών για επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο κλάδο. Μήπως παρατηρείται ότι οι εταιρίες που ανήκουν στον ίδιο κλάδο έχουν την τάση να καθυστερούν τις πληρωμές τους κατά την διάρκεια ορισμένων μηνών. Εάν διαφαίνεται μία τέτοια τάση ο διευθυντής πιστώσεων πρέπει να αναλύσει τους οικονομικούς εκείνους παράγοντες

που αναγκάζουν τις επιχειρήσεις ενός συγκεκριμένου κλάδου να έχουν παρόμοιες αντιδράσεις. Από την άλλη πλευρά, αν κάποιος πελάτης αντιδρά με διαφορετικό από τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου τρόπο, ο διευθυντής πιστώσεων πρέπει να διερευνήσει τους παράγοντες που διαμορφώνουν μια τέτοια συμπεριφορά.

Επιπλέον ο διευθυντής πιστώσεων πρέπει να είναι σε θέση να αναλύει οποιοδήποτε διοικητικό ή λειτουργικό πρόβλημα που τυχόν αναφέρεται σε κάποια επιχείρηση πριν οι δυσκολίες κλιμακωθούν και κάνουν το λογαριασμό επικίνδυνο από πιστωτική άποψη.

Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή αυξάνει τόσο το ύψος όσο και τη συχνότητα της παροχής πληροφοριών που έχει στη διάθεση του ο διευθυντής πιστώσεων. Οι πληροφορίες αυτές διευκολύνουν τις επαφές με τον πελάτη και επιτρέπουν στο τμήμα διαχείρισης των πιστώσεων να μπορεί έγκαιρα και αποτελεσματικά να συνεννοείται με τα άλλα τμήματα της επιχείρησης καθώς και με τη γενική διεύθυνση.

Έτσι η αποτελεσματικότητα του τμήματος πιστώσεων έχει αυξηθεί σημαντικά χάρη στη δυνατότητα επεξεργασίας των πληροφοριών με την βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών αφού η συλλογή και αξιοποίησή τους με κάποιον άλλο τρόπο θα απαιτούσαν σημαντικό κόστος και χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

3.1. Γενικά

Οι τράπεζες παρέχουν πιστώσεις στους πιστούχους της. Πιστούχοι τράπεζας είναι πρόσωπα φυσικά ή νομικά που έχει εγκριθεί η πίστωσή τους και έχουν συμπεριληφθεί στους πιστωτικούς καταλόγους της.

Η έγκριση της πίστωσης από την απαιτούμενη ασφαλιστική κάλυψη. Γίνεται αίτηση στην τράπεζα όπου επιθυμεί τη χρηματοδότηση της επιχείρησης, και συμπληρώνει έντυπο που χορηγεί η τράπεζα. Στην αίτηση αναγράφονται όλα τα στοιχεία της περιουσίας και των υποχρεώσεων της επιχείρησης, τα ακίνητα, σημειώνεται ο κύκλος εργασιών και αποτελέσματα αυτής κατά το προηγούμενο έτος. Συνήθως στην αίτηση επισυνάπτεται ο ισολογισμός του τελευταίου έτος της επιχείρησης όπου αναλύεται ο λογαριασμός της Γενικής Εκμετάλλευση.

Αυτά που αναγράφονται στην αίτηση πίστωσης της επιχείρησης υποβάλλονται σε «έλεγχο ακριβείας» από την τράπεζα συλλέγοντας πληροφορίες από την αγορά (ομοειδή επιχειρήσεις, πελάτες, προμηθευτές κλπ) και έτσι καταρτίζεται το «Δελτίο πληροφοριών» για την επιχείρηση, όπου από το περιεχόμενο του οποίου και δια της εφαρμογής των τραπεζικών κριτηρίων καθορίζεται το είδος καθώς και το μέγεθος της εγκρινόμενης πίστωσης.

3.2. Έννοια των χρηματοδοτήσεων - χορηγήσεων

Η κυριότερη κατηγορία από τις τοποθετήσεις που πραγματοποιούν οι τράπεζες είναι οι δανειοδοτήσεις και πιστοδοτήσεις που χορηγούν στους πελάτες τους, οι οποίες στην τραπεζική διάλεκτο επικράτησε να καλούνται χρηματοδοτήσεις ή απλώς χορηγήσεις. Με τους όρους αυτούς εννοούμε, τα κάθε είδους δάνεια και πιστώσεις που δίνονται από τις τράπεζες στους πελάτες τους.

Σχετικά με τα δάνεια ο Α.Κ. ορίζει ότι «δια της συμβάσεως του δανείου ο εις των συμβαλλομένων μεταβιβάζει κατά κυριότητα εις το έτερον χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα, ούτως δε υποχρεούται να αποδώσει έτερα πράγματα της αυτής ποσότητος και ποιότητος».

Το δάνειο μπορεί να συνομολογηθεί είτε άτοκο είτε άτοκο. Το έντοκο δάνειο αποτελούσε παλαιότερα τη σημαντικότερη μορφή της τραπεζικής πίστης. Σήμερα οι περισσότερες χρηματοδοτήσεις γίνονται με πιστώσει δι' ανοικτών (αλληλόχρεων) λογαριασμών.

3.3 Διακρίσεις των τραπεζικών χορηγήσεων

Με βάση ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά ή κοινούς κανόνες οι οποίοι τις διέπουν, οι χορηγήσεις μπορούν να διακριθούν ως εξής:

1. Με κριτήριο τις εξασφαλίσεις

Με κριτήριο τις εξασφαλίσεις που λαμβάνει η τράπεζα, για να καλυφθεί έναντι των κινδύνων που απορρέουν από τις χρηματοδοτήσεις, οι χορηγήσεις διακρίνονται:

α) Σε ακάλυπτες χορηγήσεις: που θεωρούνται όσες καλύπτονται μόνο με την υπογραφή του οφειλέτη - πελάτη της τράπεζας. Σε περίπτωση που ο πελάτης δεν εξοφλήσει την οφειλή του, η τράπεζα θα ικανοποιηθεί από την περιουσία του πελάτη. Ακάλυπτες χορηγήσεις ενεργούν οι τράπεζες μόνο σε απόλυτα φερέγγυους πελάτες τους.

β) Σε καλυμμένες με ενοχικές ασφάλειες: Οι εγγυημένες με προσωπική ασφάλεια) χορηγήσεις είναι εκείνες που, εκτός από την υπογραφή του οφειλέτη - πελάτη της, η τράπεζα καλύπτεται και με προσωπική εγγύηση τρίτου προσώπου του εγγυητή.

γ) Σε καλυμμένες με εμπράγματα ασφάλειες: Χορηγήσεις για τις οποίες η τράπεζα, πέραν από την υπογραφή του οφειλέτη - πελάτη της και ενδεχόμενο και του εγγυητή, καλύπτεται και με εμπράγματα ασφάλειες (ενέχυρα, προσημειώσεις, υποθήκες).

ii) Με κριτήριο τον κλάδο της χρηματοδότησης

Η διάκριση των χορηγήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων είναι αναγκαία, γιατί κάθε κλάδος διέπεται από ιδιαίτερους κανόνες και περιορισμούς που θέτονται από τις Ν.Α (Νομισματικές Αρχές) και οι οποίοι αναφέρονται στο ύψος, τη διάρκεια, τις προϋποθέσεις και το κόστος της χρηματοδότησης. Οι

κλάδοι δραστηριότητας όπως έχουν ταξινομηθεί από τις Ν.Α. είναι: το εμπόριο, η βιομηχανία και βιοτεχνία, οι επαγγελματίες, η ναυτιλία, ο τουρισμός, οι κατασκευές, ο τύπος κλπ.

α) Χρηματοδοτήσεις στο εμπόριο → υποδιακρίνονται σε χρηματοδοτήσεις προς το εισαγωγικό (εσωτερικό) εμπόριο και προς το εξωτερικό. Ειδικότερες μορφές χρηματοδότησης του εμπορίου είναι: η προεξόφληση εμπορικών γραμματίων, η χρηματοδότηση δι' ανοικτών λογαριασμών με ενέχυρο γραμμάτια, η χρηματοδότηση «άνευ δικαιολογητικών», κ.α.

β) Χορηγήσεις στη βιομηχανία → οι χορηγήσεις στη βιομηχανία αποβλέπουν στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών των βιομηχανικών μονάδων σε κεφάλαια ώστε να μην παρουσιάζονται αδυναμίες στο κύκλωμα παραγωγής.

γ) Χορηγήσει στους αγρότες → Τα αγροτικά δάνεια, όπως λέγονται, αποσκοπούν στη γεωργική ανάπτυξη και τη βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος. Ανάλογα με το σκοπό τους διακρίνονται:

Κτηματικά - για αγορά αγροκτημάτων

Επενδύσεων - αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό και την αύξηση της αποδοτικότητας της αγροτικής καλλιέργειας

Καλλιεργητικά - ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησης

Αγροτικής στέγης - χορηγούνται σε άστεγους αγρότες

Οι παραπάνω χορηγήσεις γίνονται αποκλειστικά από την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ της ΕΛΛΑΔΟΣ.

δ) Χορηγήσεις προς την βιοτεχνία → οι χορηγήσεις στη βιομηχανία αποβλέπουν στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών των βιομηχανικών μονάδων σε κεφάλαια ώστε να μην παρουσιάζονται αδυναμίες στο κύκλωμα παραγωγής.

ε) Χορηγήσεις προς τις τουριστικές επιχειρήσεις → Οι όροι χρηματοδότησης (χρόνος εξόφλησης, επιτόκιο, περίοδος χάριτος κλπ) Είναι ευνοϊκότεροι για τις μη αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές, ώστε να ωθηθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα για την τουριστική ανάπτυξη αυτών. Καλύπτονται με εμπράγματα εξασφαλίσεις.

στ) Χορηγήσεις προς την ναυτιλία → Οι χορηγήσεις προς τη ναυτιλία αφορούν δάνεια προς τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις και τα γραφεία διαχείρισης των πλοίων, καθώς και δάνεια προς τις ναυπηγικές βιομηχανίες για την κατασκευή, μετασκευή πλοίων και για κεφάλαιο κίνησης.

ζ) Χορηγήσεις σε εξορυκτικές επιχειρήσεις → Η χρηματοδότηση των εξορυκτικών επιχειρήσεων (μεταλλείων, ορυχείων και λατομείων) για κεφάλαιο κίνησης και για πάγιες εγκαταστάσεις διενεργείται με βάση τις διατάξεις που ισχύουν στη βιομηχανία.

III) Με κριτήριο τον τρόπο εξόφλησης

Με κριτήριο τον τρόπο εξόφλησής τους, τα δάνεια διακρίνονται σε:

α) Δάνεια απλά ή εφάπαξ εξοφλητέα → που είναι ενιαία δάνεια εξοφλητέα εφάπαξ σε ορισμένο χρόνο. Οι τόκοι λογίζονται ανά τρίμηνο και είναι εξοφλητέοι είτε κατά τις ημερομηνίες λογισμού αυτών είτε κατά τη λήξη του δανείου μαζί με το κεφάλαιο, ανάλογα με τους όρους της μεταξύ τράπεζας και πελάτη δανειακής σύμβασης.

β) Δάνεια χρεολυτικά → Χρεολυτικά είναι τα δάνεια που χορηγούνται εφάπαξ αλλά εξοφλούνται τμηματικά με δόσεις σε τακτές ημερομηνίες. Οι ημερομηνίες λογισμού των τόκων μπορεί να διαφέρουν από τις ημερομηνίες καταβολής των δόσεων. Πρόκειται για απλά δάνεια, τα οποία όπως εξοφλούνται με περισσότερες από μία δόσεις. Στην πράξη τα δάνεια αυτά έχουν αντικατασταθεί με τα δάνεια σε ανοικτό λογαριασμό.

γ) Τοκοχρεολυτικά δάνεια → Τοκοχρεολυτικά είναι τα δάνεια που εξοφλούνται τμηματικά με δόσεις. Κάθε δόση που καταβάλλει ο οφειλέτης περιλαμβάνει τον τόκο και το εξοφλούμενο κεφάλαιο (χρεολύσιο), γι' αυτό η δόση ονομάζεται και τοκοχρεολύσιο.

δ) Πιστώσεις (δάνεια) σε ανοικτό λογαριασμό → Ανοικτός (αλληλόχρεος) λογαριασμός είναι: «η σύμβαση δια της οποίας δύο πρόσωπα, προβλέπονται ότι θα έχουν μεταξύ των σειρών συναλλαγών, συμφωνούσιν όπως αι αμοιβαίαι πιστώσεις και οφειλαί, αι μέλλουσαι να προκύψωσιν εκ των συναλλαγών τούτων, μη ρυθμισθώσι κεχωρισμένως, αλλά εισέλθωσιν εις ενιαίον λογαριασμόν, όπου, θα χάσωσι την ατομικότητά των και θα αντικαθίστανται υπό των κονδυλίων πιστώσεων

η οφειλών ίνα απολήξωσι, κατά το κλείσιμον του λογαριασμού, εις ένα μόνον απαιτητόν κατάλλοιπον».

Η χορήγηση δι' ανοικτού (αλληλόχρεου λογαριασμού παρουσιάζει σημαντικά πλεονεκτήματα για τους πελάτες της τράπεζας εμπόρους και βιομηχάνους. Οι πελάτες έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιούν ολόκληρο το ποσό της πίστωσης ή μέρος μόνο αυτού, ανάλογα με τις ανάγκες τους και να καταδέτουν στο λογαριασμό τους τα διαθέσιμα που συγκεντρώνουν για να μειώνουν το χρεωστικό υπόλοιπο της χορήγησης και έτσι να επιβαρύνονται με τόκους μόνο για το ποσό της πίστωσης που χρησιμοποίησαν και για το χρονικό διάστημα που το χρησιμοποίησαν.

Για την τράπεζα αντίθετα από ότι συμβαίνει για τους πελάτες της, οι ανοικτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί είναι δυνατόν να δημιουργήσουν προβλήματα σε περιόδους στενότητας διαθεσίμων, επειδή κάθε πιστολήπτης έχει τη δυνατότητα να κάμει χρήση ολόκληρης της πίστωσής του.

3.4. Συμβάσεις χορηγήσεων

Για την πραγματοποίηση μιας χορήγησης απαιτείται απαραίτητως να συνομολογηθεί σύμβαση μεταξύ της τράπεζας και του δανειολήπτη (πιστολήπτη) πελάτη της. Οι συμβάσεις καταρτίζονται με ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο και περιλαμβάνουν όλους τους όρους με τους οποίους συμφωνείται η χορήγηση. Έτσι, εκτός από τα στοιχεία του

πελάτη και των εκπροσώπων της τράπεζας, στη σύμβαση αναγράφονται το ποσό του δανείου (ή της πίστωσης), το επιτόκιο, η προμήθεια, ο χρόνος υπολογισμού των τόκων, το δικαίωμα της τράπεζας να κλείνει τη σύμβαση ή προκειμένου για σύμβαση πίστωσης ανοικτού λογαριασμού και το δικαίωμα του περιορισμού της πίστωσης κλπ.

Οι κυριότερες συμβάσεις χορηγήσεων είναι:

- α) Σύμβαση «πίστωσης ανοικτού (αλληλόχρεου) λογαριασμού
- β) Συμβάσεις δανείων
- γ) Συμβάσεις προκαταβολών και ενέγγυων πιστώσεων

3.4.1. Πότε στις συμβάσεις είναι αναγκαία η λήψη «βεβαίας χρονολογίας»

Η λήψη «βεβαίας χρονολογία» έχει την έννοια του προσδιορισμού του χρόνου κατά τον οποίο συντελέστηκε το γεγονός, χωρίς ο προσδιορισμός να επιδέχεται αμφισβήτηση, «βέβαια χρονολογία» έχουμε με τη θεώρηση του εγγράφου μιας πράξης από το συμβολαιογράφο και με την ικανοποίηση του γεγονότος στα συμβαλλόμενα ή ενδιαφερόμενα πρόσωπα με δικαστικό επιμελητή.

Η τράπεζα για να προστατέψει πολλές φορές τα συμφέροντά της και κυρίως για να κατοχυρωθεί από τη διεκδίκηση τρίτων επί ενεχύρων κινητών πραγμάτων ή εκχωρήσεων απαιτήσεων και δικαιωμάτων φροντίζει οι σχετικές συμβάσεις να λάβουν «βεβαία χρονολογία».

3.5. Ασφάλειες χορηγήσεων

Η τράπεζα προκειμένου να προβεί σε χορήγηση δανείου ή πίστωσης, βασίζεται πρώτιστα στην εντιμότητα και τις ικανότητες του οφειλέτη - πελάτη της. Εχέγγυο για την είσπραξη των χορηγήσεών της είναι βασικά η ελεύθερη περιουσία του πελάτη της. Οι χορηγήσεις που βασίζονται μόνο στην υπογραφή των πελατών, δηλαδή στην ελεύθερη περιουσία του πελάτη μετά από αφαίρεση των προνομιακών απαιτήσεων (υποχρεώσεις του πελάτη προς το δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., στους εργαζόμενους, κ.λ.π.) καλούνται ακάλυπτες. Στις χορηγήσεις αυτές υπόχρεος έναντι της τράπεζας είναι μόνο ο οφειλέτης - πελάτης της.

Η περιουσία όμως του χρηματοδοτούμενου πελάτη είναι ενδεχομένως δυνατόν να είναι υπέγγυα και για άλλες υποχρεώσεις του πελάτη, γενικευμένες ή μέλλουσες να γεννηθούν. Ακόμα, η περιουσία αυτή μπορεί να εξανεμιστεί από τη μελλοντική κακή πορεία των εργασιών του πελάτη. Γι' αυτό ακάλυπτες χορηγήσεις ενεργούνται στα πρόσωπα απόλυτης εμπιστοσύνης και σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις. Για να περιορίσουν κατά το δυνατόν οι τράπεζες τους κινδύνους από τις χορηγήσεις τους ζητούν τις καλούμενες πρόσθετες ασφάλειες. Οι πρόσθετες ασφάλειες των χορηγήσεων δυνατόν να είναι προσωπικές (εγγύηση τρίτου ή περισσοτέρων) και εμπράγματα (ενέχυρο, υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης). Οι χορηγήσεις που καλύπτονται και με πρόσθετες ασφάλειες, καλούνται καλυμμένες.

3.5.1. Πρόσθετες προσωπικές ασφάλειες

Στην προκειμένη περίπτωση η τράπεζα, για την εξασφάλιση των χορηγήσεών της, λαμβάνει σαν πρόσθετη ασφάλεια την εγγύηση ενός ή περισσότερων τρίτων προσώπων. Υπόχρεοι έναντι της τράπεζας για την ομαλή εξέλιξη της χορήγησης δεν είναι μόνο πρωτοφειλέτης δανειοδοτηθείς πελάτης, αλλά και τρίτο πρόσωπο ο εγγυητής.

Εγγύηση είναι η σύμβαση που καταρτίζεται μεταξύ δύο προσώπων, του εγγυητή και του δανειστή, με την οποία ο πρώτος αναλαμβάνει έναντι του δευτέρου την ευθύνη, ότι θα καταβληθεί η προς αυτόν (δανειστή) οφειλόμενη παροχή κάποιου άλλου τρίτου προσώπου, του πρωτοφειλέτη. Η σύμβαση της εγγύησης πρέπει οπωσδήποτε να συσταθεί με έγγραφο, ειδάλλως είναι άκυρη. Η έλλειψη του εγγράφου καλύπτεται, εφόσον ο εγγυητής ξεπλήρωσε την οφειλή του.

Σε περίπτωση που ο πελάτης δεν εξοφλήσει την οφειλή του, η τράπεζα μπορεί να στραφεί τόσο κατά τον οφειλέτη όσο και κατά τον εγγυητή και να ζητήσει την είσπραξη της απαίτησής της. Ο εγγυητής όμως είναι δυνατό να προβάλει την καλούμενη ένσταση της «διζήσεως», δηλαδή ο εγγυητής δικαιούται να αρνηθεί την καταβολή της οφειλής, μέχρις ότου ο δανειστής προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση κατά τον οφειλέτη και αυτή αποβεί ατελέσφορη. Πρέπει, συνεπώς, η τράπεζα να ζητεί από τον εγγυητή προκαταβολικά την παραίτηση από την ένσταση της «διζήσεως», οπότε ο εγγυητής ευδύνεται σαν πρωτοφειλέτης.

3.5.2. Πρόσθετες εμπράγματες εξασφαλίσεις

A) Ενέχυρο

Είναι το εμπράγματο δικαίωμα που αποκτάται επί ξένου κινητού πράγματος, το οποίο πράγμα μπορεί να εκποιηθεί («δεκτικό εκποιήσεως») και το οποίο (δικαίωμα) αποκτάται για να εξασφαλιστεί κάποια απαίτηση με την προνομιακή ικανοποίηση του δικαιούχου της απαίτησης (δανειστή) από το πράγμα.

Για την σύσταση ενέχυρου, σύμφωνα με το άρθρο 1211 Α.Κ., απαιτούνται:

α) Σύμβαση ενεχυρίασης, δηλαδή συμφωνία μεταξύ κυρίου, κινητού πράγματος και δανειστή ότι ο δεύτερος αποκτά ενέχυρο επί του πράγματος. Στη σύμβαση αναφέρεται το ποσό που ασφαρίζεται και περιγράφεται το ενέχυρο. Η σύμβαση πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με έγγραφο «βεβαίας χρονολογίας».

Μπορεί να συσταθεί απλώς με ιδιωτικό έγγραφο αν το ενέχυρο συνιστάται:

1. λόγω δανείου.
2. λόγω εξασφάλισης προγενέστερης απαίτησης της πιστώτριας τράπεζας.

Δηλαδή οι συμβάσεις ενεχύρου που καταρτίζει η τράπεζα για την εξασφάλιση των δανείων που παρέχει, είναι δυνατό να συνάπτονται με ιδιωτικά έγγραφα.

β) Παράδοση του ενεχυριαζόμενου πράγματος στον δικαιούχο του ενεχύρου δηλαδή στην Τράπεζα. Η παράδοση μπορεί να γίνει και σε τρίτο πρόσωπο, με κοινή συναίνεση της τράπεζας και του ενεχυριάζοντος. Η απομάκρυνση του πράγματος από την κατοχή του ενεχυροδιάζοντος γίνεται για να πραγματοποιηθεί η «δημοσιότητα του γεγονότος της ενεχυρίασης. Αντικείμενα ενεχυρίασης είναι τα κινητά πράγματα, οι ανώνυμοι και ονομαστικοί τίτλοι, οι τίτλοι «εις διαταγήν» δικαιώματα και απαιτήσεις.

γ) Ύπαρξη της ασφαλιζόμενης απαίτησης. Το ενέχυρο ως παρεπόμενο δικαίωμα δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν υπάρχει η ασφαλιζόμενη απαίτηση ή αν αυτή είναι άκυρη.

B) Υποθήκη.

Είναι το εμπράγματο δικαίωμα που αποκτάται επί ξένου (δεκτικού εκποίησης) ακίνητου πράγματος, για την εξασφάλιση απαίτησης, με την προνομιακή ικανοποίηση του δικαιούχου της απαίτησης από το πράγμα.

Για την απόκτηση υποθήκης απαιτούνται:

α) Τίτλος που δίνει δικαίωμα υποθήκης. Ο τίτλος είναι δυνατόν να απορρέει από το νόμο, από δικαστική απόφαση και από ιδιωτική βούληση. Αναφέρουμε ιδιαίτερα τους έχοντες τίτλο απ ευθείας από το νόμο, το δημόσιο, τους δήμους, τις κοινότητες . . . Επί των ακινήτων των διαχειριστών , για τις απαιτήσεις που έχουν κατά των διαχειριστών των ακινήτων κ.λ.π.

Οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών ή άλλων ειδικών δικαστηρίων, εφόσον επιδικάζουν χρηματική ή άλλη αποτιμητή σε χρήμα παροχή, παρέχουν τίτλο για εγγραφή υποθήκης.

Το δικαίωμα για εγγραφή υποθήκης δυνατόν να παρασχεθεί από τον οφειλέτη ή από τρίτο πρόσωπο υπέρ του οφειλέτη με μονομερή δήλωσή τους ενώπιον συμβολαιογράφου, στην οποία προσδιορίζεται το ακίνητο επί του οποίου θα εγγραφεί η υποθήκη. Αυτός που παραχωρεί το δικαίωμα υποθήκης πρέπει να είναι κύριος του ακινήτου (άρθ. 1965 και 1966 Α.Κ.)

β) Εγγραφή του τίτλου στο βιβλίο υποθηκών της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο. Από της εγγραφής αυτής «λαμβάνει ύπαρξιν» (άρθ. 1968 Α.Κ.).

γ) Ύπαρξη της ασφαλιζόμενης απαίτησης. Η υποθήκη είναι παρεπόμενο δικαίωμα. Δε μπορεί να υπάρξει αν δεν υπάρχει (ή αν είναι άκυρη) η ασφαλιζόμενη απαίτηση.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της υποθήκης είναι:

α) Είναι εμπράγματο δικαίωμα, έχει όλες τις ιδιότητες του εμπράγματος δικαιώματος.

β) Η υποθήκη αποκτάται μόνο επί ξένου ακίνητου πράγματος. Επομένως δεν μπορεί να αποκτηθεί υποθήκη ούτε επί ακινήτου που ανήκει στο δικαιούχο της ασφαλιζόμενης απαίτησης, ούτε επί κινητού.

γ) Η υποθήκη αποκτάται για εξασφάλιση απαίτησης. Είναι δηλαδή δικαίωμα παρεπόμενο. Συνεπώς αν δεν υπάρχει ασφαλιζόμενη απαίτηση δεν μπορεί να υπάρξει και υποθήκη.

Γ) Προσημείωση υποθήκης.

Παρέχει μόνο το δικαίωμα της προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης. Ο δανειστής μπορεί να εγγράφει προσημείωση υποθήκης ύστερα από άδεια του προέδρου πρωτοδικών της τοποθεσίας του ακινήτου.

Η προσημείωση επιτρέπεται σε υποθήκη μόλις εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επιδίκασης της απαίτησης και θεωρείται «εγγεγραμμένη» από την ημέρα της εγγραφής προσημείωσης. Η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη πρέπει να γίνει μέσα σε 90 ημέρες από την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης που επιδικάζει την απαίτηση στο δανειστή και γίνεται από τον υποθηκοφύλακα, ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, του προσημειούχου δανειστή.

Η προσημείωση εξαλείφεται από το βιβλίο υποθηκών:

- α) με την συναίνεση των δανειστών,
- β) αν προσαχθεί απόφαση του προέδρου πρωτοδικών που ανακαλεί την άδεις ή διατάσει την εξάλειψη,
- γ) αν προσαχθεί τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την απαίτηση,
- δ) αν πέρασαν 90 ημέρες, αφότου επιδικάστηκε η απαίτηση, χωρίς η προσημείωση να τραπεί σε υποθήκη.

3.6. Η αποδοτικότητα της επιχείρησης βασικός παράγοντας για την χρηματοδότησή της

Η τράπεζα για την εξασφάλιση των χορηγήσεων της, στηρίζεται στην περιουσία της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης. Η τύχη όμως της περιουσίας της επιχείρησης εξαρτάται κυρίως από την αποδοτικότητά της. Αν η επιχείρηση πραγματοποιεί κέρδη σε βαθμό που μέρος αυτών να αποδεματοποιείται, η περιουσία της επαυξάνεται. Αντίθετα αν η επιχείρηση πραγματοποιεί ζημιές, η περιουσία της εξανεμίζεται. Η πορεία συνεπώς των εργασιών της επιχείρησης πρέπει να αποτελεί βασικό παράγοντα στην κρίση των τραπεζών κατά την έγκριση ή απόρριψη αιτήματος χρηματοδότησης μιας επιχείρησης. Γιατί μόνο οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κέρδη είναι σε θέση να εξοφλούν ομαλά τα δάνειά τους.

Εξάλλου και η άποψη κοινωνικής οικονομίας μόνο αν τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια της οικονομίας διοχετεύονται για την χρηματοδότηση αποδοτικών επιχειρήσεων, υπάρχει η βεβαιότητα ότι τα κεφάλαια αυτά τοποθετήθηκαν κατά τον επωφελέστερα κοινωνικά τρόπο. Γιατί όπως είναι γνωστό στην ελεύθερη οικονομία το κέρδος κατευθύνει τους συντελεστές της παραγωγής στην παραγωγή αγαθών που έχει ανάγκη η κατανάλωση, δηλαδή το κέρδος προσαρμόζει την παραγωγή προς τις ανάγκες της κατανάλωσης.

Η αποδοτικότητα του επιχειρηματία προκύπτει από το συσχετισμό των λογιστικών μεγεθών κέρδους της χρήσης και απασχοληθέντος κεφαλαίου, ενώ για την αποδοτικότητα της επιχείρησης στο συσχετισμό υπεισέρχεται και τρίτο λογιστικό μέγεθος, τα έξοδα χρηματοδότησης.

Αποδοτικότητα \Rightarrow είναι η σχέση μεταξύ των κερδών που πραγματοποίησε η επιχείρηση και των κεφαλαίων που απασχολήθηκαν για την πραγματοποίηση των κερδών αυτών. Έχουμε τα εξής δύο είδη αποδοτικότητας:

α) Του ίδιου κεφαλαίου επιχειρηματία, που δίνεται με το αριθμοδείκτη:

$$\frac{\text{Κέρδη χρήσεως πριν από φόρους}}{\text{Ίδια κεφάλαια της επιχείρησης}}$$

β) Της επιχείρησης, που δίνεται απ' το αριθμοδείκτη:

$$\frac{\text{Κέρδη χρήσεως πριν από φόρους} + \text{Έξοδα χρηματοδότησης}}{\text{Ίδια} + \text{Ξένα κεφάλαια}}$$

3.7. Τόκοι και προμήθειες στις χορηγήσεις

Κύριο έσοδο των τραπεζών από τις χορηγήσεις είναι οι τόκοι και οι προμήθειες.

Τόκος είναι η ποσότητα χρημάτων που καταβάλλεται στο δανειστή σαν αμοιβή για την παραχώρηση της χρήσης κεφαλαίου, δηλαδή το τίμημα της χρησιμοποίησης ξένου κεφαλαίου. Από νομική άποψη ο τόκος συνίσταται σε ποσότητα αντικαταστατών πραγμάτων (χρημάτων ή

άλλων) που δικαιούται να απαιτήσει ο δανειστής ως αμοιβή για τη στέρηση της απόλαυσης κεφαλαίου, το οποίο κεφάλαιο συνίσταται από αμοιβή με τον τόκο αντικαταστατά πράγματα.

Οι τόκοι διακρίνονται σε νόμιμους, που προβλέπονται από διατάξεις νόμων σε συμβατικούς που προβλέπονται από συμβάσεις και σε υπερημερίας, που λογίζονται στις ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Προμήθεια είναι η αμοιβή της τράπεζας για την παροχή στους πελάτες της των οργανωμένων υπηρεσιών της

Στη χώρα μας τα επιτόκια και οι προμήθειες καθορίζονται με αποφάσεις των Ν.Α. (Νομισματικών Αρχών). Όπως είναι ευνόητο, ο καθορισμός αυτός έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπεται η υπέρβαση των ανώτατων ορίων που ορίζονται από τις Ν.Α., ενώ δεν απαγορεύεται η συμφωνία χαμηλότερων ποσοστών.

Οι τόκοι και οι προμήθειες χορηγήσεων υπολογίζονται ανά τρίμηνο ή εξάμηνο κ.λ.π. ανάλογα με τη μορφή της χορηγήσεως και φέρονται στην πίστωση του αποτελεσματικού λογαριασμού «τόκοι πιστωτικοί».

3.8 Εγγυητική επιστολή

Είναι το έγγραφο Τραπέζης, όπου καταρτίζεται κατόπιν συμβάσεως με τον πελάτη της και αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει σε τρίτο πρόσωπο εις διαταγήν του μέχρι ορισμένου ποσού στην περίπτωση που ο πελάτης της δεν προβεί στην εκτέλεση των υποχρεώσεών του έναντι του τρίτου.

Στην εγγυητική επιστολή επίσης καθορίζεται και ο χρόνος της ισχύς της. Χαρακτηριστικό των εγγυητικών επιστολών είναι ότι η Τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει αποφασιστικά το ποσό της εγγύησης. Η πληρωμή από την Τράπεζα της εγγυητικής επιστολής λέγεται κατάπτωση αυτής.

Για την παροχή από την Τράπεζα εγγυητικής επιστολής παρέχεται από τον πελάτη της σ'αυτήν κάλυμμα. Κάλυμμα της εγγυητικής επιστολής λέγεται η κατάθεση από τον πελάτη της, κατάθεση ίσου ποσού στο λογαριασμό «Καταθέσεις λόγω εγγυήσεων» που ο πελάτης δεν μπορεί να κάνει χρήση εφόσον εκκρεμεί η αντίστοιχη εγγυητική επιστολή. Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής το ποσό αυτό μπορεί να αναληφθεί. Μπορεί ο πελάτης αντί μετρητών να δώσει στην Τράπεζα ως κάλυμμα και γραμμάτιο το οποίο προεξοφλείται και το ιούποσο κατατίθεται στο λογ/μό «καταθέσεις λόγω εγγυήσεως». Επίσης μπορεί να δοθεί ενέχυρο ή υποθήκη.

Οι εγγυητικές επιστολές χορηγούνται στις εξής περιπτώσεις:

α) Λόγω συμμετοχής σε διαγωνισμούς και κυρίως του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ.

β) Για την εξασφάλιση του εργοδότη για την καλή εκτέλεση του έργου από τον πελάτη της εργολάβο.

γ) Προς εξασφάλιση του Δημοσίου για την πληρωμή δασμών.

δ) Για την παράδοση στις αμπολοϊκές εταιρίες εμπορευμάτων πριν επιστραφεί σ' αυτούς η φορτωτική τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Στη χώρα μας εκτός από τις τραπεζικές επιχειρήσεις λειτουργούν οι ακόλουθοι δύο πιστωτικοί οργανισμοί:

4.1. Ταμείο παρακαταθηκών και δανείων

Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που αποτελεί πιστωτικό οργανισμό και που ιδρύθηκε με τον νόμο 1608/19.

Ο κύριος όγκος των κεφαλαίων , με τα οποία ασκεί το Ταμείο τη δανειοδότηση, προέρχεται από τα διαθέσιμα υπόλοιπα των χρηματικών παρακαταθηκών.

Τα δάνεια τα οποία χορηγεί είναι:

α) Στεγαστικά (αποκλειστικά σε εν ενεργεία υπαλλήλους του δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών κοινής ωφέλειας).

β) Δάνεια για την εκτέλεση παραγωγικών, εκπολιτιστικών και κοινής ωφελείας έργων.

γ) Συμπληρωματικά δάνεια σε τουριστικές επιχειρήσεις για την εκτέλεση και βελτίωση των εγκαταστάσεων τους.

Το ταμείο παρακαταδεικτών και δανείων έχει έδρα την Αθήνα, επίσης έχει τέσσερα υποκαταστήματα στον Πειραιά, στην Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και στην Καβάλα.

4.2. Ταχυδρομικό ταμειευτήριο

Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, κύριος σκοπός του οποίου είναι η συγκέντρωση των λαϊκών αποταμιεύσεων και η διοχέτευση τους σε δημόσια έργα.

Χορηγούν επίσης δάνεια μεσομακροπρόθεσμου διάρκειας τα οποία χρησιμοποιούνται για την κατασκευή κοινοφελών παραγωγικών έργων και την απόκτηση οικιακής και επαγγελματικής στέγης.

Στα πλαίσια λειτουργίας του ταχυδρομικού ταμειευτηρίου αναπτύσσει την δραστηριότητά του το κρατικό ενεχυροδανιστήριο, το οποίο με την ενεχυρίαση αντικειμένων αξίας παρέχει πιστώσεις προς διευκόλυνση των πολιτών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΙΣΤΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη σύγχρονη πλήρως κεφαλαιοκρατική οικονομία οποιαδήποτε παραγωγική δραστηριότητα και στους τρεις τομείς παραγωγής, απαιτεί μεγάλη ποσότητα χρηματικών κεφαλαίων.

Τα κεφάλαια αυτά είναι κατά κανόνα αδύνατο να διατεθούν «καθ' ολοκληρίαν» από τους επενδυτές. Έτσι δημιουργείται η ανάγκη αναζήτησης ξένων χρηματικών μέσων, τις καλούμενες πιστώσεις.

Προς λήψη πιστώσεων η επιχείρηση πρέπει να έχει την απαιτούμενη ικανότητα, να έχει δηλαδή πίστη. Η πίστη της επιχείρησης απορρέει εκ της εμπιστοσύνης την οποία έχουν οι προμηθευτές και οι δανειστές των κεφαλαίων ότι θα εξοφλήσει αυτά έναντι της υποχρέωσής της και μάλιστα θα τα εξοφλήσει μέσα στον συμφωνημένο χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1. Γενικά

Η πίστη προέρχεται από το γεγονός ότι οι οικονομικές μονάδες (νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσιο) δεν έχουν όλες τις ίδιες σημερινές και μελλοντικές ανάγκες και προτιμήσεις, γι' αυτό και ορισμένες προτιμούν να αναβάλλουν κάποιες δαπάνες για το μέλλον, ενώ άλλες προτιμούν να κάνουν περισσότερες δαπάνες στο παρόν.

Οι οικονομικές μονάδες που έχουν χρηματικό πλεόνασμα στο παρόν, θα προσπαθήσουν να μεταθέσουν την κατανάλωσή του, με κάποιο όφελος, στο μέλλον. Οι οικονομικές μονάδες που έχουν χρηματικό έλλειμμα στο παρόν θα προσπαθήσουν να το καλύψουν δανειζόμενες από τις πλεονασματικές μονάδες, με την υπόσχεση ότι θα επιστρέψουν το κεφάλαιο που δανείσθηκαν στο μέλλον με κάποια επιβάρυνση.

Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται η πιστωτική αγορά που συναντώνται οι δανειστές (πιστωτές) και οι δανειζόμενοι (χρεώστες).

1.2. Έννοια

Στην πιστωτική αγορά γίνεται δυνατή η μεταβίβαση οικονομικών πόρων από τις οικονομικές μονάδες που έχουν πλεόνασμα σε αυτές που έχουν έλλειμμα.

Στις πιστωτικές συναλλαγές γίνεται χρήση του όρου «φερεγγυότητα» όπου νοείται ο βαθμός της εμπιστοσύνης την οποία έχει ο πιστωτής στο χρεώστη του με βάση την περιουσιακή του κατάσταση και την εντιμότητά του.

Η φερεγγυότητα της επιχειρήσεως εξετάζεται σε σχέση με ορισμένη πίστωση ή ως προς το σύνολο των χορηγηθέντων πιστώσεων. Κρίνεται με την χρησιμοποίηση αντικειμενικών εκτιμήσεων, πάνω στην περιουσιακή διάρθρωση της, δηλαδή οι απορρέουσες δυνατότητες αυτής επίσης από την εντιμότητά της, την ικανότητα διεξαγωγής των εργασιών της και της συνέπειας στις συναλλαγές των διοικούντων προσώπων της.

Τα ισχυρότερα από τα κριτήρια που επηρεάζει την φερεγγυότητα της επιχείρησης είναι τα αντικειμενικά κριτήρια. Τα σημαντικότερα των κριτηρίων αυτών είναι τα εξής:

- α) Η παρεχόμενη εμπράγματος ασφάλεια προς εξασφάλιση ορισμένης πίστωσης
- β) Ο δείκτης της δανειακής εξαρτήσεως της επιχείρησης
- γ) Οι υπέρ της επιχειρήσεως παρεχόμενες εγγυήσεις τρίτων
- δ) Ο δείκτης της ρευστότητας της επιχείρησης (μετράται η ικανότητα της επιχείρησης να ικανοποιεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της)
- ε) Η αποδοτικότητα της επιχειρήσεως

Η σημασία της πίστης για την οικονομία αποκτά με την παρουσία του χρόνου μεγαλύτερη σημασία, ειδικά στις αναπτυγμένες χώρες η

πίστη είναι τόσο ανεπτυγμένη ώστε πολλοί να πιστεύουν ότι έχουμε υποκατάσταση της πιστώτικης οικονομίας στη χρηματική. Η εξέλιξη της πίστης ήταν παράλληλη με την εξέλιξη του πολιτισμού και τον καταμερισμό των έργων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1. Έννοια αξιογράφων

Ως μέσο πληρωμών για την ανταλλαγή των αγαθών χρησιμοποιείται το χρήμα.

Για την διευκόλυνση όμως των εμπορικών συναλλαγών, αλλά και για την ασφαλέστερη διακίνηση του χρήματος, μπορεί αυτό να κυκλοφορεί υπό τη μορφή εγγράφων, τα οποία ενσωματώνουν ορισμένο δικαίωμα.

Τα έγγραφα αυτά ονομάζονται αξιογράφα και διέπονται από το δίκαιο των αξιογράφων.

Το αξιογράφο είναι έγγραφο στο οποίο ενσωματώνεται ορισμένο δικαίωμα και για την άσκηση του δικαιώματος αυτού απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή του εγγράφου.

Άρα βασικά στοιχεία του αξιογράφου είναι τα εξής:

I. Πρωταρχικό στοιχείο για την έννοια του αξιογράφου είναι το έγγραφο δηλαδή το χαρτί στο οποίο να υπάρχει γραπτή μονομερής, ενυπόγραφη και χρονολογημένη δήλωση. Πραγματικά, δεν μπορεί να υπάρξει αξιογράφο χωρίς έγγραφη ενσάρκωση (εγχάρτωση, όπως συνήθως λέγεται του δικαιώματος).

II. Στο έγγραφο πρέπει να ενσωματώνεται ιδιωτικό δικαίωμα. Επομένως δεν μπορεί να γίνει λόγος για αξιογράφο, όταν σε έγγραφο ενσωματώνεται δημόσιο δικαίωμα. Έτσι δεν είναι αξιογράφα τα

γραμματόσημα, τα χαρτονομίσματα, οι ταυτότητες, τα διαβατήρια. Το ιδιωτικό δικαίωμα είναι συνήθως ενοχικό (απαίτηση), μπορεί να είναι όμως και εμπράγματο (δικαίωμα κυριότητας ή ενεχύρου) ή και σύνδετο ή συμμετοχικό (δικαίωμα συμμετοχής σε εταιρία).

III. Για την έννοια του αξιογράφου δεν αρκεί η ύπαρξη εγγράφου και ιδιωτικού δικαιώματος, που συνδέονται μεταξύ τους κατά οποιονδήποτε τρόπο. Απαιτείται η ιδιόρρυθμη σύνδεση τους, η ενσωμάτωση του δικαιώματος στο έγγραφο. Η ενσωμάτωση αυτή, έχει την έννοια ότι ο σύνδεσμος είναι τόσο ισχυρός μεταξύ εγγράφου και δικαιώματος, ώστε να μην είναι δυνατή η άσκηση του δικαιώματος χωρίς το έγγραφο.

Στα αξιογράφα υπάρχει ο στενότερος δυνατός σύνδεσμος μεταξύ εγγράφου και δικαιώματος. Σε αυτά τα δικαιώματα συνδέεται τόσο στενά με το έγγραφο, ώστε να μην μπορεί να ασκηθεί (και να μεταβιβαστεί) χωρίς την κατοχή του εγγράφου. Αυτή η ιδιόρρυθμη σύνδεση, που καλείται ενσωμάτωση ή εγχάρτωση, αποτελεί χαρακτηριστικό στοιχείο της έννοιας του αξιογράφου, στοιχείο που δεν συναντάται σε καμία άλλη κατηγορία εγγράφων.

Το αξιογράφο είναι πράγμα. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει συρροή εμπράγματος και ενοχικού δικαιώματος στα αξιογράφα. Για να εισπράξει, λοιπόν, κάποιος μια συναλλαγματική, να απαιτήσει δηλαδή από τον πληρωτή την καταβολή του οφειλόμενου ποσού (ενοχικό δικαίωμα), θα πρέπει να κατέχει (νόμιμα) τη συναλλαγματική (εμπράγματο δικαίωμα).

Το ένα δικαίωμα (ενοχικό) πηγάζει από το έγγραφο ενώ το άλλο (εμπράγματο) υπάρχει πάνω στο έγγραφο.

Εφόσον για την άσκηση του ενοχικού δικαιώματος απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη του εμπράγματος δικαιώματος, συνάγεται ότι το ενοχικό δικαίωμα ακολουθεί το εμπράγματο ή διαφορετικά, ότι το εμπράγματο προηγείται του ενοχικού.

Πιστωτικοί τίτλοι

Οι πιστωτικοί τίτλοι είναι αξιογράφα στα οποία περιλαμβάνεται αυτόνομο δικαίωμα που καθορίζεται στο κείμενο του τίτλου.

Στοιχεία που διακρίνουν τους πιστωτικούς τίτλους είναι:

- Καθορισμός του δικαιώματος στο κείμενο του τίτλου
- Η αυτονομία του δικαιώματος. Η αρχή αυτή σημαίνει ότι εκείνος στον οποίο μεταβιβάστηκε το δικαίωμα ασκεί δικό του δικαίωμα και όχι δικαίωμα αυτού που του το μεταβίβασε.

Πιστωτικοί τίτλοι είναι η φορτωτική, το αποθετήριο που εκδίδεται από τις γενικές αποθήκες και το ενεχυρόγραφο.

Χρηματογράφα

Τα χρηματογράφα είναι πιστωτικοί τίτλοι στους οποίους το δικαίωμα που περιλαμβάνεται στο έγγραφο είναι απαίτηση για απόληψη ορισμένου χρηματικού ποσού σε ορισμένα μέρα.

Χρηματογραφα είναι η συναλλαγματική, το γραμμάτιο «εις διαταγήν» και η τραπεζική επιταγή.

Είδη αξιογραφων

Με κριτήριο τον τρόπο κυκλοφορίας τους και ανάλογα με τον τρόπο που καθορίζεται σε αυτά το πρόσωπο του δικαιούχου, τα αξιογραφα διακρίνονται σε:

α. Ονομαστικά αξιογραφα.

Σε αυτά καθορίζεται το πρόσωπο του δικαιούχου, το πρόσωπο δηλαδή το οποίο έχει το δικαίωμα να ενασκήσει το δικαίωμα που είναι ενσωματωμένο στο αξιογραφο π.χ. ονομαστικές μετοχές των ανωνύμων εταιριών.

Μεταβιβάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του αστικού δικαίου (φορτωτική, όταν δεν περιέχεται η ρήτρα «εις διαταγήν»).

β. Αξιογραφα «εις διαταγήν»

Σε αυτά κατονομάζεται ορισμένο πρόσωπο ως δικαιούχος, επομένως ως προς αυτό μοιάζουν με τα ονομαστικά, αλλά ορίζεται συγχρόνως ως δικαιούχος και κάθε πρόσωπο το οποίο θα διατάξει αυτός που κατονομάζεται σε αυτά. Αυτό επιτυγχάνεται με τη ρήτρα «εις διαταγήν».

Τα αξιογραφα σε διαταγή μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση και παράδοση του εγγράφου (συναλλαγματική)

γ. Αξιογραφα στον κομιστή ή ανώνυμα

Δικαιούχος αυτών δεν είναι ορισμένο πρόσωπο, αλλά ο εκάστοτε κάτοχος, κομιστής τους. Π.χ. το τραπεζογραμμάτιο, το εισιτήριο θεάτρου κλπ καμιά φορά αντί για τον όρο «αξιογράφα» ή «δικαιόγραφα» χρησιμοποιείται και ο όρος «χρεόγραφα» ο οποίος είναι ταυτόσημος, αλλά στην πράξη και μάλιστα στην λογιστική και το χρηματιστήριο με τον όρο «χρεόγραφα» υποδηλώνονται δύο μόνο από τα δικαιόγραφα, η μετοχή της ανώνυμης εταιρίας και η ομολογία. Τα αξιογράφα στον κομιστή ή ανώνυμα μεταβιβάζονται όπως κάθε κινητό πράγμα (ανώνυμη μετοχή Α.Ε).

1.2. Συναλλαγματική

1. Ιστορική εξέλιξη

Η συναλλαγματική εμφανίστηκε το 12ο με 13ο μ.χ. αιώνα στη Δυτική Ευρώπη, η οποία την εποχή εκείνη ήταν διαιρεμένη σε μικρά κρατίδια, κάθε δε κρατίδιο είχε το δικό του νόμισμα. Ο έμπορος συνεπώς ενός κρατιδίου, εφόσον σκόπευε να μεταβεί σε άλλο κρατίδιο, ήταν αναγκασμένος να καταφύγει στον τραπεζίτη της πόλεώς του, για να ανταλλάξει τα εγχώρια νομίσματα με νομίσματα του κρατιδίου στο οποίο επρόκειτο να μεταβεί. Η ανταλλαγή γινόταν είτε αμέσως, είτε συνηθέστερα, λόγω των κινδύνων της μεταφοράς, ο τραπεζίτης ο οποίος έπαιρνε τα νομίσματα παρέδιδε στον έμπορο, μια επιστολή με την οποία δινόταν εντολή στον αντιπρόσωπό του να καταβάλει τα αντίστοιχα νομίσματα του κρατιδίου στον κομιστή της επιστολής. Το περιεχόμενο

της επιστολής αυτής ήταν περίπου το εξής: «Παρακαλώ να καταβάλετε στον κομιστή της παρούσας κ.Α.Β.100 δουκάτα, γιατί αυτός κατέβαλε σε μένα 50 φιορίνια». Ακολουθούσε η χρονολογία και η υπογραφή του εκδότη.

Η επιστολή αυτή είναι η πρώτη εμφάνιση της συναλλαγματικής. Με την πάροδο του χρόνου αυτός που έπαιρνε την επιστολή συμφωνούσε με τον τραπεζίτη, εκδότη της επιστολής, να γίνει η πληρωμή είτε σε αυτόν τον ίδιο είτε σε άλλο πρόσωπο, ο οποίος θα υποδείκνυε. Από τη συμφωνία αυτή δημιουργήθηκε η ρήτρα σε διαταγή.

Από τα πιο πάνω γίνεται φανερό ότι ο αρχικός σκοπός της συναλλαγματικής ήταν η μεταφορά χρημάτων. Με την πάροδο του χρόνου καθιερώθηκε ρήτρα σε διαταγή, με την οποία έγινε δυνατή η κυκλοφορία της και έτσι η συναλλαγματική έπαυσε να είναι όργανο μεταφοράς χρημάτων και μεταβλήθηκε σε όργανο πίστωσης, όργανο δανεισμού. Σήμερα για τη μεταφορά χρημάτων χρησιμοποιείται άλλο έγγραφο, η επιταγή (ταχυδρομική ή τραπεζική).

Αρχικά τη συναλλαγματική ρύθμιζαν οι εμπορικές συνήθειες και τα έθιμα. Το 1673, στη εποχή του Λουδοβίκου του ΙΔ', έγινε η πρώτη νομοθετική ρύθμιση του δικαίου της συναλλαγματικής. Μεθοδικότερα όμως και λεπτομερέστερα ρυθμίστηκε το δίκαιο της συναλλαγματικής από το Γαλλικό Εμπορικό Κώδικα του 1807. Όπως είναι γνωστό, ο Γαλλικός Εμπορικός Κώδικας εισήχθη στην Ελλάδα με επίσημη

μετάφραση το 1835 και έτσι η συναλλαγματική στη χώρα μας ρυθμιζόταν από αυτόν όπως τροποποιήθηκε στο μεταξύ.

Η τεχνική όπως και η οικονομική πρόοδος έκαναν τη συναλλαγματική όργανο διεθνούς σημασίας και γι' αυτό κρίθηκε ότι θα έπρεπε να ρυθμίζεται από ένα ενιαίο νόμο, ο οποίος θα ήταν δυνατό να εισαχθεί και να ισχύσει στα διάφορα κράτη. Για την κατάρτιση τέτοιου νόμου συνήλθαν στη Χάγη το 1910 και το 1912 δύο διεθνείς διασκέυεις, οι οποίες επεξεργάσθηκαν ένα ενιαίο κείμενο για το δίκαιο της συναλλαγματικής. Λόγω όμως της μεσολαβήσεως του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, δεν έγινε δυνατή η υπογραφή συμβάσεως από τα κράτη, τα οποία πήραν μέρος στις διασκέυεις αυτές και έτσι η προσπάθεια έμεινε χωρίς αποτέλεσμα.

Μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, επιτροπή από νομομαθείς εκπόνησε ενιαίο νόμο για τις συναλλαγματικές και τα γραμμάτια, τον οποίο υπέβαλε στη διεδνή διάσκευη που συνήλθε στη Γενεύη το 1930. Η συνδιάσκευη αυτή κατέληξε στην υπογραφή τριών διεδνών συμβάσεων. Η πρώτη σύμβαση περιέχει το κείμενο του ενιαίου νόμου για τις συναλλαγματικές και τα γραμμάτια σε διαταγή, η δεύτερη κανόνες ιδιωτικού διεδνού δικαίου για τη συναλλαγματική και η τρίτη κανόνες για το χαρτόσημο.

Η Ελλάδα, η οποία μετείχε στη διάσκευη, υπέγραυε τις δύο πρώτες συμβάσεις τις οποίες κύρωσε με το νόμο 5280/1931 και τις μετέβαλε σε εσωτερικό δίκαιο με το νόμο 5325/1932.

Ικανότητα για ανάληψη υποχρεώσεως από συναλλαγματική

Ικανός για ανάληψη υποχρεώσεως από συναλλαγματική είναι αυτός που έχει δικαίωμα για πρακτική ικανότητα, δηλαδή είναι ικανός να ενεργήσει πράξεις εμπορικές. Η γυναίκα σήμερα, αν είναι ενήλικη, μπορεί χωρίς κανένα περιορισμό να αναλάβει υποχρεώσεις από συναλλαγματική, γιατί είναι ικανή να ενεργεί εμπορικές πράξεις. Οι δικαστικά και νόμιμα απαγορευμένοι και αυτοί που τελούν υπό δικαστική αντίληψη, δεν μπορούν να αναλάβουν υποχρέωση από συναλλαγματική.

Όταν ένα πρόσωπο που δεν είναι ικανό να ενεργήσει εμπορικές πράξεις υπογράφει τη συναλλαγματική ως εκδότης, αποδέκτης, τριτεγγυητής κ.τ.λ., η υποχρέωσή του από τη συναλλαγματική είναι άκυρη και μπορεί να προτείνει την ακυρότητα σε οποιονδήποτε.

Τυπικά στοιχεία της συναλλαγματικής

Η συναλλαγματική είναι έγγραφο τυπικό, δηλαδή έγγραφο το οποίο πρέπει να περιέχει ορισμένα υποχρεωτικά από το νόμο στοιχεία. Τα τυπικά στοιχεία για την έκδοση έγκυρης (νόμιμης) συναλλαγματικής καθορίζει το πρώτο άρθρο του νόμου 5325 /1932 και είναι τα εξής:

α. Η λέξη «συναλλαγματική» η οποία πρέπει να γράφεται μέσα στο κείμενο του τίτλου.

Αν η λέξη συναλλαγματική υπάρχει στο επάνω μέρος του εγγράφου ως επικεφαλίδα και δεν υπάρχει μέσα στο κείμενο, αυτή είναι άκυρη ως συναλλαγματική.

β. Η εντολή πληρωμής ορισμένου χρηματικού ποσού.

Αυτό στην πράξη εκφράζεται με τις λέξεις «πληρώσατε δυνάμει της παρούσης». Η εντολή πληρωμής πρέπει να είναι απλή και καθαρή και να μην εξαρτάται από κάποιο όρο, π.χ. πληρώσατε αν φθάσει το πλοίο 'Α'. Η πληρωμή πρέπει να αφορά σε ορισμένο χρηματικό ποσό και όχι εμπορεύματα ή άλλες αξίες. Φράση όπως «πληρώσατε το ποσό το οποίο μου οφείλετε» δεν εκπληρώνει την απαίτηση του νόμου. Τα χρήματα τα οποία αναφέρονται ως πληρωτέα μπορούν να είναι είτε εγχώρια είτε και ξένα νομίσματα.

Το πληρωτέο ποσό μπορεί να αναγραφεί ολογράφως αλλά και αριθμητικά μόνο. Αν το ποσό στη συναλλαγματική γράφηκε και ολογράφως και αριθμητικά και υπάρχει διαφορά μεταξύ τους, ισχύει αυτό που έχει γραφεί ολογράφως. Αν δε το ποσό έχει γραφεί πολλές φορές και ολογράφως και αριθμητικά και υπάρχει διαφορά, τότε η συναλλαγματική ισχύει για το μικρότερο ποσό που αναφέρεται σε αυτή.

γ. *Το όνομα του πληρωτή ή αποδέκτη ή οφειλέτη.*

Για να είναι έγκυρη η συναλλαγματική, ο νόμος απαιτεί να αναγράφεται το όνομα του πληρωτή, δηλαδή εκείνου ο οποίος θα πληρώσει το ποσό που αναφέρεται στη συναλλαγματική. Το όνομα και η

διεύθυνση του πληρωτή γράφονται συνήθως στο κάτω και αριστερό μέρος της συναλλαγματικής.

Ως πληρωτές επιτρέπεται να αναφέρονται δύο ή περισσότεροι, αλλά αδροιστικά π.χ. οι Α.Α., Β.Β., Γ.Γ., κ.τ.λ. και όχι διαζευκτικά π.χ. Α.Α. ή Β.Β. ή Γ.Γ.. Και αυτό γιατί ο κομιστής δε θα γνωρίζει ποίος είναι στην πραγματικότητα ο οφειλέτης. Στην τελευταία περίπτωση η συναλλαγματική είναι άκυρη.

Ο νόμος επιτρέπει να είναι πληρωτής της συναλλαγματικής ο ίδιος ο εκδότης, π.χ. έκδοση συναλλαγματικής σε υποκατάστημα. Στην περίπτωση αυτή η συναλλαγματική προσομοιάζει με το γραμμάτιο σε διαταγή, επειδή ο εκδότης και ο οφειλέτης είναι το ίδιο πρόσωπο.

δ. Ο χρόνος λήξεως.

Η συναλλαγματική μπορεί να λήγει: 1. εν όγει, 2. μετά προθεσμία από την όγη, 3. μετά προθεσμία από τη χρονολογία έκδοσης και 4. σε ρητή ημέρα

ε. Ο τόπος πληρωμής.

Βασικό στοιχείο της συναλλαγματικής είναι ο τόπος πληρωμής. Ο κομιστής της πρέπει να γνωρίζει όχι μόνο πότε θα πληρωθεί η συναλλαγματική, αλλά και σε ποιο τόπο, προκειμένου να την εμφανίσει για εξόφληση. Ο τόπος πληρωμής μπορεί να είναι ή ο τόπος κατοικίας του πληρωτή ή τόπος άλλος από την κατοικία του. Αν η συναλλαγματική πληρώνεται σε τόπο άλλο από την κατοικία του

πληρωτή, τότε μιλάμε για συναλλαγματική πληρωτέα σε κατοικία τρίτου. Έτσι, ενώ ο πληρωτής κατοικεί π.χ. στην οδό Γολυναρη 10 στο Παγκράτι, τόπος πληρωμής ορίζεται το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας, οδός Αιόλου 14, στην Αθήνα. Π.χ. «Πληρώσατε σε διαταγή μου στο Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδας, οδός Αιόλου 14, Αθήνα».

στ. Το όνομα του λήπτη ή δικαιούχου.

Στη συναλλαγματική θα πρέπει απαραίτητα να καθορίζεται σαφώς το όνομα του δικαιούχου του τίτλου σε διαταγή του οποίου θα γίνει η πληρωμή. Η συναλλαγματική εκδίδεται είτε *ονομαστική*, όταν ρητά αναφέρεται το όνομα του π.χ. «πληρώστε στον κ. Α.Β.», είτε σε *διαταγή*, όταν δίπλα στο όνομα του δικαιούχου σημειώνεται η ρήτρα «σε διαταγή». Π.χ. «πληρώσατε σε διαταγή του κ. Α.Β.» ή «πληρώσατε στον κ. Α.Β.» ή «σε διαταγή του». Συνεπώς, σύμφωνα με το νόμο, δεν επιτρέπεται η συναλλαγματική να εκδοθεί στον κομιστή, δηλαδή δεν μπορεί να αναγραφεί: «Με την παρούσα και μόνη συναλλαγματική πληρώσατε στον κομιστή της κ.λ.π.», ενώ αντίθετα επιτρέπεται αυτό σε *επιταγή*. Είναι δυνατό όμως να οπισθογραφηθεί η συναλλαγματική «εν λευκώ» και να γίνει έτσι έγγραφο κατά κάποιο τρόπο στον κομιστή. Αν αναφέρονται περισσότερα πρόσωπα ως δικαιούχοι, π.χ. οι Α.Α. και Β.Β., τότε αν οι δικαιούχοι αναφέρονται αδροιστικά, ασκούν τα δικαιώματά τους από την συναλλαγματική αδιαίρετα, αν όμως αναφέρονται

διαζευκτικά, η άσκηση του δικαιώματος από την συναλλαγματική από έναν από αυτούς αποκλείει τους υπόλοιπους.

Είναι δυνατό ο εκδότης να είναι και δικαιούχος της συναλλαγματικής, οπότε δεν απαιτείται η αναγραφή του ονόματος του, αλλά αρκεί να τεθεί η φράση «πληρώσατε σε διαταγή μου». Η συναλλαγματική αυτή είναι η πιο συνηθισμένη στην Ελλάδα.

ζ. Ο τόπος και χρόνος εκδόσεως.

Για να είναι έγκυρη η συναλλαγματική, πρέπει να σημειώνεται σε αυτή ο χρόνος και ο τόπος εκδόσεώς της. Για την τυπική ύπαρξη της συναλλαγματικής απαιτείται μόνο η σημείωση του χρόνου και τόπου, χωρίς να απαιτείται αυτοί να είναι και πραγματικοί. Ο τίτλος δεν είναι άκυρος αν ο χρόνος και ο τόπος δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια, εκτός αν αναγραφεί ημερομηνία η οποία δεν υπάρχει στο ημερολόγιο π.χ. 30 Φεβρουαρίου, 31 Ιουνίου.

Ο χρόνος της εκδόσεως έχει σημασία:

- Για τον καθορισμό της λήξεως της συναλλαγματικής, εφόσον πρόκειται για συναλλαγματική που λήγει μετά από προθεσμία από την έκδοση και
- Για τον καθορισμό της ικανότητας του εκδότη για ανάληψη υποχρεώσεως από συναλλαγματική στο χρόνο της εκδόσεως της.

η. Η υπογραφή του εκδότη

Άλλο στοιχείο της συναλλαγματικής είναι η υπογραφή του εκδότη. Αυτή μπαίνει κάτω από το κείμενο του τίτλου και πρέπει να είναι χειρόγραφη και να περιέχει το κύριο όνομα και το επίθετο του εκδότη. Δεν αρκεί η σημείωση μόνο του ενός. Επιτρέπεται μόνο η συγκοπή του κυρίου ονόματος. Η υπογραφή πρέπει να είναι πραγματική. Δεν αρκεί δηλαδή απλώς η σφραγίδα ή η αναγραφή ορισμένου σημείου, όπως συνηθίζεται αυτό όταν πρόκειται για αγράμματους. Οι αγράμματοι ή οι λόγω σωματικής βλάβης ανίκανοι να υπογράψουν, μπορούν να διορίσουν αντιπρόσωπο για να υπογράψει ιδιόχειρα.

Αν η υπογραφή του εκδότη μπει με σφραγίδα ή έντυπα, η συναλλαγματική είναι άκυρη. Αν όμως πρόκειται για υπογραφή οποιουδήποτε άλλου υπεύθυνου, η συναλλαγματική είναι έγκυρη, αλλά στην περίπτωση αυτή αυτός που υπόγραψε με μηχανικό μέσο δεν ευθύνεται από τη συναλλαγματική.

δ. Έγγραφο

Άλλο στοιχείο της συναλλαγματικής είναι το έγγραφο της συναλλαγματικής, γιατί προφορική συναλλαγματική δεν υπάρχει.

Ι. Χαρτόσημο

Τέλος, νεότερος νόμος καθιέρωσε το χαρτόσημο ως ένα από τα απαραίτητα τυπικά στοιχεία της συναλλαγματικής για την εγκυρότητά της. Όσον αφορά στο χαρτόσημο, σήμερα στην Ελλάδα ισχύουν τα

Εμπορικές Πιστώσεις Πίστη & Αξιογραφα

παρακάτω: Με την υπ' αριθμ. 2232/1975 απόφαση του Υπουργείου των Οικονομικών κυκλοφόρησαν από το κράτος ειδικές ένσημες έντυπες συναλλαγματικές, η χρήση των οποίων είναι υποχρεωτική από την 1η Μαΐου 1975 και μετά για την έκδοση συναλλαγματικής.

Σήμερα για τις συναλλαγματικές που εκδίδονται στην Ελλάδα επιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου στην ονομαστική αξία με την καθιέρωση 12 κλιμακίων παγίων τελών χαρτοσήμων, ως ακολούθως:

Ονομαστική Αξία	Αξία Χαρτοσήμου
1-10,000 δραχ.	50
10,001-20,000 δραχ.	100
20,001-40,000 δραχ.	200
40,001-80,000 δραχ.	400
80,001-120,000 δραχ.	600
120,001-160,000 δραχ.	800
160,001-200,000 δραχ.	1,000
200,001-240,000 δραχ.	1,200
240,001-280,000 δραχ.	1,400
280,001-320,000 δραχ.	1,600
320,001-360,000 δραχ.	1,800
360,001-500,000 δραχ.	2,500

Όταν η ονομαστική αξία της συναλλαγματικής είναι μεγαλύτερη από τις πεντακόσιες χιλιάδες, το ποσό που υπερβαίνει τις 500,000 υποβάλλεται σε τέλος χαρτοσήμου με συντελεστή 5. Έτσι συναλλαγματική ονομαστικής αξίας 600,000 δρχ. θα υπαχθεί σε τέλος χαρτοσήμου 3,000δρχ. Δηλαδή για τις 500,000 πάγιο τέλος 2,500δρχ. και για τις υπόλοιπες 100,000 αναλογικό τέλος 500δρχ. ($100,000 \cdot 5$). Τα παραπάνω τέλη προσαυξάνονται με ποσοστό 20%, για ΟΓΑ, ΤΕΒΕ και ΤΑΕ, δηλαδή ο αποδέκτης για την παραπάνω συναλλαγματική θα πληρώσει χαρτόσημο 3,000 και ΟΓΑ κλπ. 600δρχ. ($3,000 \cdot 20\%$) ήτοι σύνολο 3,600δρχ. Το ποσό του χαρτοσήμου που οφείλεται για τις παραπάνω από τις 500,000 επικολλάται στη συναλλαγματική με κινητό επίσημα (χαρτόσημο), αν αυτό είναι μέχρι 1,000δρχ. το σχετικό ποσό κατατίθεται στο Δημόσιο Ταμείο, από το οποίο παίρνουμε αποδεικτικό πληρωμής, το οποίο επισυνάπτουμε στη συναλλαγματική. Τέλος πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι σε όσες περιπτώσεις το οφειλόμενο αναλογικό τέλος χαρτοσήμου για τις πέρα των 500,000δρχ. αξία της συναλλαγματικής περιλαμβάνει κλάσμα δραχμής, τότε αυτό στρογγυλοποιείται σε ακέραιη δραχμή. Το τέλος χαρτοσήμου επιβαρύνει τον οφειλέτη (αποδέκτη) της συναλλαγματικής.

Για την καλύτερη κατανόηση των προηγούμενων, παραθέτουμε ορισμένα παραδείγματα:

α. Για συναλλαγματική ονομαστικής αξίας 108,000δρχ. θα χρησιμοποιηθεί υποχρεωτικά το ειδικό ένσημο έντυπο χαρτοσήμου των 600δρχ., δηλαδή του κλιμακίου 80,001-120,000.

β. Για συναλλαγματική αξίας 650,000δρχ. θα χρησιμοποιηθεί υποχρεωτικά το ειδικό ένσημο έντυπο χαρτοσήμου των 2,500δρχ. κλιμακίου 360,001-500,000 και για το ποσό πάνω από τις 500,000δρχ., δηλαδή 150,000δρχ. (650,000-500,000) θα επικολληθεί κινητό επίσημα 750δρχ. (150,000*5).

γ. Για συναλλαγματική αξίας 860,000 θα χρησιμοποιηθεί υποχρεωτικά το ειδικό ένσημο έντυπο χαρτοσήμου των 2,500δρχ. δηλαδή του κλιμακίου 360,001-500,000 και για το ποσό πάνω από τις 500,000 δηλαδή των 360,000δραχμών (860,000-500,000) θα εκδοθεί αποδεικτικό πληρωμής του Δημοσίου Ταμείου για ποσό 1,800δρχ. (360,000*5) πλέον εισφορά ΟΓΑ 20%.

Για να είναι έγκυρη η συναλλαγματική θα πρέπει να έχει χαρτοσημανθεί νόμιμα από την αρχή . Η μη νόμιμη χαρτοσήμανση της συναλλαγματικής συνεπάγεται την ακυρότητά της. Σύμφωνα με τη διοικητική και δικαστηριακή νομολογία μη νόμιμη χαρτοσήμανση της συναλλαγματικής έχουμε στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Όταν για την έκδοση της συναλλαγματικής δεν έχει χρησιμοποιηθεί το ειδικό ένσημο έντυπο, ανάλογα με την ονομαστική της αξία.

- Όταν γίνεται χρήση ενσήμου εντύπου μικρότερης ονομαστικής αξίας. Έτσι δεν είναι νόμιμη η χαρτοσήμανση συναλλαγματικής ονομαστικής αξίας 50,000δρχ. εάν αυτή συνταχθεί σε ειδικό ένσημο έντυπο για συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 20,001-40,000. Η ακυρότητα δεν θεραπεύεται και αν ακόμη το τέλος χαρτοσήμου που λείπει καταβληθεί συμπληρωματικά με χρήση κινητού επισήματος ή με έκδοση αποδεικτικού πληρωμής της Δ.Ο.Υ. . Αντίθετα δεν δημιουργεί ακυρότητα της συναλλαγματικής η χρησιμοποίηση ενσήμου εντύπου μεγαλύτερης αξίας από την ονομαστική αξία της συναλλαγματικής. Επομένως είναι νόμιμη χαρτοσήμανση συναλλαγματικής ονομαστικής αξίας 180,000 δρχ. που συντάχθηκε σε ένσημο έντυπο για συναλλαγματική ονομαστικής αξίας 200,001-240,001 δρχ. δηλαδή σε έντυπο μεγαλύτερου κλιμακίου.
- Όταν πρόκειται για συναλλαγματική ονομαστικής αξίας μεγαλύτερης των 500,000 εφόσον :
 - α. Το χαρτόσημο έπρεπε να καταβληθεί με αποδεικτικό πληρωμής της Δ.Ο.Υ., καταβλήθηκε με επικόλληση κινητού επισήματος.
 - β. Δεν χαρτοσημάνθηκε καθόλου.
 - γ. Χαρτοσημάνθηκε ελλιπώς π.χ. αντί για 800 δρχ. χαρτόσημο επικολλήθηκε χαρτόσημο 600 δρχ.

δ. Δεν έγινε μνεία στο σώμα της συναλλαγματικής της ημερομηνίας του αποδεικτικού είσπραξης του χαρτοσήμου της Δ.Ο.Υ. που εισέπραξε αυτό και του πόσου που εισπράχθηκε.

- Εάν το χαρτόσημο καταβλήθηκε εκπρόθεσμα, δηλαδή εάν αυτό έπρεπε να καταβληθεί με αποδεικτικό της Δ.Ο.Υ., καταβλήθηκε μετά την παρέλευση του πενθημέρου από την ημερομηνία έκδοσης της συναλλαγματικής.
- Εάν το καταβλητέο με επικόλληση κινητού επισήματος τέλος χαρτοσήμου σε συναλλαγματική ονομαστικής αξίας μεγαλύτερης των 500.000 δρχ. δεν διαγράφηκε κατά προσήκοντα τρόπο και χρόνο.

Οι συναλλαγματικές που δεν χαρτοσημάνθηκαν νόμιμα από την αρχή ή που δεν συντάχθηκαν στα ειδικά ένσημα έντυπα θεωρούνται άκυρες ως συναλλαγματικές και θεωρούνται ως απλά ομόλογα και υπόκεινται σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% πλέον εισφορά 20% υπέρ ΟΓΑ, ή 2% πλέον εισφορά 20% υπέρ ΟΓΑ, ανάλογα με την ιδιότητα των συμβαλλομένων. Εκτός δε από το τέλος αυτό επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου και πρόστιμο 5% για κάθε μήνα καθυστέρησης για την πληρωμή του τέλους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το 50% αυτού.

Από όσα εκθέσαμε παραπάνω προκύπτουν οι εξής πρακτικές οδηγίες για τη χαρτοσήμανση της συναλλαγματικής:

- Όταν το ποσό της συναλλαγματικής είναι μέχρι 500.000 δρχ., τότε αγοράζουμε το ανάλογο έντυπο και κατά την αγορά του πληρώνουμε το χαρτόσημο πλέον ΟΓΑ χαρτοσήμου 20%.
- Όταν το ποσό της συναλλαγματικής είναι από 500.000 δρχ. μέχρι 700.000 δρχ. τότε αγοράζουμε το έντυπο της συναλλαγματικής του τελευταίου κλιμακίου. Κατά την αγορά του εντύπου πληρώνουμε το χαρτόσημο που είναι 2500 δρχ. πλέον ΟΓΑ χαρτοσήμου 20% δρχ. 500 δηλαδή ποσό 3000 (2500 + 500). Για το υπόλοιπο ποσό μέχρι 700.000 δρχ. αγοράζουμε κινητό χαρτόσημο το οποίο υπολογίζεται με συντελεστές 5 , το οποίο προσαυξάνεται κατά 20% για ΟΓΑ , Τ.Ε.Β.Ε., και Τ.Α.Ε.. Το χαρτόσημο αυτό το επικολλάμε στο πίσω μέρος της συναλλαγματικής και το ακυρώνουμε με τις υπογραφές αποδέκτη, εκδότη και ημερομηνία έκδοσης.
- Αν τέλος το ποσό της συναλλαγματικής είναι μεγαλύτερο των 700.000 δρχ., τότε αγοράζουμε πάλι το έντυπο του τελευταίου κλιμακίου και επειδή το επιπλέον χαρτόσημο είναι άνω των 1000 δρχ., το ποσό του χαρτοσήμου προσαυξημένο κατά 20% υπέρ ΟΓΑ, Τ.Ε.Β.Ε., και Τ.Α.Ε. κατατίθεται στο Δημόσιο Ταμείο, από όπου παίρνουμε το σχετικό αποδεικτικό πληρωμής, το οποίο επισυνάπτουμε στη συναλλαγματική.

Ορισμός συναλλαγματικής

Μετά την παραπάνω ανάπτυξη των ουσιαστικών και τυπικών στοιχείων της συναλλαγματικής, δίνουμε τώρα τον ορισμό της συναλλαγματική είναι το έγγραφο που φέρει στο κείμενο την ονομασία «συναλλαγματική» και με το οποίο αυτός που το υπογράφει, δηλαδή ο εκδότης, δίνει εντολή σε τρίτο πρόσωπο δηλαδή στον πληρωτή να πληρώσει σε ορισμένο τόπο και χρόνο ορισμένο χρηματικό ποσό στο λήπτη του εγγράφου ή σε διαταγή του.

Πρόσωπα στη συναλλαγματική

Παίρνουν μέρος τρία πρόσωπα:

- α. Ο εκδότης της συναλλαγματικής
- β. Ο πληρωτής, ο οποίος πρόκειται να την πληρώσει και ο οποίος από τη στιγμή που θα την αποδεχτεί με την υπογραφή του καλείται και αποδέκτης και
- γ. Ο λήπτης, δηλαδή ο δικαιούχος της συναλλαγματικής.

Λήπτης ονομάζεται ο πρώτος κομιστής της συναλλαγματικής, ενώ εκείνοι που αποκτούν τη συναλλαγματική με οπισθογράφηση λέγονται 2ος, 3ος κ.τ.λ. κομιστές. Ενδέχεται η συναλλαγματική να περιλαμβάνει δύο πρόσωπα όταν ο εκδότης και ο λήπτης είναι το ίδιο πρόσωπο. Πρέπει να σημειωθεί ότι η περίπτωση αυτή είναι η πιο συνηθισμένη στις συναλλαγές.

Εκτός από τα παραπάνω πρόσωπα τα οποία παίρνουν μέρος στη συναλλαγματική και τα οποία χαρακτηρίζονται ως αναγκαία πρόσωπα,

είναι δυνατό να εμφανιστούν και άλλα πρόσωπα τα οποία χαρακτηρίζονται ως μη αναγκαία. Αυτά είναι:

α. Οι οπισδόγραφοι, δηλαδή τα πρόσωπα τα οποία μεταβιβάζουν την απαίτησή τους από τη συναλλαγματική με οπισθογράφηση.

β. Οι τριτεγγυητές, δηλαδή τα πρόσωπα τα οποία εγγυώνται για ορισμένο πρόσωπο από που αναφέρονται στη συναλλαγματική, για ολόκληρο ή μέρος του ποσού της συναλλαγματικής.

γ. Οι παρεμβαίνοντες, δηλαδή πρόσωπα τα οποία σημειώνονται στη συναλλαγματική από τον εκδότη ή από τον οπισδόγραφο ή από τον τριτεγγυητή και στα οποία ο κομιστής εντέλλεται να απευθυνθεί στην ανάγκη για πληρωμή ή για αποδοχή.

Ελλιπής συναλλαγματική

Η συναλλαγματική από την οποία λείπουν ένα ή περισσότερα τυπικά στοιχεία λέγεται *ελλιπής*. Η έλλειψη μπορεί να είναι *αδέλτη*, οπότε μιλάμε για *ατελή* συναλλαγματική ή να είναι *πθελημένη*, δηλαδή ύστερα από συμφωνία, οπότε μιλάμε για *λευκή* συναλλαγματική.

α. *Ατελής*, συναλλαγματική είναι εκείνη από την οποία αδέλτητα λείπει τυπικό στοιχείο ή τέθηκε στοιχείο ανακριβές ή παρά το νόμο. Έτσι η συναλλαγματική θα είναι ατελής, όταν π.χ. δεν γράφτηκε η λέξη συναλλαγματική στο κείμενο ή όταν δεν υπάρχει όνομα λήπτη ή πληρωτή ή μπήκε ως χρονολογία λήξεως η 31η Φεβρουαρίου.

Για την ατελή συναλλαγματική ο νόμος ορίζει ότι είναι άκυρη ως συναλλαγματική. Παρόλα αυτά ο νόμος καλύπτει την τυπική έλλειψη, αλλά μόνο σε τρεις περιπτώσεις:

1. Όταν δεν αναγράφεται ο χρόνος λήξεως, η συναλλαγματική θεωρείται ότι είναι πληρωτέα εν όγει.
2. Όταν λείπει ο τόπος πληρωμής ως τέτοιος θεωρείται ο τόπος που αναγράφεται δίπλα στο όνομα του πληρωτή. Π.χ. στο κείμενο της συναλλαγματικής λείπει ο τόπος πληρωμής, αλλά δίπλα στο όνομα του πληρωτή σημειώνεται τόπος. Προς τον κ. Α. Ανδρέου στον Πειραιά ή προς τον κ. Γ. Δημητρίου στην Αθήνα. Ο Πειραιάς και η Αθήνα είναι ο τόπος πληρωμής αντίστοιχα. Αν όμως δίπλα στο όνομα του πληρωτή δεν σημειώνεται τόπος πληρωμής, η συναλλαγματική θεωρείται άκυρη.
3. Όταν λείπει ο τόπος εκδόσεως ως τέτοιος θεωρείται ο τόπος που σημειώνεται δίπλα στο όνομα του εκδότη. Π.χ. ο εκδότης δίπλα στην υπογραφή του έχει βάλει τη λέξη Αθήνα, η οποία θα θεωρηθεί ως τόπος εκδόσεως της συναλλαγματικής. Αν όμως δίπλα στο όνομα του εκδότη δε σημειώνεται τόπος εκδόσεως, η συναλλαγματική είναι άκυρη.

Αν μία συναλλαγματική είναι ατελής, αυτό εξετάζεται κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της. Μεταγενέστερη συμπλήρωσή της αποτελεί πλαστογραφία. Η έλλειψη τυπικού στοιχείου εξετάζεται αυτεπάγγελτα και προβάλλεται από κάθε οφειλέτη εναντίον κάθε κομιστή.

β. *Λευκή συναλλαγματική*, είναι εκείνη στην οποία λείπουν ένα ή περισσότερα από τα τυπικά στοιχεία που απαιτεί ο νόμος και τα οποία θα συμπληρωθούν, ύστερα από συμφωνία, η οποία έγινε μεταξύ εκδότη και λήπτη της συναλλαγματικής, μετά την έκδοσή της. Η λευκότητα της συναλλαγματικής μπορεί να φθάσει μέχρι το σημείο να εκδοθεί συναλλαγματική που να περιέχει μόνο την υπογραφή του εκδότη, με μόνη διαφορά ότι πρέπει μεταξύ του εκδότη και του λήπτη να τηρηθούν οι συμφωνίες και η εντολή την οποία έδωσε ο εκδότης. Π.χ. ο εκδότης άφησε ασυμπλήρωτο το ποσό της συναλλαγματικής και την παρέδωσε στον λήπτη με την συμφωνία ότι αυτός θα την συμπληρώσει μετά τρεις ημέρες, οπότε θα εκκαθαριστεί ο μεταξύ τους λογαριασμός από την παραλαβή ορισμένης ποσότητας εμπορευμάτων. Κατά την εκκαθάριση θα προκύψει το ακριβές ποσό για το οποίο έπρεπε να εκδοθεί η συναλλαγματική και για το οποίο έχουν μείνει προηγουμένως σύμφωνοι ότι θα είναι περίπου 10,000.

Η λευκή συναλλαγματική, τη στιγμή που δίνεται στο λήπτη δεν είναι συναλλαγματική. Είναι κατά κάποιον τρόπο έμβρυο συναλλαγματικής. Γίνεται συναλλαγματική μόλις συμπληρωθεί, οπότε παίρνει αναδρομική ισχύ.

Οπισθογράφηση συναλλαγματικής

Οπισθογράφηση ονομάζεται η πράξη που γίνεται στο πίσω μέρος της συναλλαγματικής από τον κάτοχό της. Με αυτή μεταβιβάζεται σε άλλο

πρόσωπο η κυριότητα της συναλλαγματικής και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή.

Η οπισθογράφηση, καθώς το δηλώνει η λέξη, γίνεται, συνήθως, στο πίσω μέρος της συναλλαγματικής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορεί να γίνει και στο εμπρός μέρος. Αν το πίσω μέρος της συναλλαγματικής δεν είναι δυνατό να περιλάβει όλες τις οπισθογραφήσεις, προσκολλάται σε αυτή τεμάχιο χαρτιού που λέγεται πρόδεμα. Για να αποφεύγονται καταδολιεύσεις ή απάτες, η προσκόλληση πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η αποκόλληση. Αυτή γίνεται με σφραγίδα ή υπογραφή η οποία καλύπτει και τα δύο μέρη.

Η συναλλαγματική είναι δυνατό να οπισθογραφηθεί σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο. Έτσι ο Β μπορεί να τη μεταβιβάσει στο Γ. Η οπισθογράφηση μπορεί να γίνει και υπέρ του εκδότη, του τριτεγγυητή, ακόμη και υπέρ του πληρωτή. Όταν η οπισθογράφηση γίνει υπέρ του πληρωτή, αν και υπάρχει σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας του δανειστή και οφειλέτη, δεν επέρχεται απόσβεση της ενοχής, γιατί ρητά ο νόμος επιτρέπει στον πληρωτή την οπισθογράφηση.

Αρχές που διέπουν την οπισθογράφηση

α. Η οπισθογράφηση πρέπει να είναι *απλή και καθαρή*. Οποιοσδήποτε όρος μπει κατά την οπισθογράφηση, θεωρείται *ως να μην έχει γραφτεί*.

β. Η μερική οπισθογράφηση είναι *άκυρη*. Έτσι, αν το ποσό της συναλλαγματικής είναι 10,000 δρχ. και οπισθογραφηθεί για 5,000 δρχ., η οπισθογράφηση είναι άκυρη.

γ. Η οπισθογράφηση στον κομιστή ισχύει ως οπισθογράφηση «εν λευκώ».

Είδη οπισθογράφησης

Όσον αφορά τον τύπο έχουμε τρία είδη οπισθογράφησης:

α. Την *πλήρη*, η οποία πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνει:

1. Την υπογραφή αυτού που την οπισθογραφεί.
2. Το όνομα του νέου δικαιούχου.

Εκτός από αυτά μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία, π.χ. τη χρονολογία, την αιτία της οπισθογραφήσεως κ.λ.π..

Παραδείγματα πλήρους οπισθογράφησης.

1. Και αντί για μένα πληρώσατε στον κ. Α.Β.

Πειραιάς 23η Μαΐου 1979

(Υπογραφή Α. Ανδρέου).

2. Και αντί για μένα να πληρώσετε σε διαταγή του Α.Β.

(Υπογραφή Α. Ανδρέου).

β. Την *λευκή*, από τη οποία λείπει το όνομα του νέου δικαιούχου.

Παραδείγματα λευκής οπισθογράφησης.

1. Και αντί για μένα να πληρώσετε στον κομιστή.

Πειραιάς 23η Μαΐου 1979

(Υπογραφή Α. Ανδρέου).

2. Για οπισθογράφηση

(Υπογραφή Α. Ανδρέου).

γ. Τη *λευκότετη*. Αυτή περιέχει μόνο την υπογραφή αυτού που την οπισθογραφεί.

Παράδειγμα λευκότετης οπισθογράφησης.

(Υπογραφή Α. Ανδρέου).

Απλή υπογραφή η οποία μπαίνει στο εμπρός μέρος της συναλλαγματικής, εφόσον δεν προκύπτει τίποτε άλλο, θεωρείται ως τριτεγγύηση υπέρ του εκδότη. Συνεπώς η λευκότετη οπισθογράφηση, για να είναι ισχυρή, πρέπει να γράφεται στο πίσω μέρος της συναλλαγματικής ή στο πρόδεμα.

Δικαιώματα του κομιστή ο οποίος απέκτησε τη συναλλαγματική με λευκή ή λευκότετη οπισθογράφηση.

Αν η οπισθογράφηση είναι λευκή, ο κομιστής δικαιούται, σύμφωνα με το νόμο:

α. Να συμπληρώσει το λευκό, με το όνομα του ή με το όνομα άλλου προσώπου.

β. Να οπισθογραφήσει τη συναλλαγματική με πλήρη ή λευκή οπισθογράφιση.

γ. Να παραδώσει τη συναλλαγματική σε τρίτο, χωρίς να συμπληρώσει το λευκό και χωρίς να κάνει οπισθογράφιση.

Αποτέλεσμα της οπισθογράφισης.

Με την οπισθογράφιση μεταβιβάζονται:

1. Η κυριότητα του εγγράφου της συναλλαγματικής.
2. Τα δικαιώματα που απορρέουν από τη συναλλαγματική.
3. Η ευθύνη των προηγούμενων υπογραφότων έναντι του κομιστή για τη μη αποδοχή και μη πληρωμή της συναλλαγματικής. Δηλαδή ο οπισθόγραφος και οι πριν από αυτόν υπεύθυνοι ευθύνονται έναντι του νέου κομιστή για τη μη αποδοχή και πληρωμή της συναλλαγματικής από τον πληρωτή. Η ευθύνη όμως αυτή δημιουργείται με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, όπως θα δούμε αμέσως παρακάτω.

Ευθύνη εκδότη και οπισθογράφου.

Ο εκδοτής και ο οπισθόγραφος ευθύνονται για την αποδοχή και την πληρωμή της συναλλαγματικής. Και οι δύο όμως μπορούν να περιορίσουν την ευθύνη τους με τη *ρήτρα χωρίς ευθύνη* με τους εξής όρους:

α. Ο εκδότης μπορεί να απαλλαγεί μόνο από την ευθύνη για την αποδοχή, όχι όμως και για την πληρωμή, γιατί , σύμφωνα με το νόμο, *κάθε ρήτρα με την οποία ο εκδότης απαλλάσσεται από την ευθύνη για την πληρωμή θεωρείται σαν να μην είναι γραμμένη.*

β. Ο οπισδόγραφος μπορεί κατά την οπισθογράφηση με τις ρήτρες «χωρίς ευθύνη» ή «χωρίς υποχρέωση», ή «χωρίς κίνδυνο» να απαλλαγεί τόσο για την αποδοχή όσο και για την πληρωμή. Η απαλλαγή αυτή ωφελεί μόνο τον οπισδόγραφο, που την σημείωσε και όχι τους προηγούμενους ή μεταγενέστερους οπισδόγραφους.

Η αρχή του απροβλήτου των ενστάσεων

Η αρχή αυτή προέκυψε από την ανάγκη της κατοχύρωσης της κυκλοφοριακής δύναμης του εγγράφου της συναλλαγματικής. Αυτός που αποκτά τη συναλλαγματική πρέπει να είναι εξασφαλισμένος ότι δε θα του προβληθούν ενδεχομένως ενστάσεις που προκύπτουν από το πρόσωπο του οπισδόγραφου του και οι οποίες είναι ξένες προς το περιεχόμενό της.

Σύμφωνα με το νόμο, τα πρόσωπα τα οποία ενάγονται λόγω ευθύνης τους από τη συναλλαγματική δεν μπορούν να αντιτάξουν ενάντια στον κομιστή τις ενστάσεις, οι οποίες στηρίζονται στις προσωπικές τους σχέσεις με τον εκδότη ή τους προηγούμενους κομιστές, εκτός αν ο κομιστής κατά την απόκτηση της συναλλαγματικής ενήργησε εν γνώσει προς βλάβη των συμφερόντων του οφειλέτη.

Επομένως δεν μπορούν να προβληθούν ενστάσεις κατά του τίτλου από αυτούς που ευδύνονται από τη συναλλαγματική, όταν ενάγονται, εναντίον του νόμιμου και σαν καλής πίστεως θεωρούμενου κομιστή, εκτός αν προταθεί και αποδειχθεί ότι ο κομιστής κατά την απόκτηση της συναλλαγματικής ενήργησε εν γνώση προς βλάβη του οφειλέτη.

Για να κάνουμε πιο σαφή την έννοια αυτής της αρχής, αναφέρουμε τα πιο κάτω παραδείγματα.

1. ο πληρωτής- αποδέκτης προτείνει την ένσταση του συμψηφισμού και ισχυρίζεται ότι ο τελευταίος οπισθογράφος του κομιστή του οφείλει χρηματικό ποσό ίσο με την ονομαστική αξία της συναλλαγματικής. Η ένσταση αυτή θα απορριφθεί, γιατί αφορά σε προσωπικές σχέσεις μεταξύ αυτού και του προηγούμενου κομιστή.
2. Ο Α εκβιάζεται από το Β και αποδέχεται σ' αυτόν συναλλαγματική 50.000 δρχ.. Αν ο Β εναγάγει τον Α για τη μη πληρωμή της συναλλαγματικής, τότε ο Α έγκυρα μπορεί να προτείνει την ένσταση ότι η αποδοχή του ήταν αποτέλεσμα βίας και να απαλλαγεί από την υποχρέωση πληρωμής.

Αν όμως ο Β μεταβιβάσει με οπισθογράφηση τη συναλλαγματική στο Γ, ο οποίος αγνοεί ότι η αποδοχή είναι προϊόν βίας, τότε ο Γ θα προστατευθεί από την αρχή του απροβλήτου των ενστάσεων και η ένσταση που θα υποβάλλει ο Α θα απορριφθεί, γιατί ο Γ είναι καλής πίστεως τρίτος. Αντίθετα αν αποδειχθεί ότι ο Γ γνώριζε τον εκβιασμό

του Α από τον Β, τότε η ένσταση που θα υποβληθεί από τον Α θα γίνει αποδεκτή, γιατί ο Γ είναι κακός πίστεως κομιστής.

Οπισθογράφηση λόγω πληρεξουσιότητας.

Η οπισθογράφηση αυτή προέκυψε από την ανάγκη να εξυπηρετηθεί ο κομιστής, ιδίως στην περίπτωση που αδυνατεί να την εισπράξει αυτοπροσώπως. Συνήθης είναι σήμερα η οπισθογράφηση αυτή προς τις Τράπεζες, οι οποίες με τα υποκαταστήματά τους εισπράττουν τις συναλλαγματικές. Στην περίπτωση αυτή γίνεται οπισθογράφηση, η οποία ονομάζεται οπισθογράφηση λόγω πληρεξουσιότητας. Π.χ. ο Α, κομιστής της συναλλαγματικής κατοικεί στον Πειραιά και τόπος πληρωμής είναι η Άρτα. Επειδή ο Α δεν μπορεί να μεταβεί στην Άρτα, οπισθογραφεί τη συναλλαγματική, λόγω πληρεξουσιότητας, σε μια Τράπεζα ή σε ένα γνωστό του έμπορο που κατοικεί εκεί, για να την εισπράξει και να του αποστείλει τα χρήματα.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η οπισθογράφηση αυτή δεν έχει σκοπό να μεταβιβάσει την κυριότητα της συναλλαγματικής, αλλά παρέχει μόνο δικαίωμα για είσπραξη απαίτησης. Η δέλσηση αυτή του οπισδόγραφου πρέπει να προκύπτει σαφώς. Οι φράσεις που χρησιμοποιούνται στην οπισθογράφηση λόγω πληρεξουσιότητας είναι «αξία για είσπραξη» ή «αξία για κάλυψη».

Με την οπισθογράφηση αυτή κύριος της συναλλαγματικής παραμένει αυτός που την οπισθογράφησε, ο δε νέος κομιστής είναι απλός πληρεξούσιος για την είσπραξη της απαίτησης.

Οπισθογράφηση λόγω ενέχυρου.

Πολλές φορές όταν δανειζόμαστε χρήματα, δίνουμε ως ενέχυρο, αντί για κάθε άλλο κινητό πράγμα, μια συναλλαγματική. Έτσι αν ο Α οφείλει στον Β, μπορεί αντί να του δώσει ραδιόφωνο ως ενέχυρο να του δώσει μια συναλλαγματική, της οποίας είναι κομιστής.

Για το σκοπό αυτό μεταβιβάζει στο δανειστή τη συναλλαγματική με οπισθογράφηση η οποία ειδικότερα ονομάζεται *οπισθογράφηση λόγω ενεχύρου*. Ο κομιστής, δηλ. Ο Β δεν αποκτά κυριότητα στη συναλλαγματική, αλλά την παίρνει για ενέχυρο.

Συνήθεις φράσεις που χρησιμοποιούνται στην οπισθογράφηση αυτή, «είναι αξία λόγω ενεχύρου», «αξία λόγω ασφαλείας».

Νομιμοποίηση του κατόχου.

Με την οπισθογράφηση η συναλλαγματική μεταβιβάζεται από πρόσωπο σε πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή όμως ποιος θεωρείται νόμιμος κομιστής της;

Σύμφωνα με το νόμο, *νόμιμος κομιστής της συναλλαγματικής θεωρείται ο κάτοχός της, ο οποίος στηρίζει το δικαίωμα του σε αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων και αν ακόμη η τελευταία οπισθογράφηση είναι σε λευκό*. Πρόκειται για τυπική νομιμοποίηση και όχι για ουσιαστική. Είναι δυνατό ο κομιστής της συναλλαγματικής να νομιμοποιείται με αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων και συνεπώς να θεωρείται, σύμφωνα με το νόμο, νόμιμος κομιστής, αλλά να μην είναι

συγχρόνως και ο πραγματικός δικαιούχος, ο κύριος δηλαδή της συναλλαγματικής.

Αυτό μπορεί να συμβεί όταν π.χ. ο Β κομιστής, έχασε την εν λευκώ συναλλαγματική, την οποία βρήκε ο Γ, ο οποίος την οπισθογράφησε στον Δ. Ο Δ είναι ο *τυπικά νομιμοποιούμενος*, *έκτός αν την απέκτησε με κακή πίστη ή αν κατά την απόκτηση διέπραξε βαρύ πταίσμα*, ενώ ο πραγματικός κύριος είναι ο Β.

Κατ' εξαίρεση συγχωρείται διακοπή των οπισθογραφήσεων, όταν ο κάτοχος πεθάνει και ο κληρονόμος αποκτήσει τη συναλλαγματική, όχι με οπισθογράφηση, αλλά με βάση το κληρονομικό δικαίωμα.

Ο νομιμοποιούμενος κομιστής στη συνέχεια π.χ. ο Ε, δικαιούται να ζητήσει πληρωμή π.χ. από τον οφειλέτη Α, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να αποδείξει ότι απέκτησε νόμιμα τη συναλλαγματική από τον Δ, ο Δ καλώς απέκτησε αυτή από τον Γ κ.ο.κ.

Ο καλής πίστεως οφειλέτης Α, ο οποίος καταβάλλει το ποσό της συναλλαγματικής στο νομιμοποιούμενο κομιστή της, απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη. Ο πληρωτής Α δηλαδή δεν οφείλει να εξετάσει αν ο Ε καλώς απέκτησε τη συναλλαγματική από τον Δ, ο Δ από τον Γ κ.ο.κ.. Αυτός που πληρώνει κατά την λήξη της συναλλαγματικής είναι υποχρεωμένος να εξακριβώσει μόνο την κανονικότητα των οπισθογραφήσεων. Επομένως, αν πληρώσει στον τυπικά νομιμοποιούμενο κομιστή της συναλλαγματικής, απαλλάσσεται έστω αν αυτός δεν είναι ο πραγματικός δικαιούχος.

Αποδοχή συναλλαγματικής.

α. Ορισμός

Αποδοχή συναλλαγματικής είναι η ανάληψη υποχρέωσης από τον οφειλέτη να την πληρώσει κατά το χρόνο της πληρωμής. Με την αποδοχή ο πληρωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει το ποσό της συναλλαγματικής κι' από τη στιγμή αυτή που θα υπογράψει τη συναλλαγματική λέγεται αποδέκτης. Επομένως πληρωτής και αποδέκτης είναι το ίδιο πρόσωπο.

Πριν από την αποδοχή ο πληρωτής είναι ξένος με τη συναλλαγματική και μόνο με την αποδοχή γίνεται άμεσος και οριστικός οφειλέτης.

β. Τύπος αποδοχής.

Η αποδοχή γίνεται πάνω στο έγγραφο της συναλλαγματικής στο κάτω αριστερό μέρος και εκφράζεται, συνήθως, με τη λέξη «Δεκτή» ή με οποιαδήποτε άλλη ανάλογη λέξη ή φράση. Ο αποδέκτης πρέπει να υπογράψει *ιδιόχειρα*. Η απλή υπογραφή του πληρωτή, η οποία μπαίνει στο εμπρός μέρος της συναλλαγματικής, ισχύει ως αποδοχή.

Η χρονολογία αποδοχής δεν είναι αναγκαία. Κατ' εξαίρεση πρέπει να αναγραφεί χρονολογία αποδοχής στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν η συναλλαγματική είναι πληρωτέα μετά προθεσμία από την όψη.
2. Όταν από κάποιο υπεύθυνο από τη συναλλαγματική έχει οριστεί ορισμένη προθεσμία για εμφάνιση.

γ. Τόπος και χρόνος αποδοχής.

Η αποδοχή ζητείται στην κατοικία του πληρωτή και όχι στον τόπο της πληρωμής δηλ. Υποκατάστημα Τράπεζας κ.λ.π.. Η συναλλαγματική μπορεί να εμφανιστεί στον πληρωτή για αποδοχή από την ημέρα της εκδόσεώς της μέχρι την προηγούμενη ημέρα της λήξης.

δ. Αρχές που διέπουν την αποδοχή.

Η αποδοχή πρέπει να είναι απλή και καθαρή. Αποδοχή για μέρος του ποσού της συναλλαγματικής είναι ισχυρή. Κάθε άλλη τροποποίηση ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής.

ε. Αποτελέσματα αποδοχής.

Με την αποδοχή ο πληρωτής γίνεται άμεσος υπεύθυνος από την συναλλαγματική και ενάγεται από οποιοδήποτε κομιστή τρία έτη από τη λήξη. Γι' αυτόν δεν απαιτείται η τήρηση της αρχής της επιμέλειας. Έτσι, αν λησμονήσει κάποιος κομιστής συναλλαγματική και τη βρει ύστερα από δύο μήνες από τη λήξη, έχει το δικαίωμα να ενάγει τον αποδέκτη, αν δόθηκε αποδοχή, χωρίς άλλη προϋπόθεση. Το δικαίωμα αυτό υπάρχει για τρία χρόνια από την ημέρα λήξης, με τη διαφορά όμως ότι ο κομιστής θα έχει χάσει το δικαίωμα της αναγωγής.

στ. Η αποδοχή είναι δικαίωμα.

Η εμφάνιση για αποδοχή αποτελεί δικαίωμα του κομιστή, δηλαδή ο κομιστής έχει καταρχήν δικαίωμα να ζητήσει από τον πληρωτή την

αποδοχή. Μπορεί όμως αν θέλει, να περιμένει τη λήξη και να ζητήσει απευθείας την πληρωμή.

Κατ' εξαίρεση η εμφάνιση για αποδοχή είναι υποχρεωτική:

1. Όταν ο εκδότης ή οπισθόγραφος απαιτήσουν υποχρεωτική την εμφάνιση.
2. Όταν η συναλλαγματική είναι πληρωτέα μετά προθεσμία από την όψη, οπότε ο κομιστής είναι υποχρεωμένος να την εμφανίσει μέσα σε ένα χρόνο από τη χρονολογία της εκδόσεώς της.

Τριτεγγύηση συναλλαγματικής.

Τριτεγγύηση είναι η εγγύηση που δίνει κάποιο πρόσωπο ότι η συναλλαγματική θα πληρωθεί κατά τη λήξη της. Το πρόσωπο αυτό ονομάζεται τριτεγγυητής.

Η τριτεγγύηση έχει σκοπό την παροχή ασφάλειας στον κομιστή της συναλλαγματικής ότι αυτή θα πληρωθεί κατά τη λήξη της. Η τριτεγγύηση νομικά ενισχύει τη συναλλαγματική, οικονομικά όμως και μάλιστα ψυχολογικά την εξασθενεί, επειδή η ύπαρξη τριτεγγυητή κλονίζει, κατά κάποιο τρόπο, την εμπιστοσύνη στο έγγραφο, γιατί μαρτυρεί ότι η πληρωμή του δεν είναι βέβαιη και για το λόγο αυτό αποφεύγεται στο εμπόριο.

Η τριτεγγύηση δε δίνεται μόνο από τρίτο πρόσωπο, όπως αφήνεται να εννοηθεί από τη λέξη, αλλά και από οποιοδήποτε πρόσωπο που ευδύνεται από τη συναλλαγματική π.χ. τον εκδότη, οπισθόγραφο,

αποδέκτη. Αυτή παρέχεται είτε από ένα μόνο πρόσωπο είτε από ένα μόνο πρόσωπο είτε και από περισσότερα, τα οποία λέγονται συντριτεγγυητές και ευθύνονται μεταξύ τους αλληλέγγυα. Η τριτεγγύηση μπορεί να δοθεί για ολόκληρο ή και για μέρος μόνο του ποσού της συναλλαγματικής.

Η τριτεγγύηση γράφεται σε οποιασδήποτε όψη πάνω στη συναλλαγματική ή στο πρόσδεμα και εκφράζεται συνήθως με τις λέξεις «για τριτεγγύηση», «για ασφάλεια», «για εγγύηση» και σημειώνεται για λογαριασμό ποιου προσώπου δίνεται.

Όταν στην τριτεγγύηση δεν αναφέρεται το πρόσωπο για το οποίο δόθηκε αυτή, θεωρείται ότι δόθηκε για τον εκδότη. Απλή υπογραφή στο εμπρός μέρος της συναλλαγματικής ισχύει ως τριτεγγύηση, εκτός αν πρόκειται για υπογραφή του πληρωτή ή του εκδότη, ενώ αντίθετα απλή υπογραφή στο πίσω μέρος θεωρείται ως λευκότετη οπισθογράφηση.

Ο τριτεγγυητής ευθύνεται κατά τον ίδιο τρόπο που ευθύνεται και εκείνος για τον οποίο έδωσε την τριτεγγύηση. Επομένως, αν αυτή δόθηκε υπέρ του αποδέκτη ευθύνεται όπως ο αποδέκτης, αν αυτή δόθηκε υπέρ του εκδότη ή ενός οπισθόγραφου ευθύνεται όπως και αυτοί. Σύμφωνα με το νόμο, η υποχρέωση του τριτεγγυητή είναι ισχυρή και όταν η ενοχή για την οποία δόθηκε η εγγύηση είναι άκυρη για οποιαδήποτε αιτία, εκτός αν υπάρχει ελάττωμα στον τύπο. Έτσι ο τριτεγγυητής ευθύνεται αν έδωσε τριτεγγύηση για οπισθόγραφο, ο οποίος υπόγραψε, αν και είναι ανίκανος. Αντίθετα ο τριτεγγυητής δεν

ευθύνεται αν αυτός για τον οποίο εγγυήθηκε υπόγραψε με σφραγίδα ή έντυπα, γιατί υπάρχει ελάττωμα στον τύπο της συναλλαγματικής.

Ο τριτεγγυητής ο οποίος πλήρωσε την συναλλαγματική, αποκτά όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν εναντίων εκείνων που ενέχονται απέναντι σε αυτόν για τον οποίο δόθηκε η τριτεγγύηση. Έτσι αν τριτεγγυήθηκε για λογαριασμό τρίτου οπισθόγραφου, όταν πληρώσει μπορεί να στραφεί εναντίον αυτού και εναντίον εκείνων οι οποίοι ενέχονται απέναντι στον τρίτο οπισθόγραφο.

Λήξη συναλλαγματικής.

α. Εν όγει.

Όταν η συναλλαγματική είναι πληρωτέα εν όγει παρέχεται το δικαίωμα στον κομιστή της να την εμφανίσει στον πληρωτή αμέσως μετά από την έκδοση και να ζητήσει την άμεση πληρωμή της. Η ρήτρα που μπαίνει στη συναλλαγματική που εκδίδεται εν όγει είναι *πληρώσατε εν όγει ή πληρώσατε επί τη εμφανίσει, ή πληρώσατε επί τη προσαγωγή ή άλλη ανάλογη.*

Η συναλλαγματική που είναι πληρωτέα εν όγει δημιουργεί για τον πληρωτή της μια επικίνδυνη εκκρεμότητα. Συγκεκριμένα, ο πληρωτής είναι υποχρεωμένος να διατηρεί στη διάθεση του δικαιούχου το πληρωτέο ποσό, το οποίο πρέπει να καταβάλλει αμέσως σ' αυτόν και σε οποιαδήποτε στιγμή του εμφανίσει τη συναλλαγματική. Για το λόγο αυτό ο νόμος περιορίζει χρονικά τη δυνατότητα εμφάνισης της εν όγει

συναλλαγματικής προς πληρωμή και καθορίζει ότι αυτή πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή το πολύ μέσα σε ένα χρόνο από την έκδοση. Ο εκδότης όμως της εν όψει συναλλαγματικής μπορεί να ορίσει και μεγαλύτερη προθεσμία μέσα στην οποία είναι δυνατή η εμφάνιση της συναλλαγματικής π.χ. δύο χρόνια ή και μικρότερη. Αντίθετα οι οπισθόγραφοι της συναλλαγματικής μπορούν να μειώσουν το χρόνο εμφάνισης: «Πληρώσετε αντί για μένα τον Α.Β και μέσα σε προθεσμία όχι μεγαλύτερη από έξι μήνες».

Ο εκδότης συναλλαγματικής που είναι πληρωτέα εν όψει μπορεί να απαγορεύσει την άμεση εμφάνισή της για πληρωμή. Μπορεί δηλαδή να ορίσει προθεσμία ύστερα από τη λήξη της οποίας είναι δυνατό να εμφανισθεί η συναλλαγματική για πληρωμή. Στην περίπτωση αυτή η διορία εμφάνισης της συναλλαγματικής για πληρωμή αρχίζει από την πάροδο της προθεσμίας αυτής.

Η πληρωμή της εν όψει συναλλαγματικής μπορεί να ζητηθεί έγκυρα με την εμφάνιση της συναλλαγματικής. Το διαμαρτυρικό σε περίπτωση μη πληρωμής συντάσσεται αμέσως μετά την εμφάνιση και μη πληρωμή ή το πολύ μέσα σε ένα χρόνο από τη χρονολογία εκδόσεως.

β. Μετά τη προθεσμία από την όψη.

Η φράση της συναλλαγματικής που είναι πληρωτέα μετά τη προθεσμία από την όψη έχει ως εξής: «Πληρώσατε δια της παρούσης συναλλαγματικής μετά τρεις μήνες (η άλλη προθεσμία) από της όψεως» κ.λ.π..

Η συναλλαγματική που είναι πληρωτέα μετά προθεσμία από την όψη πρέπει να εμφανιστεί στον πληρωτή για αποδοχή μέσα σε ένα χρόνο από την έκδοση. Η αποδοχή στη συναλλαγματική αυτή πρέπει να φέρει χρονολογία. Από τη χρονολογία αυτή αρχίζει κανονικά η προθεσμία λήξης. Αν όμως ο πληρωτής δεν αποδεχθεί τη συναλλαγματική, τότε ο κομιστής θα συντάξει «διαμαρτυρικό επί μη αποδοχή». Από την ημέρα δε συντάξεως του διαμαρτυρικού αρχίζει η προθεσμία λήξης της συναλλαγματικής.

γ. Σε ρητή ημέρα.

Αυτή σημειώνεται με ορισμένη ημέρα του ημερολογίου ή με κινητή γιορτή. Π.χ. «Πληρώσατε στις 20 Νοεμβρίου 1981» ή «Πληρώσατε την ημέρα του Αγίου Κωνσταντίνου του έτους 1981».

δ. Μετά προθεσμία από τη χρονολογία έκδοσης.

«Πληρώσατε κ.λ.π. μετά τρεις μήνες από σήμερα».

Όσον αφορά τη λέξη της συναλλαγματικής, πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα ότι ο ανακριβής καθορισμός του χρόνου λήξης της συναλλαγματικής κάνει άκυρη ολόκληρη τη συναλλαγματική. Όταν δεν αναγράφεται ο χρόνος λήξης, η συναλλαγματική θεωρείται ότι είναι πληρωτέα εν όψει.

Πληρωμή συναλλαγματικής.

Ο κομιστής της συναλλαγματικής είναι υποχρεωμένος να την εμφανίσει για πληρωμή στον τόπο της πληρωμής και μάλιστα

εμπρόθεσμα. Οι συναλλαγματικές που λήγουν εν όγει πρέπει να εμφανιστούν για πληρωμή μέσα σ▲ ένα χρόνο από την έκδοση και μέσα στο ίδιο διάστημα πρέπει να συνταχθεί το διαμαρτυρικό. Οι συναλλαγματικές που λήγουν με τους τρεις άλλους τρόπους πρέπει να εμφανιστούν για πληρωμή την ημέρα που είναι πληρωτέες ή τις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες. Οι μη εργάσιμες ημέρες δεν λαμβάνονται υπόψη και είναι οι ημέρες αργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών. Το χρονικό διάστημα των δύο εργασίμων ημερών έχει τεθεί από το νόμο για το συμφέρον του κομιστή και όχι του πληρωτή. Συνεπώς ο κομιστής μπορεί να ζητήσει την εξόφληση της συναλλαγματικής ή την ημέρα της λήξης ή την επόμενη εργάσιμη ημέρα ή τη μεδεπόμενη. Ο πληρωτής οφείλει να πληρώσει αμέσως μόλις του ζητηθεί η πληρωμή, γιατί, αν αρνηθεί ο κομιστής έχει το δικαίωμα να διαμαρτυρήσει τη συναλλαγματική και την ίδια ακόμα ημέρα της λήξης, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να περιμένει τις δύο εργάσιμες ημέρες. Επομένως ο χρόνος λήξης και ο χρόνος πληρωμής διαφέρουν, γιατί ο χρόνος λήξης είναι μία ημέρα (η ημέρα λήξης), ενώ ο χρόνος πληρωμής είναι τρεις ημέρες (η ημέρα πληρωμής και οι δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες). Τόπος πληρωμής μπορεί να είναι η κατοικία του πληρωτή ή η κατοικία τρίτου, π.χ. το υποκατάστημα της Εθνικής Τραπέζης στο Κερασίни.

Ο πληρωτής, αφού πληρώσει τη συναλλαγματική, έχει δικαίωμα να απαιτήσει από τον κομιστή να του την παραδώσει εξοφλημένη. Ο κομιστής κατά την λήξη δεν μπορεί να αρνηθεί μερική εξόφληση της

συναλλαγματικής. Είναι υποχρεωμένος να πάρει το ποσό που του προσφέρεται και να συντάξει διαμαρτυρικό για το υπόλοιπο. Ο πληρωτής που πληρώνει τη συναλλαγματική στη λήξη της απαλλάσσεται με δύο προϋποθέσεις:

α. Όταν πληρώνει κομιστή, ο οποίος στηρίζει το δικαίωμα του σε αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων.

Β. Εφόσον δε διατελεί σε δόλο ή βαριά αμέλεια.

Επομένως ο πληρωτής είναι υποχρεωμένος να εξακριβώσει μόνο την κανονικότητα της συνέχειας των οπισθογραφήσεων, όχι όμως και τη γνησιότητα κάθε υπογραφής των οπισθογραφήσεων. Άρα καλώς γίνεται η πληρωμή σε πλαστογράφο ή σε ανίκανο πρόσωπο. Ο πληρωτής όμως δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη αν γνώριζε ή από βαριά αμέλεια δε γνώριζε ότι η υπογραφή ήταν πλαστή. Έτσι ο πληρωτής διαπράττει βαριά αμέλεια, όταν, αν και είχε αμφιβολίες για τη γνησιότητα της τελευταίας οπισθογράφησης, δεν απευδύνθηκε, έστω και τηλεφωνικά, στον οπισθογράφο αυτόν, για να πληροφορηθεί σχετικά. Το ίδιο, αν πληρώσει κομιστή, που είναι ολοφάνερο ότι έχει ηλικία πολύ μικρότερη από το 18^ο έτος, χωρίς παραπέρα έρευνα.

Ο κομιστής που δεν εμφάνισε τη συναλλαγματική στο χρόνο λήξης της συναλλαγματικής, ή τις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες για πληρωμή, δεν μπορεί να συντάξει διαμαρτυρικό για τη μη πληρωμή και χάνει το δικαίωμα της αναγωγής. Ο αποδέκτης όμως ευδύνεται έστω και

αν δεν εμφανίστηκε εμπρόδεσμα ο κομιστής ή δε συντάχθηκε διαμαρτυρικό.

Αν δεν εμφανιστεί ο κομιστής για πληρωμή στη λήξη της συναλλαγματικής, ο οφειλέτης έχει δικαίωμα να καταθέσει το ποσό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με έξοδα και κίνδυνο του κομιστή.

Αναγωγή.

Αναγωγή ονομάζεται η ενέργεια που κάνει ο κομιστής κατά των οπισδόγραφων, του εκδότη ή των τριτεγγυπτών σε περίπτωση που ο πληρωτής αρνηθεί να αποδεχθεί ή να πληρώσει τη συναλλαγματική.

Προϋπόθεση της αναγωγής για αποδοχή ή πληρωμή είναι η τήρηση της αρχής της επιμέλειας από τον κομιστή, δηλαδή ο κομιστής της συναλλαγματικής πρέπει:

- Να την εμφανίσει εμπρόδεσμα για αποδοχή ή πληρωμή.
- Να συντάξει εμπρόδεσμα διαμαρτυρικό.

Όταν δεν τηρηθούν οι παραπάνω δύο προϋποθέσεις, τότε ο κομιστής χάνει το δικαίωμα της αναγωγής. Η απώλεια αυτή του δικαιώματος της αναγωγής ονομάζεται *έκπτωση*.

Η αναγωγή ασκείται:

1. Στη λήξη, αν δεν πληρώθηκε η συναλλαγματική.

2. Πριν από τη λήξη, αλλά μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις, που αναφέρονται στο νόμο, π.χ. σε ολική ή μερική άρνηση αποδοχής, σε περίπτωση πτώχευσης του πληρωτή, αποδέκτη, κ.λ.π..

Ο κομιστής ο οποίος δεν πληρώθηκε στη λήξη της συναλλαγματικής, μπορεί να απαιτήσει από εκείνον κατά του οποίου ασκεί την *αναγωγή*:

- Το ποσό της συναλλαγματικής.
- Το νόμιμο τόκο στο οφειλόμενο ποσό από την ημέρα λήξης.
- Τα έξοδα διαμαρτύρησης.
- Τα έξοδα ειδοποίησης.
- Τα δικαστικά έξοδα.

Κάθε υπόχρεος κατά του οποίου ασκείται αναγωγή, μπορεί να απαιτήσει κατά την πληρωμή να του παραδοθούν η συναλλαγματική, το διαμαρτυρικό και εξοφλημένος λογαριασμός. Κάθε οπισθόγραφο, όταν πληρώσει τη συναλλαγματική μπορεί να διαγράψει την οπισθογράφησή του, καθώς και τις υπογραφές των επόμενων οπισθογραφήσεων.

Ο κομιστής, πριν ασκήσει το δικαίωμα της αναγωγής, οφείλει να ειδοποίηση μέσα σε τέσσερις εργάσιμες ημέρες από την ημέρα του διαμαρτυρικού, τον οπισθόγραφο του και τον εκδότη, καθώς επίσης και τους τριτεγγυητές τους, εφόσον υπάρχουν. Κάθε οπισθόγραφο, μέσα σε προθεσμία δύο εργάσιμων ημερών από την ημέρα που πήρε την ειδοποίηση, οφείλει να ειδοποίηση τον οπισθόγραφο του και να

σημειώσει τα ονόματα και τις διευθύνσεις αυτών που έκαναν τις προηγούμενες ειδοποιήσεις. Η ίδια διαδικασία πρέπει να τηρηθεί από τους προηγούμενους οπισθόγραφους μέχρις ότου ειδοποιηθεί ο εκδότης. Ο εκδότης επομένως ειδοποιείται δύο φορές, μία από τον κομιστή, και μία από τον πρώτο οπισθόγραφο. Η ειδοποίηση γίνεται με οποιοδήποτε τρόπο με απλή επιστολή ή με επιστροφή της συναλλαγματικής. Η προθεσμία θεωρείται ότι τηρήθηκε, αν η επιστολή η οποία περιέχει την ειδοποίηση παραδόθηκε στο ταχυδρομείο μέσα στην προθεσμία που αναφέραμε παραπάνω.

Η μη εμπρόθεσμη ειδοποίηση δε συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος της αναγωγής, αλλά, ενδεχομένως, υποχρέωση για αποζημίωση για τη ζημιά η οποία προξενήθηκε από την αμέλεια του.

Επισυναλλαγματική.

Έτσι λέγεται η νέα συναλλαγματική που εκδίδει αυτός που έχει δικαίωμα αναγωγής για να πληρωθεί από κάποιον από αυτούς που ευθύνονται προς αυτόν. Η επισυναλλαγματική είναι πάντα πληρωτέα «εν όγει».

Για να είναι έγκυρη, πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία της συναλλαγματικής, όπως αυτά ορίζονται από το νόμο. Η ονομαστική της αξία είναι ίση προς το ποσό της συναλλαγματικής που έληξε και δεν πληρώθηκε, προσαυξημένη με τους νόμιμους τόκους από την ημέρα της λήξης συναλλαγματικής μέχρι την ημέρα της έκδοσης της

επισυναλλαγματικής, τα έξοδα διαμαρτύρησης, ειδοποίησης, τα τέλη χαρτοσήμου της και τα έξοδα προεξόφλησής της.

Στην επισυναλλαγματική επισυνάπτει ο εκδότης της και λογαριασμό, ο οποίος περιλαμβάνει αναλυτικά, την ονομαστική αξία της συναλλαγματικής που δεν πληρώθηκε, τα έξοδα διαμαρτυρήσεως, τους τόκους, τα έξοδα προεξοφλήσεως της επισυναλλαγματικής και το χαρτόσημο της.

Υπεύθυνοι από τη συναλλαγματική.

Όλα τα πρόσωπα που παίρνουν μέρος στη συναλλαγματική, δηλαδή ο εκδότης, ο αποδέκτης, οι οπισθόγραφοι, και οι τριτεγγυητές, ευθύνονται αλληλέγγυα απέναντι στον κομιστή της, η ευθύνη τους όμως είναι διαφορετική. Γι' αυτό διακρίνονται:

- Σε άμεσα υπεύθυνα πρόσωπα.
- Σε από αναγωγή υπεύθυνα πρόσωπα

Άμεσα υπεύθυνα πρόσωπα είναι ο αποδέκτης και ο τριτεγγυητής του. Από αναγωγή υπεύθυνα πρόσωπα είναι ο εκδότης, οι οπισθόγραφοι και οι τριτεγγυητές τους.

Τα άμεσα υπεύθυνα πρόσωπα ευθύνονται απέναντι στον κομιστή και χωρίς την σύνταξη διαμαρτυρικού, ενώ τα από αναγωγή, ευθύνονται εφόσον ο κομιστής τηρήσει την αρχή της επιμέλειας, όπως είπαμε σε προηγούμενη παράγραφο. Ο κομιστής μπορεί να εναγάγει όλα τα

πρόσωπα αυτά *ατομικά ή ομαδικά*, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να τηρήσει ορισμένη σειρά κατά την αναγωγή του.

Έτσι ο κομιστής μπορεί να εναγάγει πρώτα το δεύτερο οπισθόγραφο και ύστερα τον πέμπτο. Αν εναγάγει τον αποδέκτη και αυτός πληρώσει, απαλλάσσονται οι υπεύθυνοι από αναγωγή.

Διαμαρτυρικό.

Το διαμαρτυρικό είναι δημόσιο έγγραφο το οποίο συντάσσεται από συμβολαιογράφο, χωρίς την παρουσία μαρτύρων. Με αυτό βεβαιώνεται κατά τρόπο αναμφισβήτητο και επίσημο η άρνηση της αποδοχής ή πληρωμής της συναλλαγματικής.

Υπάρχουν δύο είδη διαμαρτυρικών: το διαμαρτυρικό για μη αποδοχή και το διαμαρτυρικό για μη πληρωμή της συναλλαγματικής.

α. Διαμαρτυρικό για μη αποδοχή.

Αυτό συντάσσεται στον τόπο κατοικίας του πληρωτή σε περίπτωση που δεν θα γίνει η συναλλαγματική δεκτή από μέρος του πληρωτή και μέσα στην προθεσμία που τάχθηκε για την εμφάνιση και αποδοχή της. Η σύνταξη του διαμαρτυρικού αυτού δεν είναι απαραίτητη, γιατί μπορούμε να αναμείνουμε τη λήξη και σε περίπτωση που δεν πληρωθεί η συναλλαγματική να συντάξουμε διαμαρτυρικό για τη μη πληρωμή. Υποχρεωτικά όμως πρέπει να συνταχθεί διαμαρτυρικό για μη αποδοχή, όταν η συναλλαγματική λήγει μετά προθεσμία από την όψη.

Αποκλείεται η σύνταξη διαμαρτυρικού για τη μη αποδοχή στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Αν απαγορεύθηκε η εμφάνιση προς αποδοχή της συναλλαγματικής.
2. Αν όλοι οι υπεύθυνοι από αναγωγή σημείωσαν στη συναλλαγματική τη ρήτρα «χωρίς ευθύνη τους» σε περίπτωση μη αποδοχής.
3. Αν σημειώθηκε από τον εκδότη η ρήτρα «ανέξοδη επιστροφή».

β. Διαμαρτυρικό για μη πληρωμή.

Είναι το συνηθέστερο στην πράξη. Αυτό συντάσσεται στον τρόπο πληρωμής, ο οποίος, σύμφωνα με το νόμο, μπορεί να είναι και διαφορετικός από την κατοικία του πληρωτή. Το διαμαρτυρικό για τη μη πληρωμή συντάσσεται είτε την ημέρα που είναι πληρωτέα η συναλλαγματική είτε σε μια από τις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες. Επομένως η προθεσμία για τη σύνταξη του διαμαρτυρικού είναι τρεις ημέρες, από τις οποίες η πρώτη είναι η ημέρα της λήξης. αλλά όταν αυτή είναι από το νόμο εορτάσιμη, πρώτη ημέρα είναι η επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Δεν απαιτείται η σύνταξη του διαμαρτυρικού αυτού στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Όταν συντάχθηκε τέτοιο για μη αποδοχή.
2. Όταν ο πληρωτής πτώχευσε.

3. Όταν η σύνταξη του διαμαρτυρικού δεν έγινε δεκτή από ανώτερη βία, η οποία διάρκεσε περισσότερο από 30 ημέρες π.χ. σεισμός, κ.λπ..
4. Όταν σημειώθηκε στη συναλλαγματική η ρήτρα «χωρίς σύνταξη διαμαρτυρικού», ή «ανέξοδη επιστροφή».

Το περιεχόμενο διαμαρτυρικού.

Το διαμαρτυρικό πρέπει να περιέχει τα στοιχεία κάθε δημόσιου εγγράφου και μάλιστα τον τόπο και χρόνο. Ειδικότερα πρέπει να περιέχει:

- α. Το όνομα εκείνου που έδωσε την εντολή για διαμαρτύρηση.
- β. Το όνομα εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται ο συμβολαιογράφος να αποδεχθεί ή να πληρώσει.
- γ. Τα διάφορα περιστατικά κατά τη μετάβαση του συμβολαιογράφου στον τόπο αποδοχής ή πληρωμής δηλαδή πιο πρόσωπο βρήκε, τι του είπε κλπ..
- δ. Πιστή αντιγραφή του τίτλου και από τις δύο πλευρές.

Η ρήτρα «ανέξοδη επιστροφή».

Ο κομιστής συναλλαγματικής μπορεί να απαλλαγεί από τη σύνταξη διαμαρτυρικού για τη μη αποδοχή ή γιατί μη πληρωμή με τη ρήτρα «ανέξοδη επιστροφή» ή «χωρίς τη σύνταξη διαμαρτυρικού» ή με άλλη ισοδύναμη φράση. Στην περίπτωση αυτή η μη σύνταξη διαμαρτυρικού

από τον κομιστή δε συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος του για αναγωγή.

Τη ρήτρα αυτή μπορεί να αναγράφει ο εκδότης, ο οπισθόγραφος και ο τριτεγγυητής. Δεν μπορούν να την αναγράφουν ο αποδέκτης και ο τριτεγγυητής του, γιατί αυτοί ως άμεσοι υπεύθυνοι ευδύνονται απέναντι στον κομιστή και χωρίς τη σύνταξη διαμαρτυρικού.

Η ρήτρα αναγράφεται στη συναλλαγματική σε οποιοδήποτε μέρος της, όχι όμως στο πρόσθεμα, και υπογράφεται από αυτόν που την δέτει. Αν τεθεί όμως στο κείμενο της συναλλαγματικής δεν απαιτείται ιδιαίτερη υπογραφή.

Η ρήτρα για την απαλλαγή από τη σύνταξη του διαμαρτυρικού δεν απαλλάσσει τον κομιστή ούτε από την υποχρέωση που έχει να εμφανίσει τον τίτλο για αποδοχή ή για πληρωμή, ούτε από τις νόμιμες ειδοποιήσεις των υπευθύνων από τη συναλλαγματική.

Συναλλαγματική ευκολίας.

Οι συναλλαγματικές εκδίδονται συνήθως με την ευκαιρία πωλήσεως εμπορευμάτων επί πιστώσει και παρέχεται έτσι στον αγοραστή προθεσμία πληρωμής του τμήματος. Ο πωλητής, εκδότης της συναλλαγματικής, είναι συνήθως έμπορος χονδρικής ή λιανικής πώλησης. Οι συναλλαγματικές αυτές αντιπροσωπεύουν τμήμα εμπορεύματος που πουλήθηκε με πίστωση και έχουν εξασφαλισμένη την

πληρωμή τους από την πώληση του εμπορεύματος στον τελικό καταναλωτή. Έχουν κατά κάποιο τρόπο το *αντίκρουσμά* τους.

Στην πράξη όμως παρουσιάζονται περιπτώσεις έκδοσης συναλλαγματικών μεταξύ εμπόρων, χωρίς να έχει γίνει πραγματική πράξη αγοροπωλησίας. Απλώς διευκολύνει ο ένας τον άλλο με υπογραφή συναλλαγματικής για την εξεύρεση χρηματικών μέσων. Αυτό γίνεται ως εξής: Ο Α που έχει ανάγκη χρημάτων π.χ. 50,000 δρχ., εκδίδει συναλλαγματική εις βάρος του Β, ο οποίος την αποδέχεται. Ο Α τη συναλλαγματική αυτή την προσκομίζει σε μια Τράπεζα, η οποία την προεξοφλεί και του καταβάλλει την παρούσα αξία. Ο Β αποδέχθηκε τη συναλλαγματική όχι γιατί αγόρασε εμπορεύματα με πίστωση από τον Α, αλλά για να τον διευκολύνει. Είναι όμως δυνατό και ο Β να έχει ανάγκη από χρήματα, οπότε εκδίδει συναλλαγματική σε βάρος του Α ίσης ονομαστικής αξίας, την οποία αποδέχεται αυτός για να διευκολύνει τον Β. Αυτές οι συναλλαγματικές ονομάζονται *συναλλαγματικές ευκολίας*. *Επομένως συναλλαγματική ευκολίας είναι εκείνη η οποία υπογράφεται από τον αποδέκτη απλώς για χρηματική διευκόλυνση του λήπτη, χωρίς να υπάρχει πραγματική απαίτηση του ενός από τον άλλο, δηλαδή αντίκρουσμα ή κάλυμμα όπως λέγομε.*

Παραγραφή.

Παραγραφή καλείται η απόσβεση της αξίωσης, η οποία επέρχεται, επειδή ο δικαιούχος ενός δικαιώματος δεν το άσκησε για ορισμένο χρόνο. Αυτοί που έχουν το δικαίωμα από συναλλαγματική και δεν

ικανοποιήθηκαν, μπορούν να καταφύγουν στο δικαστήριο και εγείρουν αναγωγή. Το δικαίωμα αυτό της αναγωγής υπόκειται σε σύντομη παραγραφή.

Ανάλογα με το ποίος εγείρει την αναγωγή, η παραγραφή είναι τριετής, ετήσια, εξάμηνη.

α. *Τριετής*. Καθε αγωγή από συναλλαγματική κατά του αποδέκτη ή του τριτεγγυητή του παραγράφεται μετά τρία χρόνια από τη λήξη. Τέτοιες αγωγές είναι η αγωγή του κομιστή, οπισθόγραφου, εκδότη και τριτεγγυητή.

β. *Ετήσια*. Η αγωγή του κομιστή κατά των οπισθόγραφων, του εκδότη και των τριτεγγυητών τους που λέγεται ειδικότερα αναγωγή, παραγράφεται μετά ένα χρόνο από την εμπρόθεσμη σύνταξη του διαμαρτυρικού ή από τη λήξη της συναλλαγματικής σε περίπτωση που υπάρχει ή ρήτρα «ανέξοδη επιστροφή». Όταν δεν συνταχθεί έγκαιρα διαμαρτυρικό και εφόσον δεν έχει τεθεί στη συναλλαγματική η ρήτρα «ανέξοδη επιστροφή» τότε δεν έχουμε ζήτημα παραγραφής, γιατί ο κομιστής γίνεται έκπτωτος, δηλαδή χάνει το δικαίωμα της αναγωγής, όπως είπαμε παραπάνω.

γ. *Εξάμηνη*. Οι αγωγές ενός οπισθόγραφου κατά άλλου οπισθόγραφου και κατά του εκδότη και των τριτεγγυητών τους παραγράφονται μετά έξι μήνες από την ημέρα κατά ο οπισθόγραφος πλήρωσε τη συναλλαγματική.

Οι διατάξεις για την παραγραφή είναι δημόσιας τάξης, γι' αυτό και κάθε συμφωνία που αποκλείει την παραγραφή ή καθορίζει χρόνο βραχύτερο ή μακρότερο από το νόμιμο είναι άκυρη.

Σε περίπτωση παραγραφής των απαιτήσεων που προέρχονται από τη συναλλαγματική, λόγω προελεύσεως των παραπάνω προδεσμιών, είναι δυνατό ο κομιστής να στραφεί κατά του προσώπου (του εκδότη, οπισθόγραφου κ.λ.π.), με το οποίο ήλθε σε συναλλαγή κατά την απόκτηση της συναλλαγματικής, ασκώντας τις αξιώσεις τις οποίες του παρέχει η σχέση από τη συναλλαγή. Π.χ. αν ο Α έμπορος πώλησε στον Β ένα ραδιόφωνο και ο Β ως οφειλέτης του μεταβίβασε με οπισθογράφηση τη συναλλαγματική, ο Α μπορεί να στραφεί κατά του Β με βάση τις διατάξεις τις σχετικές με την αγοροπωλησία, αξιώνοντας την καταβολή του τιμήματος.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, ο κομιστής μπορεί να στραφεί κατά οποιουδήποτε προσώπου που ευδύνεται για την πληρωμή της συναλλαγματικής με βάση τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμού.

Απώλεια της συναλλαγματικής.

Για την ενάσκηση του δικαιώματος από την συναλλαγματική απαιτείται, όπως είδαμε παραπάνω η κατοχή του εγγράφου. Επομένως, εάν ο νόμιμος κομιστής στερηθεί τη συναλλαγματική λόγω απώλειας, καταστροφής, κλοπής κ.λ.π., βρίσκεται σε αδυναμία να ασκήσει το δικαίωμά του. Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα από τη συναλλαγματική

είναι δυνατό να το ασκήσει αυτός που τη βρήκε ή αυτός που την έκλεψε ή οι διάδοχοί τους και συνεπώς να ζημιωθεί ο πραγματικός δικαιούχος. Ο νόμος ανταποκρινόμενος στην πρακτική ανάγκη των συναλλαγών πρόβλεψε ειδική διαδικασία, που την καθορίζει ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, για την κήρυξη της συναλλαγματικής ως ανίσχυρης και την υποκατάστασή της με απόφαση του δικαστηρίου με την οποία θα μπορέσει αυτός που την έχασε να εισπράξει το ποσό της.

Σύμφωνα με το νόμο ο νόμιμος κομιστής της συναλλαγματικής που την απώλεσε πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο. Στην αίτηση αυτή αναφέρει το ουσιώδες περιεχόμενο της συναλλαγματικής που έχει κλαπεί ή χαθεί, τα στοιχεία τα οποία βεβαιώνουν το δικαίωμα αυτού που την απώλεσε και αίτημα προς το δικαστήριο να διατάξει τη δημοσίευση πρόσκλησης να αναγγείλει στη Γραμματεία του Δικαστηρίου το δικαίωμα του οποιοσδήποτε ισχυρίζεται ότι είναι νόμιμος κομιστής της συναλλαγματικής που απωλέσθη. Στην πρόσκληση πρέπει να καθορίζεται προθεσμία για την αναγγελία, καθώς και η βλάβη που θα επέλθει σε αυτόν που δεν θα αναγγεληθεί εμπρόθεσμα.

Το δικαστήριο αφού βεβαιωθεί επαρκώς για τα περιστατικά της απώλειας της συναλλαγματικής και για το δικαίωμα επί της συναλλαγματικής αυτού που υπέβαλε την αίτηση, διατάζει τη δημοσίευση της πρόσκλησης σε μία ή περισσότερες εφημερίδες μία ή περισσότερες φορές, καθώς και στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Επιπλέον η πρόσκληση τοιχοκολλείται στην αίθουσα του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η προθεσμία για την αναγγελία αρχίζει από την τελευταία δημοσίευση και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 60 ημέρες.

Με την πρόσκληση καλείται ο κομιστής της συναλλαγματικής να αναγγείλει, το αργότερο ως το τέλος της προθεσμίας, τα δικαιώματα του και εφόσον κατέχει τη συναλλαγματική να την καταθέσει στη Γραμματεία του Δικαστηρίου. Η πρόσκληση πρέπει να ορίζει, ότι η συναλλαγματική θα χάσει την ισχύ της δηλαδή θα καταστεί ανίσχυρη στην περίπτωση παράλειψης της αναγγελίας.

Το δικαστήριο μετά την πάροδο της προθεσμίας για αναγγελία, αν κρίνει την αίτηση που υπέβαλε αυτός που έχασε τη συναλλαγματική παραδεκτή, εκδίδει απόφαση με την οποία κηρύσσει ανίσχυρη τη συναλλαγματική. Η απόφαση αυτή τοιχοκολλείται στην αίθουσα του Χρηματιστηρίου Αθηνών και περίληψή της δημοσιεύεται σε μία ή περισσότερες εφημερίδες.

Αυτός που κατέφυγε στο δικαστήριο και ζήτησε να κηρυχθεί η συναλλαγματική ανίσχυρη αποκτάει δικαίωμα από τη στιγμή που η απόφαση κατέστη τελεσίδικη, οπότε μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα του σαν να ήταν κομιστής αυτής, νομιμοποιούμενος με τη δικαστική απόφαση απέναντι στους υπεύθυνους από τη συναλλαγματική.

Το δικαστήριο, όσο διαρκεί η διαδικασία που αναφέραμε πιο πάνω, μπορεί να απαγορεύσει στον κομιστή της συναλλαγματικής να την

εισπράξει, να την μεταβιβάσει και γενικότερα οποιαδήποτε παροχή σε αυτόν. Επίσης μπορεί να υποχρεώσει αυτούς που έχουν υποχρέωση να την πληρώσουν να καταθέσουν το ποσό αυτής στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε Τράπεζα κ.λ.π., μέχρι να εκδοθεί η τελεσίδικη απόφαση του δικαστηρίου που θα επικυρώνει τη συναλλαγματική.

Η παραπάνω διαδικασία ακολουθείται σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή καταστροφής όλων των αξιόγραφων (επιταγή, γραμμάτιο σε διαταγή, μετοχές, ομολογίες κ.λ.π.) πλην των τοκομεριδίων και μερισματαποδείξεων.

1.3. Γραμμάτιο σε διαταγή

Το γραμμάτιο σε διαταγή ή «εις διαταγήν» είναι χρηματογέγραφο που χαρακτηρίζεται στο κείμενο του ως γραμμάτιο εις διαταγήν και το οποίο περιέχει απλή και καθαρή υπόσχεση για πληρωμή ορισμένου χρηματικού ποσού σε ορισμένο χρόνο.

Το πρόσωπο που εκδίδει το γραμμάτιο εις διαταγήν και υπόσχεται να πληρώσει το αναγραφόμενο σε αυτό χρηματικό ποσό λέγεται εκδότης.

Το πρόσωπο που δικαιούται να απαιτήσει την καταβολή του χρηματικού ποσού λέγεται λήπτης.

Το γραμμάτιο εις διαταγήν είναι μια υπόσχεση σύμφωνα με την οποία ένα πρόσωπο (ο εκδότης) υπόσχεται να πληρώσει σε ορισμένο

τόπο και χρόνο και σε διαταγή κάποιου άλλου προσώπου (λήπτη) ένα ορισμένο χρηματικό ποσό.

Το γραμμάτιο εις διαταγήν διέπεται από τις σχετικές διατάξεις που ισχύουν στη συναλλαγματική, εφόσον δεν είναι ασυμβίβαστε με τη φύση του τίτλου. Ασυμβίβαστε διατάξεις με το γραμμάτιο σε διαταγή είναι αυτές που αφορούν την αποδοχή, γιατί στο γραμμάτιο σε διαταγή δεν υπάρχει αποδέκτης. Ο εκδότης κατέχει δέση αποδέκτη. Εφαρμόζονται όμως οι διατάξεις που αφορούν την οπισθογράφηση, τη λήξη, την πληρωμή, την αναγωγή λόγω μη πληρωμής, την παραγραφή κτλ. γιατί αυτά είναι θέματα που αντιμετωπίζονται τόσο στο γραμμάτιο σε διαταγή όσο και στην συναλλαγματική και ρυθμίζονται ενιαία από το νόμο.

Ως αναφορά την ιστορική εξέλιξη του γραμματίου σε διαταγή ρυθμίστηκε με τις ίδιες συμβάσεις που ρυθμίστηκε και η συναλλαγματική, στη Γενεύη. Στη χώρα μας ρυθμίζουν το γραμμάτιο σε διαταγή και τη συναλλαγματική οι ίδιοι νόμοι.

Τυπικά στοιχεία του γραμματίου σε διαταγή

Το γραμμάτιο, για να είναι τυπικά έγκυρο, πρέπει, σύμφωνα με το νόμο, να περιέχει τα εξής στοιχεία:

1. Την ονομασία του τίτλου, η οποία αναγράφεται μέσα στο κείμενο του τίτλου και εκφράζεται στην ίδια γλώσσα που συντάσσεται ο τίτλος. Η ονομασία είναι «γραμμάτιο σε διαταγή» και όχι απλώς γραμμάτιο.

2. Την απλή και καθαρή υπόσχεση για την πληρωμή ορισμένου χρηματικού ποσού
3. Τη σημείωση της λήξης
4. Τη σημείωση του τόπου πληρωμής
5. Το όνομα του λήπτη, δηλαδή του προσώπου εκείνου στο οποίο ή σε διαταγή του οποίου θα γίνει η πληρωμή
6. Τη σημείωση της χρονολογίας και του τόπου εκδόσεως του γραμματίου
7. Την υπογραφή του εκδότη
8. Το έγγραφο του γραμματίου σε διαταγή
9. Το χαρτόσημο, για το οποίο ισχύουν οι ίδιες διατάξεις που αναφέραμε στη συναλλαγματική

Τα τυπικά στοιχεία του γραμματίου είναι κατά ένα λιγότερα από τα στοιχεία της συναλλαγματικής, γιατί ο εκδότης είναι συγχρόνως και πληρωτής του τίτλου.

Όταν λείπει εθέλητα ένα από τα παραπάνω τυπικά, στοιχεία, το γραμμάτιο σε διαταγή ονομάζεται ατελές και άκυρο. Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις ο ίδιος ο νόμος καλύπτει την ατέλεια και το θεωρεί έγκυρο. Στις περιπτώσεις αυτές οι οποίες είναι όμοιες, με αυτές της συναλλαγματικής, είναι οι εξής:

1. Όταν δεν σημειώνεται λήξη, το γραμμάτιο σε διαταγή θεωρείται πληρωτέο εν όψη.
2. Όταν λείπει ο τόπος πληρωμής ως τέτοιος θεωρείται ο τόπος της έκδοσης
3. Όταν δεν αναγράφεται ο τόπος έκδοσης, το γραμμάτιο σε διαταγή θεωρείται ότι έχει εκδοθεί στον τόπο που σημειώνεται παραπλεύρως από το όνομα του εκδότη

Αντίθετα προς το ατελές γραμμάτιο, όταν η έλλειψη ενός τυπικού στοιχείου είναι θελημένη, τότε έχουμε έγκυρο γραμμάτιο σε διαταγή, το οποίο ονομάζεται λευκό.

Γραμμάτιο σε διαταγή λοιπόν, είναι το έγγραφο με το οποίο αυτός που το υπογράφει, ο οποίος λέγεται εκδότης, υπόσχεται να πληρώσει σε ορισμένο τόπο και χρόνο στο λήπτη του εγγράφου ή σε διαταγή του ορισμένο χρηματικό ποσό.

Από τον παραπάνω ορισμό προκύπτει ότι στο γραμμάτιο σε διαταγή παίρνουν μέρος δύο πρόσωπα: α. Ο εκδότης, ο οποίος είναι και ο πληρωτής και β. ο λήπτης

Αναφορές γραμματίου σε διαταγή και συναλλαγματικής

Μεταξύ των δύο αυτών τίτλων υπάρχουν οι εξής διαφορές:

α. Στη συναλλαγματική ο εκδότης δίνει εντολή σε τρίτο να αποδεχθεί και να πληρώσει τον τίτλο, ενώ στο γραμμάτιο σε διαταγή ο ίδιος ο εκδότης υπόσχεται να πληρώσει αναγνωρίζοντας τον εαυτό του

ως οφειλέτη, δηλαδή η συναλλαγματική περιέχει εντολή για πληρωμή, το δε γραμμάτιο σε διαταγή υπόσχεση πληρωμής.

β. Στη συναλλαγματική εμφανίζονται ή τρία πρόσωπα (ο εκδότης, ο λήπτης και ο αποδέκτης) ή δύο (όταν ο εκδότης και ο λήπτης είναι το ίδιο πρόσωπο) ενώ στο γραμμάτιο σε διαταγή εμφανίζονται πάντοτε δύο πρόσωπα, ο εκδότης και ο λήπτης

γ. Στο γραμμάτιο σε διαταγή δεν υπάρχει αποδοχή, γιατί ο εκδότης είναι και πληρωτής - αποδέκτης

δ. Το γραμμάτιο σε διαταγή φέρει μια υπογραφή, την υπογραφή του εκδότη, ο οποίος είναι άμεσα υπεύθυνος απέναντι στο λήπτη του γραμματίου και επομένως ο λήπτης δεν είναι απαραίτητο να τηρήσει γι' αυτόν την αρχή της επιμέλειας. Η συναλλαγματική φέρει δύο υπογραφές: την υπογραφή του αποδέκτη, ο οποίος είναι άμεσα υπεύθυνος από τη συναλλαγματική και την υπογραφή του εκδότη, ο οποίος είναι υπεύθυνος από αναγωγή. Η ύπαρξη δύο τουλάχιστον υπεύθυνων προσώπων στη συναλλαγματική είναι και ο λόγος που αυτή έχει εκτοπίσει από τις συναλλαγές των τελευταίων δεκαετιών το γραμμάτιο σε διαταγή.

ε. Ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεως κατά του εκδότη στην συναλλαγματική είναι ένα έτος από τη σύνταξη του διαμαρτυρικού για τη μη πληρωμή, ενώ στο γραμμάτιο σε διαταγή τρία χρόνια μετά τη χρονολογία της λήξης.

1.4. Τραπεζική επιταγή

Η τραπεζική επιταγή είναι έγγραφο, ένα χρηματούγραφο, που συντάσσεται με ορισμένο τύπο που καθορίζει ο νόμος, με το οποίο το πρόσωπο που λέγεται εκδότης δίνει εντολή σε τράπεζα που λέγεται πληρωτής, να καταβάλλει στο νόμιμο κομιστή της ορισμένο χρηματικό ποσό από τον λογαριασμό του που βρίσκεται σε αυτή.

Στην επιταγή λοιπόν παίρνουν μέρος τρία πρόσωπα, όπως και στην συναλλαγματική, τα οποία χαρακτηρίζονται με τις ίδιες ονομασίες (εκδότης - πληρωτής - λήπτης).

Το πρόσωπο που εκδίδει την επιταγή και διατάσσει την πληρωμή λέγεται εκδότης. Το πρόσωπο (τράπεζα) που δέχεται τη διαταγή για πληρωμή λέγεται πληρωτής.

Το πρόσωπο που δικαιούται να απαιτήσει την πληρωμή του χρηματικού ποσού που αναγράφεται στην επιταγή λέγεται λήπτης.

Επομένως υπάρχει μεγάλη εξωτερική ομοιότητα της επιταγής με τη συναλλαγματική και γι' αυτό η νομική ρύθμιση των δύο αυτών αξιόγραφων είναι σχεδόν όμοια. Υπάρχουν όμως και σημαντικές διαφορές στην εξωτερική εμφάνιση και στους νομικούς κανόνες που διέπουν την επιταγή, οι οποίες οφείλονται στην διαφορετική οικονομική αποστολή της.

Μια σημαντική διαφορά είναι ότι στην επιταγή δικαιούχος μπορεί να είναι πρόσωπο που αναγράφεται σε αυτή ή να είναι πρόσωπο άγνωστο

εκ των προτέρων, αφού ο εκδότης έχει την ευχέρεια να μην αναφέρει τον λήπτη. Το τελευταίο επιτυγχάνεται με τη μη συμπλήρωση του ονόματος του δικαιούχου ή με την έκδοση επιταγής στον κομιστή. Αυτό είναι αντίθετο με το ότι ισχύει στην συναλλαγματική και στο γραμμάτιο σε διαταγή, που δεν επιτρέπεται να εκδοθούν στον κομιστή. Περισσότερα για τις διαφορές της επιταγής με τη συναλλαγματική και το γραμμάτιο σε διαταγή θα αναφερθούν παρακάτω.

Κατά κανόνα οι τραπεζικές επιταγές εκδίδονται από αντίστοιχο βιβλιάριο (μπλοκ, καρνέ) επιταγών, το οποίο οι τράπεζες παραδίδουν στους πελάτες τους που έχουν καταθέσεις όμοιας σε αυτή. Σε κάθε επιταγή αναγράφεται ο αριθμός του λογαριασμού του πελάτη και ο αύξοντας αριθμός κάθε επιταγής.

Ο κύριος οικονομικός ρόλος της επιταγής είναι ότι αυτή χρησιμοποιείται σαν όργανο χρηματικής πληρωμής, χωρίς να γίνεται άμεση καταβολή μετρητών, σε αντίθεση με την συναλλαγματική και το γραμμάτιο σε διαταγή που χρησιμεύουν σαν όργανα πίστεως.

Η επιταγή εξυπηρετεί τις συναλλαγές όπως ακριβώς και το τραπεζογραμμάτιο με τη διαφορά ότι το τραπεζογραμμάτιο, με τη διαφορά ότι το τραπεζογραμμάτιο επιφέρει άμεση εξόφληση της χρηματικής οφειλής, ενώ η επιταγή έμμεση, δηλαδή η εξόφληση επέρχεται εφόσον αυτή εισπραχθεί.

Η επιταγή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξόφληση οποιασδήποτε οφειλής είτε αστικής (π.χ. ο Α πληρώνει κάθε μήνα το

ενοίκιο του σπιτιού του που διαμένει στον εκμισθωτή β με επιταγή) ή εμπορής (π.χ. ο Α έμπορος αγοράζει εμπορεύματα από τον Β και για την εξόφληση του τιμήματος εκδίδει επιταγή σε διαταγή του Β).

Επίσης η επιταγή μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για εξόφληση χρεών στο δημόσιο.

Η χρήση των τραπεζικών επιταγών συνδέεται με την ανάπτυξη των καταθέσεων στις τράπεζες. Σήμερα οι έμποροι βιομήχανοι, βιοτέχτες, ελεύθεροι επαγγελματίες κρατούν στο ταμείο τους τα απαραίτητα για τις καθημερινές τους ανάγκες τραπεζογραμμάτια και τα υπόλοιπα καταθέτουν στις τράπεζες συνήθως σε λογαριασμούς όψεως. Αυτοί που καταθέτουν τα χρήματά τους στις τράπεζες δεν διατρέχουν τον κίνδυνο της κλοπής ή πυρκαγιάς ή οποιονδήποτε άλλο. Επιπλέον αυτοί που έχουν λογαριασμό σε μία τράπεζα μπορούν να τον κινούν με την έκδοση επιταγών. Έτσι όταν θελήσουν να πληρώσουν από τα ποσά που κατέθεσαν ένα δανειστή τους εκδίδουν επιταγή με την οποία η τράπεζα εντέλλεται και ο λήπτης της εξουσιοδοτείται να εισπράξει το ποσό της. Οι τρίτοι των επιταγή που πήραν μπορούν να την μεταβιβάσουν στην Τράπεζα τους, όπου έχουν οι ίδιοι λογαριασμό και αν ενεργήσουν κατάθεση. Επίσης οι τρίτοι που έλαβαν την επιταγή, είναι δυνατό αντί να τη μεταβιβάσουν στην τράπεζά τους, να τη μεταβιβάσουν σε άλλους και να ενεργήσουν παραπέρα πληρωμή χωρίς να λάβει χώρα αυτούσια χρηματική καταβολή. Με τον τρόπο αυτό γίνεται εξοικονόμηση, μετακίνηση αυτούσιου χρήματος, η οποία ωφελεί τους ιδιώτες και την

εθνική οικονομία, γιατί τα χρήματα που κατατέθηκαν στις τράπεζες παραμένουν στη διάθεσή τους και μπορούν να τα διαθέσουν για παραγωγικούς σκοπούς. Για το λόγο αυτό το κράτος ευνοεί τη διενέργεια πληρωμών με την έκδοση επιταγών και για να διευκολύνει μάλιστα τις συναλλαγές δεν υποβάλλει την επιταγή σε χαρτοσήμανση, σε αντίθεση με ότι ισχύει προκειμένου για τη συναλλαγματική και το γραμμάτιο σε διαταγή.

Τυπικά στοιχεία της τραπεζικής επιταγής

Όπως η συναλλαγματική, έτσι και η επιταγή είναι έγγραφο τυπικό. Πρέπει να περιέχει ορισμένα στοιχεία, που η παράλειψη τους επιφέρει καταρχήν την ακυρότητα του τίτλου. Για την έκδοση έγκυρης επιταγής απαιτούνται από το νόμο τα παρακάτω τυπικά στοιχεία:

1. Η λέξη «επιταγή», η οποία πρέπει να γράφεται μέσα στο κείμενο του τίτλου και να εκφράζεται στην ίδια γλώσσα που έχει συνταχθεί ο τίτλος αυτός. Αν η λέξη «επιταγή» δεν υπάρχει μέσα στο κείμενο του εγγράφου, ο τίτλος είναι άκυρος σαν επιταγή.
2. Η εντολή για την πληρωμή ορισμένου χρηματικού ποσού, η οποία πρέπει να είναι απλή και καθαρή. Επομένως η εντολή για πληρωμή πρέπει να είναι απαλλαγμένη από κάθε αναβλητική ή διαλυτική αίρεση ή κάποιο όρο. Το χρηματικό ποσό πρέπει να είναι ορισμένο, γιατί διαφορετικά η επιταγή είναι άκυρη. Το ποσό αναγράφεται είτε ολογράφως είτε αριθμητικά. Συνήθως αναγράφεται το ποσό μέσα στο

κείμενο ολογράφως, επάνω δε από το κείμενο και προς το δεξιό μέρος σημειώνεται το ποσό αριθμητικά και υπάρχει διαφορά μεταξύ τους, ισχύει αυτό που έχουν γραφτεί ολογράφως. Αυτό δε το ποσό έχει γραφτεί πολλές φορές και ολογράφως και αριθμητικά και υπάρχει διαφορά τότε ισχύει το μικρότερο ποσό.

3. Το όνομα του πληρωτή. Δηλαδή εκείνου ο οποίος θα πληρώσει το ποσό που σημειώνεται στην επιταγή. Σύμφωνα με το νόμο, για επιταγή που εκδόθηκε στην Ελλάδα, πληρωτής μπορεί να είναι μόνο τράπεζα ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο ασκεί τραπεζικές εργασίες π.χ. ταχυδρομικά ταμειυτήρια, ταμείο παρακαταθηκών και δανείων.
4. Ο τόπος πληρωμής. Ο κομιστής της επιταγής πρέπει να γνωρίζει σε πιο τόπο θα εμφανίσει την επιταγή για εξόφληση. Ο τόπος πληρωμής είναι κατάσταση τράπεζας ή άλλου νομικού προσώπου που ασκεί τραπεζικές εργασίες και αναγράφεται, συνήθως μέσα στο κείμενο της επιταγής.
5. Η χρονολογία και ο τόπος έκδοσης
6. Η υπογραφή του εκδότη. Η υπογραφή πρέπει να είναι χειρόγραφη, γιατί αν γίνει με μηχανικό μέσο η επιταγή είναι άκυρη
7. Το όνομα λήπτη ή δικαιούχου. Ο εκδότης έχει την ευχέρεια να μην αναφέρει το όνομα του λήπτη, γιατί η επιταγή κατά τη ρητή διάταξη του νόμου, μπορεί να εκδοθεί στον κομιστή δηλαδή χωρίς να

αναφέρεται ο δικαιούχος του τίτλου. Μπορεί όμως ο εκδότης να εκδώσει επιταγή για ορισμένο τρίτο πρόσωπο ή σε διαταγή του.

8. Το έγγραφο. Άλλο στοιχείο της επιταγής είναι το έγγραφο της επιταγής, γιατί προφορική επιταγή δεν υπάρχει

Τα στοιχεία λοιπόν της επιταγής είναι λιγότερες από αυτά της συναλλαγματικής στο ότι:

- Δεν απαιτείται να σημειωθεί χρόνος λήξης στην επιταγή αφού αυτή είναι πάντοτε πληρωτέα εν όψη.
- Μπορεί να λείπει το όνομα του λήπτη, αφού η επιταγή μπορεί να εκδοθεί μπορεί να εκδοθεί και στον κομιστή, σε αντίθεση με τη συναλλαγματική. Ο εκδότης, όπως είπαμε παραπάνω, έχει την ευχέρεια ή να μην αναφέρει τον λήπτη ή να εκδώσει επιταγή για ορισμένο πρόσωπο.
- Επιπλέον η επιταγή δεν χαρτοσημαίνεται, όπως αυτό συμβαίνει στη συναλλαγματική. Αυτό γίνεται για να ενθαρρυνθεί η χρησιμοποίηση της επιταγής ως μέσου πληρωμής.

Ορισμός

Η επιταγή λοιπόν είναι το έγγραφο με το οποίο αυτό που έχει χρήματα κατατεθειμένα σε κάποια τράπεζα δίνει εντολή σε αυτή να καταβάλλει στον ίδιο ή σε άλλο πρόσωπο ονομαστικά αναφερόμενο (π.χ.

στο Α, Β) ή στον κομιστή το ποσό που αναγράφεται στο έγγραφο της επιταγής.

-Πρόσωπα στην τραπεζική επιταγή

Στην τραπεζική επιταγή παίρνουν μέρος δύο ή τρία πρόσωπα ανάλογα

1. Ο εκδότης

Είναι εκείνος ο οποίος έχει κατατεθειμένα χρήματα σε μία τράπεζα και δίνει σε αυτή εντολή για πληρωμή. Το ποσό των χρημάτων το οποίο έχει στην τράπεζα αυτό που εκδίδει τις επιταγές ονομάζεται πρόβλεψη ή αντίκρουσμα ή κάλυμμα.

2. Ο πληρωτής

Είναι εκείνος ο οποίος θα πληρώσει την επιταγή και ο οποίος σύμφωνα με το νόμο σε επιταγή που εκδόθηκε στην Ελλάδα, μπορεί να είναι μόνο Τράπεζα ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που ασκεί τραπεζικές εργασίες. Αντίθετα σε επιταγή, η οποία εκδόθηκε στην Ελλάδα και είναι πληρωτέα στην αλλοδαπή και αντίστροφα, καθώς και αυτή που εκδόθηκε στο εξωτερικό και είναι πληρωτέα επίσης στο εξωτερικό πληρωτής μπορεί να είναι τραπεζίτης ή ιδιώτης ή Ν.Π.Δ.Δ. το οποίο ασκεί τραπεζικές εργασίες.

3. Ο κομιστής

Είναι εκείνος ο οποίος θα εισπράξει το ποσό της επιταγής. Η επιταγή μπορεί να εκδοθεί και σε διαταγή του εκδότη, οπότε κομιστής και εκδότης να είναι το ίδιο πρόσωπο.

-Ελλιπής επιταγή

Όταν από την τραπεζική επιταγή λείπει ένα από τα τυπικά στοιχεία τα οποία αναφέρθηκαν πιο πάνω, ονομάζεται ελλιπής. Η έλλειψη είναι δυνατό να είναι αδέλτη, οπότε μιλάμε για ατελή επιταγή, η οποία όμως είναι άκυρη σαν επιταγή. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως ο νόμος καλύπτει την ατέλεια και θεωρεί την επιταγή έγκυρη. Δηλαδή:

1. Όταν λείπει ο τόπος έκδοσης ως τέτοιος θεωρείται αυτός που σημειώνεται δίπλα στο όνομα του εκδότη
2. Όταν λείπει ο τόπος πληρωμής ως τέτοιος θεωρείται αυτός που σημειώνεται δίπλα στο όνομα του πληρωτή
3. Επιταγή στην οποία δεν υπάρχει σημείωση για τον τόπο πληρωμής, θεωρείται ότι είναι πληρωτέα στον τόπο έκδοσής της.

Αντίθετα με την ατελή τραπεζική επιταγή, όταν η έλλειψη είναι δελημένη, δηλαδή ύστερα από συμφωνία, τότε έχουμε λευκή επιταγή, η οποία είναι έγκυρη.

-Μεταβίβαση της τραπεζικής επιταγής

Η επιταγή εκδίδεται: ονομαστική, σε διαταγή και στον κομιστή. Οι ονομαστικές και οι σε διαταγή μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση, ενώ

οι στον κομιστή με απλή παράδοση. Οι διατάξεις της συναλλαγματικής για την οπισθογράφηση ισχύουν και στην επιταγή.

-Εμφάνιση και πληρωμή

Η επιταγή είναι πληρωτέα εν όψη. Κάθε αντίθετη σημείωση θεωρείται σαν να μην είναι γραμμένη. Ο νόμος, για να τονίσει το χαρακτήρα της επιταγής σαν όργανο άμεσης πληρωμής, ορίζει ότι η επιταγή που εμφανίζεται για πληρωμή πριν από την ημέρα που σημειώνεται ως χρονολογία έκδοσής της, είναι πληρωτέα την ημέρα της εμφάνισης. Έτσι στις 15 Μαΐου 1997 εκδόθηκε επιταγή, αλλά σημειώθηκε ως χρόνος έκδοσης 10 Ιουνίου του ίδιου έτους. Ο κομιστής της επιταγής αυτής μπορεί να την εμφανίσει για πληρωμή πριν από τις 10 Ιουνίου, δηλαδή από 16 Μαΐου και οκτώ μέρες μετά τις 10 Ιουνίου. Αν συναντήσει άρνηση πληρωμής, μπορεί να κάνει αγωγή και πριν από την σημειούμενη χρονολογία έκδοσης.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι δεν υπάρχει προδεσμία λήξης, αλλά προδεσμία εμφάνισης. Η προδεσμία για εμφάνιση είναι διαφορετική και εξαρτάται από τον τόπο έκδοσης και τον τόπο πληρωμής. Έτσι:

1. Η επιταγή η οποία εκδόθηκε και είναι πληρωτέα στην ίδια χώρα πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή μέσα σε προδεσμία οκτώ ημερών.
2. Η επιταγή η οποία εκδόθηκε σε μία χώρα και είναι πληρωτέα σε άλλη χώρα, η οποία όμως βρίσκεται στην ίδια ήπειρο, πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή μέσα σε προδεσμία 20 ημερών. Οι επιταγές

που εκδόθηκαν σε χώρα της Ευρώπης και είναι πληρωτέες σε χώρα γύρω από τη Μεσόγειο ή αντίθετα, θεωρούνται σαν να έχουν εκδοθεί και είναι πληρωτέες στην ίδια ήπειρο.

3. Η επιταγή η οποία εκδόθηκε σε μία χώρα και είναι πληρωτέα σε άλλη χώρα η οποία όμως βρίσκεται σε άλλη ήπειρο πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή μέσα σε προθεσμία 70 ημερών.

Αφετηρία για τον υπολογισμό των παραπάνω προθεσμιών λαμβάνεται η επόμενη ημέρα της χρονολογίας έκδοσης, η οποία αναγράφεται στην επιταγή. Ο κομιστής της επιταγής ο οποίος δεν εμφανίστηκε εμπρόθεσμα για να ζητήσει την πληρωμή, εκπίπτει από το δικαίωμα της αναγωγής. Παρόλα αυτά ο πληρωτής και μετά την παρέλευση των παραπάνω προθεσμιών μπορεί να πληρώσει, εκτός αν ο εκδότης ανακάλεσε την επιταγή.

Ο πληρωτής, ο οποίος πληρώνει την επιταγή απαιτεί να του παραδοθεί εξοφλημένη από τον κομιστή. Ο κομιστής δεν μπορεί να αρνηθεί μερική πληρωμή, στην περίπτωση όμως αυτή μπορεί να απαιτήσει να γίνει σημείωση της μερικής πληρωμής στην επιταγή.

Ο πληρωτής που πληρώνει επιταγή οπισθογραφημένη είναι υποχρεωμένος να εξακριβώσει την κανονικότητα της συνέχειας των οπισθογραφήσεως, όχι όμως και τη γνησιότητα κάθε υπογραφής των οπισθόγραφων.

-Αρνηση πληρωμής

Ο κομιστής της επιταγής για να ασκήσει το δικαίωμα της αναγωγής κατά των οπισδόγραφων, των τριτεγγυπτών και του εκδότη απαιτείται:

- Να εμφανιστεί εμπρόθεσμα για πληρωμή
- Να συναντήσει άρνηση πληρωμής από τον πληρωτή
- Να γίνει η προσήκουσα βεβαίωση της μη πληρωμής

Η βεβαίωση της μη πληρωμής της επιταγής μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

1. Με δημόσιο έγγραφο δηλαδή με σύνταξη διαμαρτυρικού
2. Με δήλωση του πληρωτή, η οποία σημειώνεται στην επιταγή. Η δήλωση που πρέπει να περιέχει την ημέρα εμφάνισης και την άρνηση πληρωμής, χρονολογείται και υπογράφεται από τον πληρωτή. Η δήλωση του πληρωτή βεβαιώνει ότι η επιταγή εμφανίστηκε ορισμένη ημέρα και δεν πληρώθηκε.
3. Με δήλωση του γραφείου συμψηφισμού, η οποία χρονολογείται και που βεβαιώνει ότι η επιταγή παραδόθηκε έγκαιρα και δεν πληρώθηκε

Το διαμαρτυρικό ή η ισοδύναμη βεβαίωση πρέπει να γίνει πριν από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση. Αν η εμφάνιση έγινε την τελευταία ημέρα της προθεσμίας, η βεβαίωση της μη πληρωμής μπορεί να γίνει ακόμη και την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Επίσης, αν η τελευταία ημέρα της προθεσμίας προς εμφάνιση είναι νόμιμα εορτάσιμη, η προθεσμία της βεβαίωσης ως μη πληρωμής παρατείνεται μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Στην επιταγή σπάνια συντάσσεται διαμαρτυρικό, γιατί ο κομιστής μπορεί να αποδείξει την άρνηση πληρωμής με την χωρίς έξοδα δήλωση του πληρωτή

-Αναγωγή

Ο κομιστής της επιταγής ο οποίος δεν πληρώθηκε από τον πληρωτή έχει το δικαίωμα να στραφεί κατά των οπισθογράφων, του εκδότη και των τριτεγγυητών. Την ενέργεια αυτή ονομάζουμε αναγωγή προς πληρωμή. Ο κομιστής αποκτά το δικαίωμα της αναγωγής αν έγινε εμπρόθεσμη εμφάνιση της επιταγής προς πληρωμή και βεβαίωση της μη πληρωμής.

Στην επιταγή έχουμε μόνο από αναγωγή υπευθύνους. Στο σημείο αυτό υπάρχει σημαντική διαφορά από αυτά που ισχύουν στη συναλλαγματική. Στη συναλλαγματική ο αποδέκτης και ο τριτεγγυητής του είναι άμεσοι οφειλέτες, ενώ ο εκδότης, οι οπισθογράφοι και οι τριτεγγυητές τους είναι υπεύθυνοι από αναγωγή. Στην επιταγή όλοι οι υπογραφείς είναι υπεύθυνοι από αναγωγή, γιατί ο πληρωτής της επιταγής δεν ευθύνεται ποτέ.

Ο κομιστής της επιταγής που ασκεί το δικαίωμα της αναγωγής έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από αυτόν που ενάγει:

- Το ποσό της επιταγής που δεν πληρώθηκε
- Το νόμιμο τόκο υπερημερίας από την ημέρα της εμφάνισης. Όταν όμως πρόκειται για επιταγή που εκδόθηκε στην Ελλάδα και είναι

πληρωτέα στην Ελλάδα, οι τόκοι υπολογίζονται με το νόμιμο επιτόκιο που ισχύει στη χώρα μας.

- Τα έξοδα της βεβαίωσης της άρνησης πληρωμής, των ειδοποιήσεων κτλ.

-Παραγραφή

Ο νόμος ορίζει παραγραφή των αξιώσεως που απορρέουν από την επιταγή. Ειδικότερα οι αγωγές από αναγωγή του κομιστή, κατά των οπισθογράφων, κατά του εκδότη και των τριτεγγυπτών τους παραγράφονται ύστερα από έξι μήνες από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση της επιταγής για πληρωμή.

Αν κάποιος από τους υπευθύνους από αναγωγή ικανοποιήσει τον κομιστή της επιταγής, αποκτά και αυτός αξίωση από τους προηγούμενους οπισθογράφους, από τον εκδότη και τους τριτεγγυπτες τους. Και η αξίωση αυτή υπόκειται σε εξάμηνη παραγραφή. Το εξάμηνο αρχίζει από τότε που πλήρωσε ή που του εγέρθηκε αγωγή στα δικαστήρια.

-Ακάλυπτη επιταγή - Κυρώσεις

Η επιταγή, η οποία είναι κυρίως μέσο πληρωμής και όχι όργανο πίστωσης, προϋποθέτει ότι κατά το χρόνο της έκδοσης της υπάρχει αντίκρουσμα (πρόβλεψη) στον πληρωτή επ' ονόματι του εκδότη της. Αν την ημέρα που εκδόθηκε η επιταγή, ο εκδότης δεν έχει στον πληρωτή πρόβλεψη, τότε έχουμε έκδοση ακάλυπτης επιταγής. Επομένως ακάλυπτη

είναι η επιταγή η οποία εκδίδεται χωρίς να υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη στον πληρωτή.

Πρόβλεψη ή αντίκρουσμα ή κάλυμμα λέγονται τα διάφορα χρηματικά μέσα, τα οποία έχει αυτός που εκδίδει την επιταγή στον πληρωτή - τραπεζίτη και τα οποία χρησιμοποιούνται για την εξόφληση των επιταγών που εκδίδονται από τον εκδότη. Τα ποσά αυτά προέρχονται από καταθέσεις χρημάτων του εκδότη, από άνοιγμα πιστώσεως, από δάνειο κτλ.

Η έλλειψη πρόβλεψης στον πληρωτή - τραπεζίτη δεν επιφέρει ακυρότητα της επιταγής. Αυτός όμως που εκδίδει επιταγή γνωρίζοντας ότι δεν έχει αντίστοιχα διαθέσιμα κεφάλαια κατά το χρόνο της έκδοσης ή της πληρωμής, διαπράττει ποινικό αδίκημα και τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή ή με μία από τις ποινές αυτές. Για την ύπαρξη του αδικήματος απαιτούνται:

- α. Έκδοση επιταγής, η οποία τυπικά πρέπει να είναι έγκυρη.
- β. Έκδοση επιταγής εν γνώσει της έλλειψης πρόβλεψης
- γ. Έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων κατά το χρόνο της έκδοσης ή πληρωμής της επιταγής
- δ. Μη πληρωμή της επιταγής

-Δίγραμμη και λογιστική επιταγή

Η χρήση της τραπεζικής επιταγής αυξάνει διαρκώς. Από αυτό το λόγο δημιουργούνται κίνδυνοι πλαστογραφιών, απώλειας, κλοπής. Είναι

δυνατό να χαθεί ή να κλαπεί η επιταγή και το ποσό της εισπραχθεί από εκείνον που τη βρήκε ή την έκλεψε ή από τρίτον καλής πίστης κομιστή. Για τον περιορισμό αυτών των κινδύνων, δημιουργήθηκαν δύο είδη επιταγών, η δίγραμμη και η λογιστική επιταγή.

α. Δίγραμμη επιταγή (crossed check, cheque barre)

Δίγραμμη επιταγή είναι η κοινή επιταγή, η οποία στο εμπρός μέρος φέρει δύο παράλληλες γραμμές, οι οποίες θέτονται πλάγια ή κάθετα προς το κείμενο. Τις δύο αυτές γραμμές, οι οποίες πρέπει να βρίσκονται σε τόση απόσταση, ώστε να μπορούν ανάμεσα να μπουν κάποιες λέξεις, μπορεί να χαράζει ή ο εκδότης ή ο κομιστής της επιταγής.

Η διαγράμμιση είναι δύο ειδών: γενική και ειδική

Η διαγράμμιση είναι γενική όταν δεν έχει καμία λέξη ανάμεσα στις δύο γραμμές. Η διαγράμμιση είναι ειδική όταν ανάμεσα στις δύο γραμμές αναγράφεται το όνομα ορισμένης τράπεζας π.χ. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Τα αποτελέσματα της διαγράμμισης είναι τα ακόλουθα:

1. Ο πληρωτής επιταγής η οποία φέρει γενική διαγράμμιση είναι υποχρεωμένος να την πληρώσει μόνο σε τραπεζίτη ή σε πελάτη του πληρωτή. Επομένως υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ κοινής και δίγραμμης επιταγής. Στη συνήδη επιταγή είναι πολύ πιθανό να εμφανιστεί προς είσπραξη του ποσού, κομιστής, στον οποίο να μην περιήλθε αυτή κανονικά. Στη δίγραμμη όμως επιταγή η πληρωμή

γίνεται σε πρόσωπο γνωστό, όπως είναι η τράπεζα ή ο πελάτης του πληρωτή - τραπεζίτη. Άρα στη δίγραμμη επιταγή περιορίζεται ο κύκλος των προσώπων τα οποία μπορούν να την εισπράξουν.

2. Ο πληρωτής επιταγής η οποία φέρει ειδική διαγράμμιση είναι υποχρεωμένος να την πληρώσει στον τραπεζίτη, ο οποίος αναγράφεται μέσα στις παράλληλες γραμμές
3. Τραπεζίτης μπορεί να αποκτήσει δίγραμμη επιταγή μόνο από κάποιο πελάτη του ή από κάποιο άλλο τραπεζίτη

Η γενική διαγράμμιση μπορεί να μετατραπεί σε ειδική, αλλά η ειδική διαγράμμιση δεν επιτρέπεται να μετατραπεί σε γενική. Απαγορεύεται η διαγραφή της διαγράμμισης ή του ονόματος του τραπεζίτη, η δε διαγραφή η οποία έγινε παρά την απαγόρευση θεωρείται σαν να μην έγινε.

Ο πληρωτής που δεν συμμορφώνεται με τη διαταγή του κομιστή ή του εκδότη να πληρώσει τραπεζίτη ή πελάτη του, όταν πρόκειται για γενική διαγράμμιση ή τον τραπεζίτη που καθορίζεται ειδικά, όταν πρόκειται για ειδική, πληρώνει μεν έγκυρα, αλλά ευδύνεται για κάθε τυχόν ζημιά του εκδότη ή του κομιστή, η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το ποσό της επιταγής.

6. Λογιστική επιταγή

Λογιστική επιταγή είναι η επιταγή η οποία φέρει στο εμπρός μέρος και πλάσμα τη φράση «πληρωτέα σε λογαριασμό» ή άλλη φράση ισοδύναμη «λογιστική επιταγή» ή «κανονιστέα λογιστικά». Τη ρήτρα

αυτή μπορεί να σημειώσει ο εκδότης ή οποιοσδήποτε κομιστής της επιταγής. Μπορεί να είναι χειρόγραφη ή να τεθεί με σφραγίδα ή οποιοδήποτε άλλο μηχανικό μέσο. Μπορεί επομένως η επιταγή να εκδοθεί σαν κοινή και κατά την κυκλοφορία της να μεταβληθεί σε λογιστική.

Επιταγή στην οποία έχει αναγραφεί η φράση «πληρωτέα σε λογαριασμό» δεν επιτρέπεται να πληρωθεί με χρήματα. Ο κομιστής της ικανοποιείται με πίστωση του ποσού της επιταγής σε οποιοδήποτε λογαριασμό έχει αυτός στην πληρώτρια τράπεζα.

Ο κομιστής επιταγής «πληρωτέας σε λογαριασμό», μπορεί να εισπράξει αυτή μόνο αν διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό. Κατά αυτή την άποψη η λογιστική επιταγή συμβάλλει στη μείωση των κινδύνων από την απώλεια ή την κλοπή της επιταγής.

-Ταξιδιωτική επιταγή (Travellers check)

Στην Αμερικάνικη συναλλακτική πρακτική δημιουργήθηκε ο τύπος της ταξιδιωτικής επιταγής με σκοπό κυρίως την ασφαλή μεταφορά χρημάτων από τόπο σε τόπο και την προστασία από ενδεχόμενη κλοπή ή απώλεια της επιταγής.

Ο λήπτης των ταξιδιωτικών επιταγών πληρώνει ολόκληρη την αξία τους, καθώς και μία μικρή προμήθεια και για το ποσό που πλήρωσε του παραδίδονται επιταγές από την εκδότρια τράπεζα ή από το νόμιμο εξουσιοδοτημένο πράκτορα της και αποκτά το δικαίωμα να πληρωθεί το

αντίτιμο αυτό από οποιοδήποτε κατάστημα ή πράκτορα της εκδότριας τράπεζας.

Η ταξιδιωτική επιταγή παρουσιάζει τα εξής τυπικά χαρακτηριστικά.

-Συνήθως δεν αναφέρει τόπο και χρονολογία έκδοσης ούτε λήξη, αφού είναι πληρωτέα εν όψη χωρίς χρονικό περιορισμό

-Το ποσό είναι αποτυπωμένο από πριν πάνω στην ταξιδιωτική επιταγή, όπως γίνεται με τα τραπεζογραμμάτια. Υπάρχουν π.χ. ταξιδιωτικές επιταγές των 5, 10, 20, 50 και 100 δολαρίων.

-Δεν αναφέρεται ο τόπος πληρωμής, αφού είναι δυνατό να εξοφληθεί σε οποιοδήποτε κατάστημα του εκδότη - πληρωτή. Η είσπραξη της ταξιδιωτικής επιταγής σε άλλες συνεργαζόμενες τράπεζες, καταστήματα, δεν έχει το χαρακτήρα εξόφλησης, αλλά απλώς αγοράς αυτής.

-Ο έλεγχος ως νομιμοποίησης του δικαιούχου της ταξιδιωτικής επιταγής γίνεται με τη διπλή υπογραφή του λήπτη. Η μία υπογραφή τίθεται κατά την έκδοση και παράδοση της επιταγής στο λήπτη και η άλλη κατά την εξόφληση αυτής. Με την αντιπαραβολή των δύο υπογραφών αποφεύγεται η πλαστογραφία.

-Ταχυδρομική επιταγή

Η ταχυδρομική επιταγή

Η ταχυδρομική επιταγή έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

-Αποτελεί απλό μέσο αποστολής χρημάτων από ένα τόπο σε άλλο και δεν έχει τη γενικότερη λειτουργία της τραπεζικής επιταγής ως μέσο πληρωμής

-Πληρωτής δεν είναι η τράπεζα ή Ν.Π.Δ.Δ. που ασκεί τραπεζικές εργασίες καθώς αυτό συμβαίνει στην τραπεζική επιταγή.

-Δεν είναι καν αξιογραφο, αφού παραμένει στη ταχυδρομική υπηρεσία, και στον αποστολέα των χρημάτων παραδίδεται μόνο σχετική απόδειξη και παρουσιάζεται στο δικαιούχο τη στιγμή της πληρωμής με σκοπό την εξόφλησή της.

-Είναι πάντοτε ονομαστική

Η ταχυδρομική επιταγή χρησιμοποιείται μόνο σαν όργανο μεταφοράς χρημάτων. Τα ελληνικά ταχυδρομεία εκδίδουν όχι μόνο ταχυδρομικές αλλά και τηλεφωνικές επιταγές.

-Μεταχρονολογημένες επιταγές

Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας παρουσιάστηκε έντονα το φαινόμενο της έκδοσης επιταγών μεταχρονολογημένων δηλαδή επιταγών των οποίων η ημερομηνία έκδοσης είναι όχι η σημερινή που γίνεται η συναλλαγή αλλά μεταγενέστερη. Γι' αυτό το λόγο η χρησιμοποίηση μεταγενέστερων επιταγών είναι αρκετά διαδεδομένες στην αγοροπωλησία εμπορευμάτων με πίστωση.

Κατά την πραγματοποίηση αγοροπωλησίας ο αγοραστής συμφωνεί να εκδώσει επιταγή στο όνομα του πωλητή την οποία θα πάει στην τράπεζα

για πληρωμή μετά από ένα μήνα. Έτσι στην ημερομηνία έκδοσης δεν μπαίνει αυτή κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η αγοραπωλησία, αλλά άλλη μετά από τριάντα μέρες.

Με την έκδοση της «μεταχρονολογημένης» ο αγοραστής (εκδότης της επιταγής) έχει τη δυνατότητα να μεταπωλήσει τα εμπορεύματα που αγόρασε και να επιτύχει τιμή πώλησης υψηλότερη από την τιμή αγοράς. Εάν ο αγοραστής καταφέρει να πουλήσει τα εμπορεύματα ενωρίτερα από την ημερομηνία κατά την οποία προσκομισθεί η επιταγή, όταν πλέον θα είναι «πληρωτέα εν όγει», τότε θα καταθέσει στο λογαριασμό του στην τράπεζα το ποσό που θα καταβληθεί στον τελικό κομιστή της επιταγής, ενώ παράλληλα θα του μείνει ένα χρηματικό υπόλοιπο για να ξεκινήσει μια νέα εμπορική πράξη.

Την στιγμή κατά την οποία γίνεται η διαπραγμάτευση για το διακανονισμό αγοραπωλησίας με την έκδοση μεταχρονολογημένης επιταγής, ο πωλητής επωμίζεται κινδύνους από την είσπραξη του τιμήματος μετά από την παρέλευση αρκετών ημερών ύστερα από τη διενέργεια της αγοραπωλησίας. Για το λόγο αυτό συμφωνείται να αυξηθεί το αναγραφόμενο στην επιταγή ποσό κατά ένα ποσοστό, το οποίο συνήθως υπολογίζεται με ένα επιτόκιο που κυμαίνεται πάνω από το επιτόκιο που εξασφαλίζεται για δάνεια χορηγούμενα από εμπορικές τράπεζες. Αρκετές μεγάλες βιομηχανίες και εμπορικές επιχειρήσεις είναι πολύ πιθανό να μην ακολουθούν μια πολιτική υπερίμψης των πωλουμένων από αυτές εμπορευμάτων και να δέχονται

«μεταχρονολογημένες» χωρίς να έχουν επιβαρυνθεί οι αγοραστές. Με την πολιτική αυτή γίνεται έμμεσα μια έκπτωση υπέρ των αγοραστών, αποτελεί δε αυτή η τακτική μέσο προώθησης των πωλήσεων, αφού οι αγορές εμπορευμάτων με την έκδοση μεταχρονολογημένων επιταγών είναι πολύ διαδεδομένες μέσα στο εμπόριο.

Επιπλέον οι μεταχρονολογημένες επιταγές είναι και μεταβιβάσιμες με την οπισθογράφηση τους. Επομένως, χρησιμοποιούνται άνετα μέσα στις οικονομικές συναλλαγές.

Έτσι λοιπόν οι μεταχρονολογημένες επιταγές αντικαθιστούν τις συναλλαγματικές. Με τον τρόπο αυτό οι ενδιαφερόμενοι αποφεύγουν την καταβολή του χαρτοσήμου που είναι 6 στην ονομαστική αξία της συναλλαγματικής με αποτέλεσμα το δημόσιο να ζημιώνεται τεράστια ποσά.

Οι μεταχρονολογημένες επιταγές υποβοηθούν την ανάπτυξη της τοκογλυφίας και συγχρόνως επιταχύνουν το ρυθμό του πληθωρισμού, αφού από τη φύση τους αποτελούν πλασματικό χρήμα.

Το δημόσιο παρά τη ζημιά την οποία υφίσταται από την έκδοση των μεταχρονολογημένων επιταγών οι οποίες δεν χαρτοσημαίνονται και παρά το γεγονός ότι από την έκδοσή τους δημιουργείται πλασματικό χρήμα, το οποίο είναι πέρα από τον έλεγχο των νομισματικών αρχών της τράπεζας της Ελλάδος, νομιμοποίησε κατά κάποιο τρόπο την έκδοσή τους. Έτσι με νομοθετική ρύθμιση επέτρεψε στις τράπεζες να δέχονται μεταχρονολογημένες επιταγές ως ενέχυρο έναντι δανείων που

χορηγούν στο κομιστή της καθώς επίσης και για φύλαξη. Τα πινάκια εκχώρησης των επιταγών στις τράπεζες επιβαρύνονται με ειδικό τέλος 3 τοις χιλίοις.

Η ρύθμιση αυτή ανακουφίζει τους επαγγελματίες, αφού μπορούν να ξεφεύγουν από τα νύχια των τοκογλύφων και να απευθύνονται πλέον στις τράπεζες για να δανείζονται.

-Ομοιότητες και διαφορές συναλλαγματικής γραμματίου σε διαταγή και επιταγής.

α. Ομοιότητες

Η συναλλαγματική (και το γραμμάτιο σε διαταγή) μοιάζει με την επιταγή γιατί:

1. Και οι δύο είναι πιστωτικοί τίτλοι
2. Και οι δύο είναι τίτλοι από το νόμο οπισθογραφήσιμοι
3. Και οι δύο είναι τίτλοι τυπικοί

β. Διαφορές

Η συναλλαγματική (και το γραμμάτιο σε διαταγή) διαφέρει από την επιταγή, γιατί:

1. Η συναλλαγματική είναι κυρίως μέσο πίστωσης, ενώ η επιταγή είναι κυρίως μέσο άμεσης πληρωμής
2. Η συναλλαγματική λήγει κατά τέσσερις τρόπους, ενώ η επιταγή είναι πάντοτε πληρωτέα εν όψει

3. Η συναλλαγματική εκδίδεται ονομαστικά και σε διαταγή, ενώ η επιταγή εκδίδεται και στον κομιστή
4. Στην συναλλαγματική πληρωτής μπορεί να είναι οποιοδήποτε πρόσωπο, ενώ στην επιταγή πληρωτής είναι τράπεζα ή Ν.Π.Δ.Δ. που ασκεί τραπεζικές εργασίες.
5. Η συναλλαγματικής είναι δεκτική αποδοχής, ενώ η αποδοχή είναι άγνωστη στην επιταγή και στο γραμμάτιο σε διαταγή
6. Στην συναλλαγματική υπάρχουν και άμεσοι υπεύθυνοι και από αναγωγή, ενώ στην επιταγή μόνο από αναγωγή υπεύθυνοι
7. Στην επιταγή, η μη ύπαρξη πρόβλεψης (αντικρύσματος) στον πληρωτή συνεπάγεται ποινικές κυρώσεις ενώ στη συναλλαγματική όχι
8. Στην επιταγή το διαμαρτυρικό μπορεί να αναπληρωθεί με βεβαίωση του πληρωτή, ενώ στη συναλλαγματική όχι
9. Η συναλλαγματική (και το γραμμάτιο σε διαταγή) χαρτοσημαίνεται, η επιταγή όμως όχι.

1.5. Φορτωτική

Φορτωτική είναι το έγγραφο που αποδεικνύει τη φόρτωση των εμπορευμάτων και την κατάρτιση της συμβάσεως μεταφοράς.

Ανάλογα με το μεταφορικό μέσο, έχουμε θαλάσσια φορτωτική, σιδηροδρομική και φορτηγού αυτοκινήτου. Για τις αεροπορικές μεταφορές το αντίστοιχο έγγραφο λέγεται δηλωτικό μεταφοράς.

-Θαλάσσια φορτωτική (bill of lading) Αυτή εκδίδεται από τον εκναυλωτή και παραδίδεται στον ναυλωτή μετά την φόρτωση. Η έκδοση της φορτωτικής αποτελεί απόδειξη της φορτώσεως μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων (εκναυλωτή - ναυλωτή - παραλήπτη - ασφαλιστών κλπ.)

Η θαλάσσια φορτωτική εκδίδεται κατά επιλογή του φορτωτή σε όνομα ορισμένου προσώπου ή σε διαταγή. Η σε διαταγή φορτωτική μεταβιβάζεται με οποσδογράφηση.

Η φορτωτική, εφόσον είναι δικαιόγραφο, μπορεί να μεταβιβασθεί ως αξία προς είσπραξη, να μπει ως ενέχυρο κλπ.

Ο όρος φορτωτική και το σύνολο των εγγραφών που τη συνοδεύουν δηλ. τιμολόγιο, πιστοποιητικό ποιότητας και ποσότητας, πιστοποιητικό προέλευσης, ασφαλιστήριο συμβόλαιο κλπ τα οποία αποστέλλει ο πωλητής προς τον αγοραστή - παραλήπτη, χρήσιμα στον τελευταίο για την παραλαβή των εμπορευμάτων.

Η θαλάσσια φορτωτική εξασφαλίζει συνήθως και την ασφάλεια των φορτωθέντων εμπορευμάτων. Το καταρτιζόμενο ασφαλιστήριο συμβόλαιο μπορεί να εκδοθεί σε διαταγή, οπότε μεταβιβάζεται με οποσδογράφηση.

-Η σιδηροδρομική φορτωτική εκδίδεται για την φόρτωση των εμπορευμάτων με τρένο. Πριν την έκδοση καταρτίζεται από τον αποστολέα δήλωση αποστολής. Μετά την παραλαβή των εμπορευμάτων απαιτείται επιστροφή της φορτωτικής στην σιδηροδρομική εταιρία. Για τα

υπόλοιπα ισχύουν οι διατάξεις του Κ.Β.Σ που ισχύουν και για τη μεταφορά των εμπορευμάτων με φορτηγά αυτοκίνητα.

-**Φορτωτική αυτοκινήτου.** Σε αυτή ο μεταφορέας φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υποχρεούνται για κάθε μεταφορά αγαθών να εκδίδει ιδιαίτερη, θεωρημένη φορτωτική κατά φόρτωση και παραλήπτη. Η φορτωτική εκδίδεται κατά την παραλαβή των αγαθών και πριν την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου σε 4 αντίτυπα. Από αυτά το πρώτο συνοδεύει τα αγαθά και απομένει στον μεταφορέα σαν αποδεικτικό της παράδοσης των αγαθών στον παραλήπτη, το δεύτερο παραδίδεται στον φορτωτή, το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο παραμένει σαν στέλεχος.

-**Το Δηλωτικό αεροπορικής μεταφοράς** εκδίδεται από τις αεροπορικές εταιρίες σε τρία (3) αντίτυπα από τα οποία το ένα αντίτυπο καταρτίζεται από τον αποστολέα και παραδίδεται στον μεταφορέα. Το δεύτερο προορίζεται για τον παραλήπτη και το τρίτο παραδίδεται στον αποστολέα αμέσως μόλις παραληφθούν τα αγαθά από τον μεταφορέα.

Το δηλωτικό είναι τίτλος ονομαστικής και μεταβιβάζεται μόνο με εκχώρηση.

Η φορτωτική περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τα πλήρη στοιχεία του φορτωτή ή αποστολέα και του παραλήπτη, ημερομηνία, τόπο έκδοσης, τόπο προορισμού, είδος μεταφερόμενου στοιχείου, αριθμός δεμάτων, κόμιστρο και λοιπές επιβαρύνσεις, καθώς και τον αριθμό και λοιπά στοιχεία του αριθμού του αυτοκινήτου που διενεργεί τη μεταφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Ιδιότητες Αξιόγραφων

Το γραμμάτιο σε διαταγή συνιστά υπόσχεση και όχι εντολή προς πληρωμή. Έτσι ο εκδότης και ο αποδέκτης είναι το ίδιο πρόσωπο. Η συνύπαρξη αυτή ακριβώς του εκδότη και αποδέκτη στο ίδιο πρόσωπο είναι η μόνη διαφορά ουσιαστικά και τυπικά μεταξύ γραμματίου και συν/κής.

Α. Οι συν/κές και τα γραμμάτια εκδίδονται από τις επιχειρήσεις κατά κανόνα:

α) Για την κάλυψη της αξίας των πωλήσεων, β) για την κάλυψη χρεωστικού υπολοίπου του τρέχοντος λογ/σμού και γ) για την κάλυψη δανείων.

Όταν εκδίδονται συν/κές ή γραμμάτια προς κάλυψη, όχι από συναλλαγές προερχομένων υποχρεώσεως του αποδέκτη, αλλά προς διευκόλυνση του λήπτη αυτών, τότε οι συν/κές αυτές ή τα γραμμάτια ονομάζονται ευκολίας.

β. Ο κώδικας φορολογικών στοιχείων δεν διαχωρίζει τις συν/κές και τα γραμμάτια αλλά καθιερώνει και για τα δύο τις εξής υποχρεώσεις:

Ο επιτηδευματία που τηρεί βιβλία 3^{ης} κατηγορίας που είναι εκδότης συν/κών ή αποδέκτης γραμματίων σε διαταγή του ή αποδέχεται οπισθογραφημένα αυτά υποχρεώνεται να καταχωρεί σε ιδιαίτερο χώρο

κατά την κρίση του βιβλίο: α) τον αύξοντα αριθμό, β) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πληρωτή, γ) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του τελευταίου οπισθογράφου, δ) τη χρονολογία στην οποία έχει περιέλθει σε αυτόν ή τη χρονολογία έκδοσης ε) το εισπρακτέο ποσό, στ) το ποσό του κινητού επισήμαντος ή τον αριθμό και τη χρονολογία του αποδεικτικού καταβολής του χαρτοσήμου κατά την έκδοση και την παράταση ζ) τη χρονολογία λήξης η) τη χρονολογία λήξη ή) τη χρονολογία και την τράπεζα ή του τρίτου στον οποίο μεταβιβάστηκε η συν/κή ή το γραμμάτιο προς προεξόφληση ή προς εξόφληση λογ/σμού ή προς είσπραξη κλπ και θ) την χρονολογία ημερομηνία της είσπραξης εφ' όσον αυτή ενεργείται απ' ευθείας από αυτόν ή την χρονολογία της διαμαρτυρήσεώς του.

-Ο επιτηδευματίας 3^{ης} κατηγορίας βιβλίων ο οποίος αποδέχεται συν/κές ή εκδίδει γραμμάτια σε διαταγή υποχρεούται να καταχωρεί σύμφωνα με την κρίση σε ιδιαίτερο χώρο στο κατάλληλο βιβλίο: α) τον αύξοντα αριθμό β) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση εκείνου στον οποίο στην διαταγή που εξεδόθη γ) στην ημερομηνία έκδοσης ή αποδοχής, δ) το πληρωτέο ποσό, ε) το ποσό του κινητού επισήματος ή τον αριθμό και την ημερομηνία του αποδεικτικού καταβολής του χαρτοσήμου, κατά την έκδοση και κατά την παράταση, στ) την ημερομηνία λήξης, ζ) την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η πληρωμή και το ονοματεπώνυμο και την διεύθυνση του τελευταίου κομιστή. Η

καταχώρηση γίνεται κατά χρονολογική σειρά αποδοχής της συν/κής ή έκδοσης του γραμματίου.

-Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία β' κατηγορίας υποχρεούται στην τήρηση λογ/σμού των συν/κών και γραμματίων εισπρακτέων κατά τον οποίο αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πληρωτού, την ημερομηνία λήξης και το ποσό. Ο επιτηδευματίας αυτός οφείλει να τηρεί λογ/σμό γραμματίων πληρωτέων, στον οποίο να αναγράφει το ονοματεπώνυμο και την διεύθυνση του δικαιούχου, την ημερομηνία λήξης και το ποσό.

Τις εξοφλημένες συν/κές οι επιτηδευματίες υποχρεώνονται να τις διατηρούν σε αρχείο με το αποδεικτικό είσπραξης του τέλους του χαρτοσήμου.

Για τις επιταγές

Ο Κώδικας φορολογ. στοιχείων, επιβάλλει στους επιτηδευματίες οι οποίοι εκδίδουν ή λαμβάνουν επιταγές, στην υποχρέωσή τους να καταχωρούν κάθε μία ξεχωριστά στο ταμείο ή σε ιδιαίτερο (ξεχωριστό) βιβλίο ή σε ιδιαίτερο χώρο σε έναν από τα θεωρημένα, από τον οικονομικό έφορο, βιβλία με τα παρακάτω στοιχεία:

A. Για τις εκδιδόμενες επιταγές:

1. Τον αύξοντα αριθμό της επιταγής,
2. Την ημερομηνία έκδοσής της,
3. Την τράπεζα στην οποία σύρεται

4. Το ονοματεπώνυμο του κομιστή της επιταγής
5. Το ποσό
6. Την ημερομηνία είσπραξης (στις περιπτώσεις τις οποίες είναι ο εκδότης και ο κομιστής)

Β. Για τις λαμβανόμενες επιταγές:

1. Τον αύξοντα της επιταγής,
2. Την ημερομηνία έκδοσης
3. Την χρονολογία είσπραξης
4. Την τράπεζα στην οποία έχει εκδοθεί η επιταγή
5. Το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση που έχει δοθεί η επιταγή
6. Η χρονολογία οπισθογράφησης και κάθε φορά που πραγματοποιείται και άλλη το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση αυτού που σε διαταγή έγινε η οπισθογράφηση.

Φορτωτική

-Χρόνος έκδοσης της φορτωτικής

Η φορτωτική εκδίδεται κατά την παραλαβή των αγαθών και πριν από την εκκίνηση του αυτοκινήτου, αδιάφορα αν πρόκειται για μεταφορά αγαθών στο εξωτερικό ή εσωτερικό ή αν πρόκειται για αγαθά που παραλαμβάνονται από μεταφόρτωση

-Η φορτωτική περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία

α. Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, το επάγγελμα και τη διεύθυνση του αποστολέα ή φορτωτή και του παραλήπτη των αγαθών καθώς και το Α.Φ.Μ. του καταβάλλοντος τα κόμιστρα

β. Όταν η μεταφορά ενεργείται απευθείας από τον αποστολέα στον παραλήπτη, κατ' εντολή μεταφορικού γραφείου ή άλλου τρίτου, στη φορτωτική αναγράφονται και τα πλήρη στοιχεία του εντολέα

γ. Την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης της φορτωτικής, καθώς και την ημερομηνία έναρξης της μεταφοράς από τον μεταφορέα.

δ. Τον τόπο προορισμού των αγαθών

ε. Το είδος και τον αριθμό του συνοδευτικού στοιχείου του αποστολέα

στ. Τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος κατά γενική κατηγορία και την ποσότητα των μεταφερόμενων αγαθών

ζ. Το κόμιστρο και τις λοιπές επιβαρύνσεις της μεταφοράς

η. Τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου ή το όνομα του πλωτού μέσου περί των θαλάσσιων μεταφορών

-Όταν η φόρτωση γίνεται από τις εγκαταστάσεις του μεταφορικού γραφείου προκειμένου για τη μεταφορά αγαθών, το μεταφορικό γραφείο εκδίδει διπλότυπη κατάσταση αποστολής στην οποία αναγράφει το είδος και τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος και την ποσότητα των μεταφερόμενων αγαθών και τον τόπο προορισμού τους.

Το ένα αντίτυπο της κατάστασης αυτής παραδίδεται στο μεταφορέα για την έκδοση της συγκεντρωτικής φορτωτικής. Εφόσον στην κατάσταση επισυνάπτεται αντίγραφο των τετραπλών φορτωτικών που εκδόθηκαν αναγράφεται μόνο ο αριθμός κάθε φορτωτικής, το συνολικό βάρος των αγαθών που μεταφέρονται και ο συνολικός αριθμός των δεμάτων.

-Επίσης ο μεταφορέας εκδίδει φορτωτική και όταν μεταφέρει αγαθά δικά του. από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι δημόσιες μεταφορικές επιχειρήσεις

Για μεταφορές αγαθών ενός φορτωτή με φορτηγά αυτοκίνητα δημοσίας χρήσης, που προορίζονται να παραδοθούν σε περισσότερους από έναν παραλήπτες, μπορεί να εκδίδεται μια συγκεντρωτική φορτωτική κατά αποστολέα για κάθε μεταφορά, αντί της έκδοσης φορτωτικών κατά φορτωτή και παραλήπτη, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόμιστρο καταβάλλεται στο μεταφορέα από τον φορτωτή

Στη συγκεντρωτική φορτωτική αναγράφονται:

- α. Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία
- β. Το επάγγελμα και η διεύθυνση του φορτωτή
- γ. Ο τόπος φόρτωσης
- δ. Το είδος και η ποσότητα των αγαθών που μεταφέρονται
- ε. Το συνολικό κόμιστρο αριθμητικώς και ολογράφως

στ. Η χρονολογία εκκίνησης του αυτοκινήτου καθώς και για κάθε παραλήπτη ο αριθμός του συνοδευτικού φορολογικού στοιχείου που εκδίδει ο φορτωτής, το ονοματεπώνυμό του ή την επωνυμία του, το επάγγελμα και η διεύθυνση του, το είδος και η ποσότητα των αγαθών που προορίζονται γι' αυτόν και ο τόπος προορισμού (εκφόρτωσης).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα φορολογικών βιβλίων και στοιχείων (άρθρο 16) προκειμένου για τη μεταφορά αγαθών με μεταφορικά μέσα ιδιωτικής χρήσης ή μισθωμένα δημόσιας χρήσης απαιτείται συνοδευτικό στοιχείο. Τα συνοδευτικά αυτά στοιχεία λέγονται έγγραφα μεταφοράς.

Η φορτωτική λοιπόν είναι ένα έγγραφο μεταφοράς που εκδίδει ο μεταφορέας κατά την παραλαβή των προς μεταφορά αγαθών για κάθε μεταφορά.

Η φορτωτική εκδίδεται κατά φορτωτή και παραλήπτη σε τέσσερα (4) αντίτυπα:

-Το πρώτο συνοδεύει τα αγαθά, αποτελεί αποδεικτικό παράδοσης αυτών και παραμένει στον μεταφορέα

-Το δεύτερο παραδίδεται στο φορτωτή

-Το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και

-Το τέταρτο παραμένει ως στέλεχος.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του κώδικα αυτού μεταφορέας θεωρείται αυτός που ενεργεί τη μεταφορά αγαθών με κόμιστρο, με μεταφορικά μέσα που ανήκουν σε αυτόν ή εκμεταλλεύεται αυτό και φορτωτής αυτός που αναδέτει στο μεταφορέα το έργο της μεταφοράς.

Και το μεταφορικό γραφείο εκδίδει τη φορτωτική σε τέσσερα αντίτυπα:

-Το πρώτο συνοδεύει τα αγαθά και επιστρέφεται στο μεταφορικό γραφείο

-Το 2^ο παραδίδεται στον αποστολέα

-Το 3^ο έχει την ένδειξη «αποδεικτικό δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και

-Το 4^ο παραμένει ως στέλεχος

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα εργασία προσπαθήσαμε να αναπτύξουμε την έννοια των πιστώσεων, εμπορικών και τραπεζικών παραθέσαμε τις έννοιες ορισμένων αξιόγραφων καθώς και τις ιδιότητες αυτών που δημιουργούν την αναγκαία πίστη για την χορήγηση των ανωτέρω πιστώσεων.

Πιστεύουμε ότι υπήρξε εκτενής περιγραφή και ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων. Έτσι ώστε η παρούσα εργασία να είναι όσο το δυνατόν πληρέστερη και κατανοητή.

Ευχαριστούμε θερμά για την συνεργασία του εισηγητή της εργασίας κ. Σπυρόπουλο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ.....

ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΔΡΧ.

.....σήμερα..... 19...
1. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα εδώ από τον
κ..... Διευθυντή
του Καταστήματός της..... κάτοικο
..... και που ονομάζεται στο εξής στην παρούσα σύμβαση
για συντομία "Τράπεζα" ή "ΑΤΕ".

2. Ο/οι.....
.....
..... κάτοικο..... που ονομάζ
στο εξής, στην παρούσα σύμβαση, για συντομία, "πιστούχος" ή "οφειλέτης". Διευκρινίζεται εδώ ότι στην περίπτωση
που ο πιο πάνω "πιστούχος" είναι περισσότεροι από ένα πρόσωπο, τότε όλοι μαζί ευθύνονται αδιαίρετα, αλληλέγγ
υνα και σε ολόκληρο ο καθένας, παραιτούμενοι του ευεργετήματος της διαιρέσης και δίζησης.

3. Ο/οι.....
..... κάτοικο..... που ονο
μάζ..... στο εξής στην παρούσα σύμβαση, για συντομία "Έγγυητ.....", συμφώνησαν και δέχτηκαν
αμοιβαία τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

1. Η Τράπεζα, με αίτηση του πιστούχου, παρέχει σ' αυτόν πίστωση μέχρι δραχμιές.....
..... (.....) για τη διεξα
γωγή των γεωργικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, βιοτεχνικών, δασικών, μελισσοκομικών, σπηροτροφικών, αλι
ευτικών και λοιπών δραστηριοτήτων και εργασιών του, με τους ακόλουθους όρους και ειδικότερες συμφωνίες.

2. Η πίστωση αυτή διαιρείται σε δύο Τμήματα:

α) Το πρώτο τμήμα δρχ.
..... (.....) που θα χρη
σιμοποιηθεί για να χορηγηθούν στον πιστούχο βραχυπρόθεσμα δάνεια για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της εκμε
τάλλευσής του σε κεφάλαια κίνησης (μετροπή ή εφόδια της Τράπεζας, του Δημοσίου ή Τρίτων, όπως λιπάσματα, ζω
οτροφές, πτηνοτροφές, φυράματα, φυτοφάρμακα, φάρμακα, μηχανήματα, εργαλεία κ.λπ., που θα αποτιμούνται σε
δραχμιές).

Τα δάνεια αυτά κατά τη χορήγησή τους θα στηρίζονται σε στοιχεία που θα συγκεντρώνονται από τις υπηρε
σίες της Τράπεζας και δεν είναι δυνατό να ξεπερνούν τα όρια ενισχύσεως, που καθορίζονται κάθε φορά από τα αρ
μόδια όργανα της Τράπεζας (Διοίκηση, Συμβούλια Χορηγήσεων κ.λπ.). Εφόσον για την ολοκλήρωση της παραγωγι
κής διαδικασίας (πλήρη εξαγωγή των γεωργικών εργασιών του πιστούχου μέσα σε μια γεωργική, κτηνοτροφική, με
λισσοκομική κ.λπ. περίοδο) απαιτούνται συμπληρωματικά ποσά εκτός από εκείνα που χορηγεί η Τράπεζα με τον
πιο πάνω τρόπο δανειοδοτήσεως, τότε ο «πιστούχος» υποχρεούται να τα καταβάλει από δικά του κεφάλαια.

β) Το δεύτερο τμήμα δρχ.
..... (.....) που θα χρη
σιμοποιηθεί για να χορηγηθούν στον πιστούχο δάνεια μέσης και μακράς προθεσμίας για να πραγματοποιήσει επεν
δύσεις παγίου κεφαλαίου στην εκμετάλλευσή του, όπως αρδευτικά και εγχειοβελτιωτικά έργα γενικά, κτιριακές κα
τασκευές και εγκαταστάσεις γενικά, αγορά παραγωγικών ζώων και ζώων εργασίας, αγορά μηχανημάτων, εργαλείων
και εφοδίων, εξαγορά κτημάτων, κατασκευή, αγορά, συμπλήρωση ή επισκευή κατοικιών και τουριστικών καταλυμά
των, αμπελοφυτεύσεις, δενδροκομικές και δασικές βελτιώσεις, θερμοκήπια, φυτώρια, αλιευτικά σκάφη-μηχανήματα
εφόδια κ.λπ. και γενικά κάθε συμπλήρωση ή βελτίωση στην εκμετάλλευση του μονιμότερου χαρακτήρα και κάθε προ
μήθεια οποιουδήποτε κεφαλαιουχικού αγαθού έστω και αν δεν κατανομάζεται παραπάνω, καθώς και για την εξό
φληση ή τακτοποίηση υποχρεώσεών του προς τρίτους που προέρχεται από τις βελτιώσεις και επενδύσεις αυτές.

Άρθρο 2

1. Η πίστωση που δημιουργείται με την παρούσα σύμβαση θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς
που καθορίζονται με το προηγούμενο άρθρο και σύμφωνα με τους κανονισμούς της Τράπεζας.

Το ποσό της πίστωσης που προορίζεται για τη χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων δεν μπορεί να χρησιμο
ποιηθεί για τη χορήγηση μεσομακροπρόθεσμων δανείων και αντίστροφα.

2. Για τη λήψη των δανείων, ο πιστούχος θα υπογράφει εντάλματα πληρωμής ή άλλα ειδικά έγγραφα από τα
οποία θα αποδεικνύεται η χορήγηση των δανείων, τα οποία συμφωνείται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πα
ρούσας σύμβασης. Στα εντάλματα πληρωμής ή στα ειδικά αυτά έγγραφα θα αναγράφονται οι ειδικότεροι όροι χο
ρήγησής τους, και ιδιαίτερα ο ειδικός σκοπός τους, το επιτόκιο χορήγησής τους, η λήξη τους και κάθε άλλο χρησι
μο στοιχείο ή ένδειξη. Αν πρόκειται για μεσομακροπρόθεσμα δάνεια, εκτός από τα παραπάνω στοιχεία, θα αναγρά
φεται η διάρκειά τους, η ημερομηνία πληρωμής των τοκοχρεωλυτικών τους δόσεων και η τυχόν περίοδος χάριτος
με την οποία χορηγούνται.

3. Η διάφορα των δανείων (μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) που θα χορηγηθούν με βάση την παρούσα

σύμβαση θα είναι ανάλογη με το σκοπό του και μπορεί να φθάσει τα ανώτατα όρια διάρκειας δανείων όπως αυτά καθορίζονται με το Καταστατικό της Τράπεζας αποφάσεις των Συμβουλίων Χορηγήσεων της ΑΤΕ ή τις αποφάσεις των αρμόδιων Νομοματικών και λοιπών Κρατικών Αρχών.

4. Τα δάνεια θα είναι έντοκα και ο τόκος υπολογίζεται με τα επιτόκια που κάθε φορά θα ισχύουν για τις διάφορες κατηγορίες των δανείων της Τράπεζας όπως αυτά καθορίζονται με τις αποφάσεις των αρμόδιων Νομοματικών και λοιπών Κρατικών Αρχών και με αποφάσεις της Τράπεζας και θα αναγράφονται στα εντάλματα πληρωμής ή στα άλλα ειδικά έγγραφα με τα οποία θα χορηγούνται τα δάνεια αυτά. Τα επιτόκια αυτά θα προσυμμερίζονται με ποσοστό 1,25% υπέρ ΟΓΑ σύμφωνα με το νόμο 1066/80 όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 1539/85.

5. Επίσης, θα λογίζεται προμήθεια τοις εκατό (.....%) πάνω σε κάθε δάνειο που χορηγείται στον πιστούχο σε εκτέλεση της παρούσας σύμβασης και η οποία θα εισπράττεται αμέσως. Σε περίπτωση δυνάμεις του πιστούχου να καταβάλει αμέσως την πιο πάνω προμήθεια ή εφόσον το δάνειο χορηγείται αποκλειστικά για την κάλυψη αξίας εφοδίων, η Τράπεζα μπορεί να την χρεώνει έντοκα στο λογισμό του πιστούχου.

Ειδικά όταν τα δάνεια που χορηγούνται στη χρήση της παρούσας σύμβασης αφορούν τη βιοτεχνική δραστηριότητα του πιστούχου, τότε λογίζεται προμήθεια 0,50% τοις εκατό, που υπολογίζεται κατ' αδιαίρετα τμήματα μηνός πάνω στο ανώτατο χρεωστικό υπόλοιπο των σχετικών δανείων του μήνα. Η προμήθεια αυτή θα εισπράττεται για τα βραχύσματα την 30/6 και 31/12 και για μακροπρόθεσμα την 31/12 κάθε χρόνου.

6. Μετά τη λήξη κάθε ποσού ή δόσης που θα χορηγηθεί με βάση αυτή τη σύμβαση, ο πιστούχος θα πληρώνει τόκο υπερημερίας σύμφωνα με τη παρούσα κάθε φορά, κατά το χρόνο κατάθεσης του πιστούχου, απόφαση των Νομοματικών Αρχών, καθώς και άλλους εξόδους της Τράπεζας που θα δημιουργηθούν κατά την επιδίωξη της εισπραχίας των ποσών που θα χορηγούνται με βάση αυτή τη σύμβαση και γενικά από την εκτέλεση της σύμβασης αυτής (έξοδα μηνύσεων, επίδοσης, κατασχέσεων, αναγγελιών σε πλειστηριασμούς κ.λπ.).

7. Όσο θα ισχύει η παρούσα και μέχρι να εξοφληθεί τελειώς το δάνειο, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να αυξάνει μονομερώς το επιτόκιο του δανείου, αρκούντως να αποστολήσει την απόφασή της είτε με ανακοίνωσή της που θα δημοσιευθεί στον τύπο είτε με ειδοποίησή της στον πιστούχο και τον αντίκλητό του, χωρίς καμιά άλλη διατύπωση, ενώ ο πιστούχος παραιτείται από κάλυψη, αγωγή και ένσταση.

Αυτή η μονομερής αύξηση του επιτοκίου που η Τράπεζα μπορεί να γίνει και αναδρομικά από την ημερομηνία που θα αρχίσει να ισχύει η παρούσα σύμφωνα με εφόσον με μεταγενέστερα Κυβερνητικά μέτρα θα αυξανόταν αναδρομικά ο τόκος που καταβάλλει η Τράπεζα στα κεφάλαια που της παρέχονται ή εφόσον δεν θα εγκρινόταν αρμοδίως η συνέχιση της χορήγησης χαμηλότερων δανείων από την Τράπεζα ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Η μεταβολή του ποσού από την αύξηση επιτοκίου θα γίνεται αυτοδίκαια και μόνον από την Τράπεζα, με απλή αναγραφή στα βιβλία της και χωρίς άλλη ανακοίνωση προς τον πιστούχο, για τον οποίο η μεταβολή αυτή και η έγγραφη είναι ισχυρή και υποχρεωτική.

Άρθρο 3

Με αίτηση του «πιστούχου» η Τράπεζα μπορεί να αυξήσει ως το διπλάσιο, είτε το συνολικό ποσό της πίστωσης είτε το ποσό καθενός από τα τμήματά της (αυτοπρόθεσμων και μεσομακροπρόθεσμων δανείων) για την περίοδο αυτή, με τους ίδιους όρους της παρούσας σύμβασης και χωρίς ιδιαίτερη υπογραφή. Για το σκοπό αυτό ο «πιστούχος» υποβάλλει ειδική αίτηση για αύξηση πίστωσης ή θεωρείται ότι έγινε αίτηση με τη λήψη μεγαλύτερου ποσού από την Τράπεζα. Επίσης έχει δικαίωμα οποτεδήποτε και κατά την ανεξέλεγκτη χρήση της, να περιορίσει σε οποιοδήποτε ποσό την πίστωση που ανοίγει και να κλείσει εντελώς το λογαριασμό που δημιουργείται με την παρούσα σύμβαση, χωρίς καμιά ειδοποίηση, και απαιτήσει την καταβολή κάθε απαιτήσής της με τα σχετικά έξοδα και τους κάθε είδους τόκους.

Επίσης ρητά συνομολογείται ότι η Τράπεζα έχει δικαίωμα οποτεδήποτε, μονομερώς και ανεξάρτητα από υπερημερία και κατά την ανεξέλεγκτη χρήση της, να κηρύξει ληξιπρόθεσμα και απαιτητά τα επί μέρους δάνεια που θα καταβληθούν στον «πιστούχο» για να εκτελεστεί η παρούσα σύμβαση, αν ο «πιστούχος» παραβιάσει οποιοδήποτε από τους όρους της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή η Τράπεζα γνωστοποιεί την απόφασή της στον «πιστούχο» με ειδοποιητήριο ή με επιταγή που έχει θέση ειδοποίησης.

Άρθρο 4

1. Ρητά συνομολογείται ότι για την έκδοση και χορήγηση αυτής της πίστωσης η Τράπεζα απέβλεψε κυρίως στο πρόσωπο του «πιστούχου». Συνεπώς, εάν ισχύει η παρούσα σύμβαση και μέχρι να εξοφληθούν τελειώς τα ποσά που χορηγήθηκαν ή πρόκειται να χορηγούνται, απαγορεύεται στον πιστούχο τόσο η εκχώρηση των δικαιωμάτων του που προέρχονται από αυτή τη σύμβαση όσο και η μεταβίβαση των κάθε είδους υποχρεώσεών του σε τρίτο, χωρίς τη ρητή και έγγραφη συμφωνία της Τράπεζας. Ιδίως ο «πιστούχος» στερείται από το δικαίωμα να παραχωρήσει σε άλλον, με οποιαδήποτε μορφή, προτερότητα ή τη χρήση των πραγμάτων γενικά που αποκτήθηκαν με τα δάνεια, χωρίς τη ρητή, έγγραφη συγκατάθεση της Τράπεζας. Αν παραβιαστεί ο όρος αυτός, άσχετα με τις ευθύνες που προκύπτουν από το Νόμο, η Τράπεζα έχει δικαίωμα μονομερώς και ανεξάρτητα από υπερημερία κατά την ανεξέλεγκτη χρήση της, να κηρύξει τα δάνεια ληξιπρόθεσμα και απαιτητά αφού το γνωστοποιήσει στον πιστούχο ή στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι, σε οποιοδήποτε από αυτούς, επειδή ευθύνονται αδιαίρετα και αλληλέγγυα, με ειδοποίησή της με επιταγή για πληρωμή. Η επιταγή αυτή επέχει και θέση ειδοποίησης.

2. Μέχρι να εκπληρωθεί ο σκοπός των δανείων, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να απαιτήσει, ο πιστούχος να καταθέσει σ' αυτή χρηματικό ποσό ίσο ή μικρότερο του ποσού των δανείων που κάθε φορά θα του χορηγούνται σε δεσμευτική κατάθεση. Αν δεν εκπληρωθεί ο σκοπός των δανείων στη συμφωνημένη προθεσμία η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να συμψηφίζει μονομερώς το ποσό της κατάθεσης αυτής με τις δανειακές της απαιτήσεις.

Άρθρο 5

1. Ο πιστούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασφαλίσει κατά κινδύνου πυρός και κάθε άλλου κινδύνου που θα προτείνει η Τράπεζα, με έξοδα του και να διατηρήσει ασφαλισμένα σε όλη τη διάρκεια του δανείου και μέ-

χοι να εξοφληθούν τελειώς οι απαιτήσεις της Τράπεζας και οι τόκοι και τα κάθε είδους έξοδα, τα ακίνητα, μηχανήματα, εγκαταστάσεις, κ.λπ. πράγματα της ιδιοκτησίας του, που θα επιλέξει η Τράπεζα.

Η ασφάλιση πρέπει να καλύπτει το ποσό του δανείου προσαυξημένο κατά 20%, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται από τη σχετική Νομοθεσία.

Μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη σύναψη της παρούσας σύμβασης, ο οφειλέτης υποχρεούται να προσκομίσει στην Τράπεζα α) το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, που πρέπει να περιέχει ρήτρα αναγνώρισης της Τράπεζας ως πρώτης ενυποθήκου δανειστορίας, για το δικαίωμα να εισπράξει, από τυχόν ασφαλιστική αποζημίωση, την απαίτησή της και β) εξοφλητική απόδειξη του συνόλου των ασφαλιστών.

Είκοσι (20) ημέρες πριν από κάθε λήξη της ασφάλισης, ο οφειλέτης υποχρεούται να παραδώσει στην Τράπεζα τα έγγραφα της ανανέωσής της. Αν ο οφειλέτης παραλείψει κάτι από όσα προαναφέρονται, η Τράπεζα δικαιούται, εκτός των άλλων και χωρίς καμιά άλλη ειδικότερη υποχρέωσή της, να ασφαλίσει η ίδια τα πράγματα αυτά κατά την κρίση της και σε Ασφαλιστική Εταιρία της επιλογής της, κατά παντός κινδύνου χωρίς να ειδοποιήσει τον οφειλέτη, οπότε ο τελευταίος υποχρεούται να πληρώσει αμέσως τα ασφαλιστικά και όλα τα έξοδα στην Τράπεζα, η οποία έχει δικαίωμα, αν δεν πληρωθούν αμέσως, να τα χρεώσει έντοκα στο λογαριασμό του. Η Τράπεζα μπορεί να ζητήσει η ασφάλιση να γίνει στο όνομά της. Ο οφειλέτης εκχωρεί από τώρα στην Τράπεζα κάθε απαίτησή του κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας από την ασφαλιστική σύμβαση. Συγγράφως παραγγέλει στην Ασφαλιστική Εταιρία να καταβάλει απ' αυθείας στην Τράπεζα τη σχετική αποζημίωση.

Καμιά αμφισβήτηση του οφειλέτη κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας ή κατά της Τράπεζας, σχετική με το ποσό της αποζημίωσης ή του δανείου, δεν μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την καταβολή της αποζημίωσης στην Τράπεζα. Ο οφειλέτης αποδέχεται από τώρα, με τη σύμβαση αυτή, το συμπληρωματικό των απαιτήσεών του κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας με τις απαιτήσεις της Τράπεζας κατ' αυτού, σαν δανειστορίας. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα έγγραφα ανανέωσης της ασφάλισης θα παραμείνουν στην Τράπεζα μέχρι να εξοφληθεί το αντίστοιχο δάνειο.

2. Σε ασφάλεια της πίστωσης που ανοίγεται με τη σύμβαση αυτή και κάθε απαίτησης της Τράπεζας που απορρέει απ' αυτή και μέχρι την πλήρη εξόφλησή της, ο «πιστούχος» και οι «εγγυητές» δηλώνουν και αναγνωρίζουν ότι αυτή, εκτός από τα υπέρ αυτής υπάρχοντα προνόμια κατά τους νόμους που τη διέπουν, πρωτοπραξίας και γεωργικού ενεχύρου και κάθε μορφής άλλα προνόμια της, δικαιούται ακόμη να εγγράψει οποτεδήποτε υποθήκη σε οποιοδήποτε ακίνητο του «πιστούχου» ή των «εγγυητών» ή και των δύο, οπουδήποτε και αν βρισκείται αυτό, είτε πριν από τη χρήση της πίστωσης είτε μετά είτε για ολόκληρο το ποσό της πίστωσης είτε για μέρος της, με βάση το άρθρο 12 της από 27/6/29 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημόσιου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που κυρώθηκε με το Νόμο 4332/1929, όπως αυτή ισχύει τώρα, καθώς και κάθε άλλης διάταξης που υπάρχει ή θα θεσπιστεί.

Άρθρο 6

1. Η Τράπεζα μπορεί, κατά την κρίση της, να μεταφέρει και να αποθηκεύει τα ενεχυριασμένα πράγματα σε αποθήκη της απόλυτης εγγύησης της, να ορίζει θεματοφύλακα χωρίς να ειδοποιήσει τον πιστούχο, ο οποίος από τώρα παρέχει για το σκοπό αυτό τη συγκατάθεσή του, να κάνει οποτεδήποτε έλεγχο ή επιθεώρηση των ενεχύρων και γενικά να ενεργεί πράξεις για την καλή διαφύλαξη και διατήρηση του ενεχύρου.

Τα έξοδα της μεταφοράς αυτής, καθώς και έξοδα οποιασδήποτε φύσης, φύλακτρα, ενοίκια, ασφαλιστικά, δικαστικά έξοδα και γενικά κάθε έξοδο της Τράπεζας, που δημιουργείται κατά την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης ή λόγω αυτής (έξοδα μηνύσεων, επίδοσης επιταγής, κατασχέσεων, αναγγελιών σε πλειστηριασμούς κλπ.), θα βαρύνουν τον «πιστούχο» και θα εξοφλούνται κατά προτεραιότητα μαζί με το κεφάλαιο και τους τόκους του παρόντος δανείου. Η Τράπεζα δικαιούται, χωρίς αντίρρηση του «πιστούχου», να χρεώνει το λογαριασμό του με τα πιο πάνω έξοδα, οσαδήποτε και αν είναι αυτά και από την ημερομηνία που τα καταβάλλει. Ο «πιστούχος» για την χρέωση αυτή, παραιτείται, από τώρα, από κάθε αντίρρηση, αγωγή και ένστασή του.

Η Τράπεζα δεν έχει καμιά ευθύνη για τη φύλαξη και συντήρηση, καθώς και για οποιαδήποτε βλάβη, όποτε και από οποιοδήποτε λόγο και αν προέλθει, η φθορά ή φύρα, κλοπή ή και ολοκληρωτική καταστροφή, ακόμη και στην περίπτωση που θα μπορούσε να αποδοθεί αμέλεια σ' αυτή ή στο θεματοφύλακά της ή στον αντιπρόσωπό της.

3. Σύμφωνα με τη ρητή δήλωση των συμβαλλομένων μερών, τα κινητά πράγματα που τελούν υπό ενέχυρο είναι επίσης ενεχυριασμένα όχι μόνο για να ασφαλιστεί η απαίτηση της Τράπεζας, που πηγάζει από την παρούσα σύμβαση, αλλά και για να ασφαλιστεί οποιαδήποτε άλλη απαίτησή της που υπάρχει ή πρόκειται να δημιουργηθεί κατά του πιστούχου από οποιαδήποτε αιτία.

4. Ο «πιστούχος» έχει υποχρέωση να αναγγείλει αμέσως στην Τράπεζα κάθε τυχόν χειροτέρευση τυχαία ή οφειλομένη σε κακή διαχείριση των υποθηκευμένων ή ενεχυριασμένων αντικειμένων, καθώς και κάθε γεγονός που θα μπορούσε να ελαττώσει την αξία τους ή να διαταράξει το δικαίωμα της κυριότητάς του σ' αυτά ή την κανονική και ομαλή λειτουργία των πραγμάτων, μηχανημάτων, εργαλείων, βιομηχανικών ή βιοτεχνικών εγκαταστάσεων που αγοράστηκαν με τα δάνεια.

5. Συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλομένων ότι σε περίπτωση καταβολής επιδοτήσεως από την Τράπεζα ή Οργανισμό ή το Δημόσιο στον «πιστούχο» που είναι συναφής προς το σκοπό της παρούσας πίστωσης, η επιδότηση αυτή, κατά την κρίση της Τράπεζας, θα φέρεται σε πίστωση των δανείων έστω και αν με την εισπράξή της θα εξοφλούνται ολικά ή μερικά τα δάνεια.

Άρθρο 7

Αν ο πιστούχος δεν εκπληρώσει τους σκοπούς των δανείων που θα χορηγηθούν με βάση την παρούσα σύμβαση μέσα σε εύλογη προθεσμία ή αν παραβεί οποιοδήποτε από τους όρους της, αυτός γίνεται υπερήμερος χωρίς καμιά ειδοποίηση, επιταγή ή άλλη ενόχληση και η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να κηρύξει τα δάνεια ληξιπρόθεσμα και απαιτητά και να ασκήσει τα δικαιώματά της που απορρέουν από τα άρθρα 2 παραγρ. 6 και 3 της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 8

Εκτός από τις συνέπειες που καθορίζονται με την παρούσα σύμβαση σε βάρος του οφειλέτη για την παράβαση των όρων της, ρητά συννομολογείται και ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με την οποία ο

οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει στην Τράπεζα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ποινική ρήτρα για τις παρακάτω παραβιάσεις που προβλέπει η απόφαση Ν.Ε. 157/9/30.3.77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και κάθε άλλη σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος που θα εκδοθεί:

α) Χρησιμοποίηση του δανείου για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που δηλώθηκαν και συμφωνήθηκαν. Η παροχή από τον οφειλέτη δανείων ή ταμιακών διευκολύνσεων σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οι αναλήψεις από τους εταίρους ή μετόχους κλπ. που υπερβαίνουν εύλογα όρια, όπως αυτά προσδιορίζονται από τα καθαρά κέρδη της τρέχουσας χρήσης, θεωρούνται παράβαση της υποχρέωσης αυτής. Ομοίως παράβαση θεωρείται η μη χρησιμοποίηση από τον οφειλέτη των περιθωρίων ίδιας ρευστότητας, που δημιουργούνται από κέρδη ή άλλες πηγές, για τις ανάγκες της επιχείρησής του, αλλά για άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται ευθέως με το αντιζειμένο της επιχείρησής του.

β) Παροχή εμπορικών πιστώσεων καθ' υπέρβαση των επιτρεπομένων ανωτάτων προθεσμιών.

γ) Υποβολή ελλειπών ή ανακριβών δικαιολογητικών και δηλώσεων στα οποία στηρίζεται η χορήγηση του δανείου.

δ) Μη εκπλήρωση κάθε συναφούς με τη χρηματοδότηση αναληφθείσας υποχρέωσης, εκτός από την εμπρόθεσμη εξόφλησή της.

ε) Υπέρβαση τυχόν ορίων χρηματοδότησης που καθορίζονται κατά δανειοδοτούμενο, με τη χρηματοδότησή του από περισσότερες Τράπεζες ή διάφορα υποκαταστήματα της ίδιας Τράπεζας.

στ) Μη επίδειξη, σε κάθε ζήτηση, στα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών των λογιστικών βιβλίων και κάθε άλλου στοιχείου, (συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης φόρου εισοδήματος και λοιπών στοιχείων της αρμόδιας φορολογικής αρχής) που κρίνεται απαραίτητο για τον καθορισμό του ύψους της δικαιούμενης χρηματοδότησης και τη διαπίστωση της διάθεσής της για το σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκε.

ζ) Μη τήρηση του ειδικού βιβλίου "Ταμείου", θεωρημένου από την αρμόδια Οικονομική Εφορία, εφόσον το ποσό του δανείου, μαζί με τις άλλες δανειακές υποχρεώσεις του οφειλέτη, υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται με τις σχετικές αποφάσεις της Ν.Ε. ή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα δικαιούται να ελέγχει κάθε φορά το βιβλίο "Ταμείου". Διευκρινίζεται ότι εάν η επιχείρηση του οφειλέτη δεν υποχρεούται να τηρεί λογιστικά βιβλία, η παραλείψη της τήρησης βιβλίου "Ταμείου" δεν αποτελεί παράβαση των κανόνων χρηματοδότησης της Οικονομίας, εφόσον, από τα λοιπά βιβλία και στοιχεία που τηρεί, είναι δυνατόν να ελεγχεται η χρησιμοποίηση των παρεχομένων δανείων σύμφωνα με τους ισχύοντες πιστωτικούς κανόνες.

η) Μη έγκαιρη υποβολή των στοιχείων που καθορίζονται με αποφάσεις της Ν.Ε., των Υποεπιτροπών αυτής ή της Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και κάθε άλλου αρμόδιου οργάνου.

θ) Άρνηση του οφειλέτη να δεχθεί έλεγχο (με καταμέτρηση) του ταμείου της επιχείρησής του ή παρακώλυση, με οποιονδήποτε τρόπο, της διενέργειας του εν λόγω ελέγχου.

ι) Διαπίστωση, κατά την καταμέτρηση του ταμείου της επιχείρησής του οφειλέτη, ελλείμματος.

Σε περίπτωση που ο οφειλέτης υποπέσει στις παραπάνω αναφερόμενες παραβάσεις, καταπίπτει σε βάρος του ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, το ποσό της οποίας υπολογίζεται με βάση ποσοστά καθοριζόμενα από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα, όπως αυτά θα ισχύουν κατά τον χρόνο κατάπτωσης της ποινικής ρήτρας. (Τα ποσοστά είναι σήμερα: για τις περιπτώσεις α, θ, ι 10%, για τις περιπτώσεις β, γ, δ, ε 8%, για τις περιπτώσεις στ, ζ 6% και για την περίπτωση η 2%).

Άρθρο 9

Συμφωνείται ότι η λογιστική παρακολούθηση των δανείων που θα χορηγηθούν με βάση την παρούσα σύμβαση θα γίνεται στην μερίδα του "πιστούχου" και η χρέωση και εξόφλησή τους θα ενεργείται ως ακολούθως:

α) Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια θα παρακολουθούνται σε ενιαία υπομερίδα του οφειλέτη με τη μορφή του ανοικτού τρεχούμενου λογαριασμού.

Ο τρεχούμενος αυτός λογαριασμός θα εκτοκίζεται με τα επιτόκια που συμφωνούνται με το άρθρο 2 της παρούσας και ο τόκος θα πληρώνεται στην Τράπεζα στις 30/6 και 31/12 κάθε χρόνου, οπότε και ο λογαριασμός αυτός θα εκκαθαρίζεται για έλεγχο του ύψους του και της κανονικής και εμπρόθεσμης εξυπηρέτησής του. Ο "πιστούχος" υποχρεώνεται να εξοφλήσει ολόκληρο το χρεωστικό υπόλοιπο (κατάλοιπο), που προκύπτει με τον τρόπο αυτό. Διαφορετικά το ποσό αυτό φέρει (έχει) αυτοδικαία τόκο υπερημερίας για τα κονδύλια που έληξαν κατά το χρονικό διάστημα πριν από την 30/6 ή 31/12 και από την λήξη τους εφόσον δεν εξοφλήθηκαν εμπρόθεσμα και θα υπολογίζεται, χωρίς ειδοποίηση ή οποιαδήποτε όγληση του "πιστούχου", ο τόκος που ισχύει κάθε φορά υπέρ της ΑΤΕ για τα ληξιπρόθεσμα δάνεια. Κατ' εξαίρεση, ποσά που καταβλήθηκαν για παραγωγικές εργασίες και δραστηριότητες, τα οποία, κατά την απόλυτη κρίση της Τράπεζας, δεν πρέπει ακόμη να πληρωθούν, γιατί δεν περατώθηκε η παραγωγική διαδικασία, για την οποία χορηγήθηκαν ή γιατί συμφωνήθηκε στο ένταλμα πληρωμής διαφορετικός χρόνος απ' αυτόν που ορίζεται, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν μπορούν να επαναφερθούν πάλι σε χρέωση του ανοικτού λογ/σμού, χωρίς να επιβαρυνθεί ο "πιστούχος" με τόκο υπερημερίας.

Ο "πιστούχος" έχει υποχρέωση να καταβάλει σε πίστωση του παραπάνω λογαριασμού του, έστω και πριν από την λήξη του δανείου του, ποσά ανάλογα με την αξία των κάθε είδους προϊόντων του που θα πωλεί.

Στις καταβολές που θα γίνονται με τον τρόπο αυτό πριν από τη λήξη των δανείων θα υπολογίζεται (από την ημέρα της καταβολής μέχρι την ημερομηνία λήξης) τόκος υπέρ αυτών με το επιτόκιο χορήγησης των δανείων.

β) Τα δάνεια μέσης και μακράς προθεσμίας θα παρακολουθούνται σε χωριστή το καθένα υπομερίδα και η εξόφλησή τους θα γίνεται σε ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, που θα υπολογίζονται με το σύστημα της σύνθετης χρεωλυσίας.

Σε κάθε δόση θα περιλαμβάνεται το χρεώλυτρο που αναλογεί σε κάθε έτος και οι τόκοι του κεφαλαίου που κάθε φορά θα μένει ανεξόφλητο.

Ο οφειλέτης μπορεί να καταβάλει τις δόσεις και πριν από την καθορισμένη προθεσμία, καθώς επίσης να επιστρέψει πριν από τις προθεσμίες αυτές ολόκληρο ή ένα μέρος από το κεφάλαιο των τοκοχρεωλυτών με τους τόκους.

Σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής δόσεως μεσ/σιων δανείων, θα υπολογίζεται τόκος καθυστέρησης σύμφωνα με το άρθρο 2 § 6 της παρούσας στο σύνολο της τοκοχρεωλυτικής δόσης (χρεώλυτρο+τόκος).

Άρθρο 10

Ρητά συνομολογείται ότι ο οφειλέτης για τις δαπάνες στις οποίες θα υποβάλλεται η Τράπεζα για την εξέταση των αιτήσεων του για χορήγηση μεσομακροπρόθεσμων δανείων και συγκεκριμένα για την εξέταση του επωφελούς της επένδυσης γι' αυτόν, θα της καταβάλει κατ' αποκοπή ποσοστό πέντε τοις χιλίοις (5%) στα ποσά των δανείων που θα του χορηγηθούν.

Το ποσοστό της προμήθειας αυτής εξουσιοδοτείται η Τράπεζα να το εισπράττει είτε από το ποσό που αποδίδεται στον "πιστούχο" αμέσως μετά τη σύναψη των δανείων ή, σε περίπτωση μη άμεσης απόδοσης, με παρακράτησή του από το δεσμευόμενο προϊόν των δανείων. Το ποσοστό αυτό θα καταβληθεί στην Τράπεζα και όταν τα δάνεια ακυρωθούν από υπαιτιότητά του.

Άρθρο 11

Ο δευτ.....συμβαλλόμεν.....με την παρούσα σύμβαση, εξουσιοδοτι.....ανέκκλητα τον κ..... ο οποίος είναι ένας από τους ίδιους τους "πιστούχους", να εισπράξει ολόκληρο το ποσό των δανείων που θα χορηγηθούν με βάση την παρούσα σύμβαση, είτε εφ' άπαξ είτε τμηματικά, σε διάφορες ημερομηνίες, να δώσει τις σχετικές αποδείξεις και να υπογράψει κάθε σχετικό έγγραφο.

Άρθρο 12

Συμφωνείται ότι α) κάθε άλλη δαπάνη, πέρα της δανειακής ενίσχυσης, που θ' απαιτηθεί για την ολοκλήρωση των σκοπών των δανείων, ο οφειλέτης θα την αντιμετωπίσει με δικά του χρήματα και η Τράπεζα δεν έχει άλλη υποχρέωση για συμπληρωματική ενίσχυση των συγκεκριμένων αυτών σκοπών. Την επί πλέον αυτή δαπάνη υποχρεούται ο οφειλέτης να καταθέσει στην Τράπεζα, σύμφωνα με τους κανονισμούς της Τράπεζας, σε λογαριασμό (Δεσμευμένων Καταθέσεων) από όπου και θα αποδίδονται ανάλογα ποσά με την πρόοδο των εργασιών.

β) η Τράπεζα από τα δάνεια που θα χορηγηθούν θα αποδίδει στον οφειλέτη ποσά, ανάλογα με τις χρηματοδοτικές της δυνατότητες. Σε περίπτωση που θα καθυστερήσει ή θα ματαιωθεί η απόδοση των δανείων, κανένα δικαίωμα δεν δημιουργείται στον οφειλέτη προς αποζημίωσή του από το λόγο αυτό.

Άρθρο 13

Κάθε ποσό που τυχόν ο "πιστούχος" θα κατέβαλε σε πίστωση του ανοικτού λογαριασμού του από τη σύμβαση αυτή καθ' υπέρβαση του χρεωστικού του υπόλοιπου, θα παίρνει τον τόκο που παρέχει κάθε φορά η Τράπεζα στις "Καταθέσεις Όψεως".

Άρθρο 14

1. Η παρούσα σύμβαση ισχύει από σήμερα μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 19.....
Η διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παραταθεί για.....χρόνια, δηλαδή να λήξει την 31 Δεκεμβρίου 19.....

Στην περίπτωση αυτή το ποσό της πίστωσης θα ισχύει με τους ίδιους όρους και για την περίοδο αυτής της παράτασης.

Όλες οι ασφάλειες που θα συσταθούν με την παρούσα σύμβαση θα παραμείνουν ισχυρές και αμετάβλητες μέχρι την πλήρη εξόφληση των ποσών που θα καταβληθούν στον πιστούχο στο παραπάνω χρονικό διάστημα, σε εκτέλεσή της.

2. Συμφωνείται και διευκρινίζεται ότι ειδικά για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, που σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας σύμβασης θα παρακολουθούνται σε ενιαία υπομερίδα του πιστωτικού με την μορφή του ανοικτού τρεχούμενου λογαριασμού, θα είναι δυνατή η χρησιμοποίηση ολόκληρου του αντιστοιχού μέρους της πίστωσης για καθένα ημερολογιακό έτος μέσα στην περίοδο που θα ισχύει η σύμβαση, ανεξάρτητα από τυχόν ανεξόφλητες οφειλές του "πιστούχου" από βραχυπρόθεσμα δάνεια που χορηγήθηκαν προηγουμένως σύμφωνα με την παρούσα.

Δηλαδή το ποσό της πίστωσης που προορίζεται για τη χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων αφορά χωριστά πάντοτε κάθε ημερολογιακό έτος και θεωρείται ανανεούμενο, άσχετα από οφειλές του πιστούχου από τέτοια δάνεια που αφορούν προηγούμενα χρόνια.

Άρθρο 15

1. Αν τα δάνεια του άρθρου 1 της παρούσας σύμβασης εξοφληθούν ολικά ή μερικά είτε μέσα στον πρώτο χρόνο είτε μέσα στο καθένα από τα χρόνια της παράτασης της σύμβασης και σύμφωνα με τους όρους που θα περιέχονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής ή στα άλλα ειδικά έγγραφα, η Τράπεζα μπορεί να επαναχορηγήσει στον πιστούχο μέσα στις ίδιες, όπως προαναφέρθηκαν, χρονικές περιόδους, τα ποσά των δανείων που επιστράφηκαν σ' αυτή.

2. Σε περίπτωση που θα γίνει χρήση της πίστωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παραπάνω παράγραφο του άρθρου αυτού ή αυξηθεί το ποσό της πίστωσης μέχρι το διπλάσιο, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 3 ή χρησιμοποιηθεί η πίστωση για βραχυπρόθεσμα δάνεια σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2, συμφωνείται ρητά να ισχύει η υποθήκη που γραφτηκε, όπως ορίζει το άρθρο 5, μέχρι την ολοσχερή και πλήρη εξόφληση και των δανείων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για να ασφαλιστούν και αυτές οι απαιτήσεις της Τράπεζας.

Επίσης μέχρι να εξοφληθεί κάθε απαίτηση της Τράπεζας από την παρούσα σύμβαση πλήρως και ολοσχερώς, εξακολουθεί να υπάρχει και η ευθύνη από την εγγύηση, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 19.

Άρθρο 16

Για να λάβει τα ποσά που θα χρειασθούν, στην περίπτωση κατνοκαλλιέργειας, για την χωρική επεξεργασία καπνού κλπ. ο "πιστούχος" δηλώνει ότι αποδέχεται την εφαρμογή των διατάξεων του από 21/11-2/12/1925 Πρ. Δ/τος και του από 23/9/1925 Ν.Δ. "περί πλασματικών δανείων με ενέχυρο καπνός" και υποχρεώνεται να προσκομίσει, κατά την καταβολή των ανωτέρω ποσών, και καταθέσει στην Τράπεζα την έδεια κατοχής καπνού για τη σύσταση του ενεχύρου αυτού.

Άρθρο 17

Η Τράπεζα για να ικανοποιήσει κάθε απαίτησή της από τη σύμβαση αυτή μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή των Νόμων και Κανονισμών που τη διέπουν του Ν.Δ. της 17 Ιουλίου 1923 "περί ειδικών διατάξεων για ανώνυμες εταιρείες" καθώς και κάθε άλλης προνομιακής γι' αυτή διάταξης και να προβεί σε εκτέλεση είτε κατά του "πιστούχου" είτε κατά τ..... "εγγυητ....." με όλα τα μέσα που επιτρέπονται σ' αυτή, με βάση αυτή τη σύμβαση, που πάντα είναι τίτλος εκτελεστός. Οι απαιτήσεις της θεωρούνται εκκαθαρισμένες από αυτή, είτε με βάση τη σύμβαση είτε τα υπογραφόμενα εντάλματα ή άλλα αποδεικτικά έγγραφα για τη χρήση της πίστωσης είτε με βάση μόνο τα βιβλία της και το από αυτά προκύπτον χρεωστικό υπόλοιπο, όπως και αν έγινε η χρήση της πίστωσης και χωρίς κοινοποίηση αποσπάσματος απ' τα βιβλία της ενώ ο "πιστούχος" και "εγγυητ....." παραιτούνται από τώρα κάθε αντίρρησης κατά της τέτοιας εκτέλεσης όπως και αν αυτή γίνεται.

Άρθρο 18

Η κοινοποίηση οποιωνδήποτε εγγράφων σχετικών με τη σύμβαση καθώς και των εισαγωγικών διζης δικηγόρων, μπορεί να γίνεται είτε προς τον "πιστούχο" και τ..... "εγγυητ....." είτε προς τ..... ζάτοιο..... τον οποίο όλοι αυτοί ("πιστούχος και "εγγυητ.....") διορίζουν αντίκλητό τους.

Άρθρο 19

Ο/οι "εγγυητ.....", αφού έλαβ..... γνώση όλων των όρων αυτής της σύμβασης, δηλών..... ότι εγγυ..... προς την Τράπεζα υπέρ του "πιστούχου" και ότι ευθύν..... αλληλέγγυα, αδιαίρετα και σε ολόκληρο με αυτόν και ως αυτοφειλ..... και παραιτ..... από τα ενεργήματα της διαίρεσης και δίξης και από τα δικαιώματα που απορρέουν από τα άρθρα 862, 863, 866, 867 και 868 του Αστικού Κώδικα, για όλες τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει με αυτή τη σύμβαση προς την Τράπεζα και μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους μαζί με τους τόκους γενικά και τα κάθε είδους έξοδα, η δε Τράπεζα μπορεί να ασκήσει και εναντίον του το προνόμιο της πρωτοπραξίας, το δικαίωμα γεωργικού ενεχύρου, το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης στα ακίνητα τ..... και όλα γενικά όσα δικαιώματα και προνόμια που μπορεί να ασκήσει και κατά του "πιστούχου" για ολόκληρη ή μέρος της πίστωσης ή για τις απαιτήσεις της από τη σύμβαση και μέχρι την πλήρη και εξολοκλήρου εξόφλησή τους.

Άρθρο 20

Οι αποφάσεις της Τράπεζας Ελλάδος ή άλλων αρμοδίων οργάνων δεσμεύουν, από την ημερομηνία έκδοσής τους, τον συμβαλλόμενο οφειλέτη και συμφωνείται ρητά ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης αυτής και υποχρεωτικούς όρους της.

Άρθρο 21

Άρθρα, παράγραφοι ή εδάφια του εντύπου κειμένου της παρούσας σύμβασης, που φέρουν κενά και προσορίζονται να συμπληρωθούν με το χέρι και δεν συμπληρώθηκαν αλλά διαγράφηκαν (καλύφθηκαν) με το σημείο "παύλα" (-), θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί.

Η παρούσα σύμβαση, που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καταστατικού της Τράπεζας (Σύμβαση 27-6-1929 μεταξύ του Δημοσίου και της ΕΤΕ που κινήθηκε με το νόμο 4332/1929), χωρίς να χαρτοσημανθεί, γράφηκε σε τόσα πρωτότυπα όσα και οι συμβαλλόμενοι και πήρε ο καθένας από ένα όμοιο.

ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. Ο ΠΙΣΤΟΥΧ..... Ο ΕΓΓΥΗΤ.....

ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΕ ΕΝΕΧΥΡΟ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ

Δρχ: 0

Στ... σήμερα την ... (00) του μηνός ... (00) του έτους ... (199)
μεταξύ:

α) Της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Σοφοκλέους αρ. 11 όπως
εκπροσωπείται νόμιμα στην παρούσα από τους:

1....

2....

που αποκαλείται στη συνέχεια χάριν συντομίας «ΤΡΑΠΕΖΑ»

β) Του οφειλέτη ... κατοίκ... οδός: ... αριθμός: ... με στοιχεία
ταυτότητας ... Α.Φ.Μ. ... Δ.Ο.Υ. ... που αποκαλ... στη συνέχεια χάριν συντομίας
«ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ» και

γ) Του εγγυητή ... κατοίκ... οδός: ... αριθμός: ... με στοιχεία
ταυτότητας ... Α.Φ.Μ. ... Δ.Ο.Υ. ... που αποκαλ... στη συνέχεια χάριν συντομίας
«ΕΓΓΥΗΤΗΣ», συμφωνήθηκαν, συνομολογήθηκαν και έγιναν αποδεκτά τα παρακάτω:

Η ΤΡΑΠΕΖΑ χορηγεί στον ΟΦΕΙΛΕΤΗ δάνειο ποσού δραχμών ... (0) με τους
εξής όρους:

1. Το δάνειο χορηγείται με βάση την ΠΔΤΕ (1955/2-7-91), και διέπεται από
τις διατάξεις αυτής και από τους παρακάτω όρους.

2. Σκοπός του δανείου είναι ...

3. Η ανάληψη του δανείου θα γίνει εφάπαξ και θα αποδεικνύεται με την
υπογραφή από τον ΟΦΕΙΛΕΤΗ του σχετικού εντάλματος πληρωμής που θα εκδίδει η
ΤΡΑΠΕΖΑ.

4. Ο εκτοκισμός του δανείου θα γίνεται ανά ημερολογιακό τρίμηνο, με βάση έτος
τριακοσίων εξήντα (360) ημερών, από ημέρα σε ημέρα, για τις πράγματι διανυθείσες
ημέρες κάθε περιόδου εκτοκισμού. Η πρώτη περίοδος εκτοκισμού, θα αρχίζει την
ημερομηνία της εκταμίευσης του δανείου και θα λήγει την τελευταία ημέρα του

ημερολογιακού τριμήνου. Οι επόμενες περιόδους εκτοκισμού θα αρχίζουν την πρώτη ημέρα της κάθε φορά επόμενης περιόδου εκτοκισμού και θα λήγουν την τελευταία ημέρα αυτής.

Ο τόκος κάθε περιόδου εκτοκισμού θα είναι απαιτητός την τελευταία ημέρα της περιόδου αυτής.

5. Το δάνειο παρέχεται με τελικό επιτόκιο, που απαρτίζεται από:

α) Το "Βασικό Επιτόκιο Καταναλωτικών Δανείων" (Β.Ε.Κ.Δ.) και

β) Το "Περιθώριο".

i) Το "Βασικό Επιτόκιο Καταναλωτικών Δανείων" (Β.Ε.Κ.Δ.) με ρητή συμφωνία των μερών, είναι εκείνο που θα καθορίζεται και θα μεταβάλλεται κατά διαστήματα από την ΤΡΑΠΕΖΑ χωρίς τη σύμπραξη του ΟΦΕΙΛΕΤΗ, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, η δε μεταβολή του θα γνωστοποιείται με ανακοίνωση σε δύο αθηναϊκές ημερήσιες εφημερίδες. Το νέο Β.Ε.Κ.Δ. θα ισχύει από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης. Το επιτόκιο αυτό είναι σήμερα . . . % .

ii) Το "Περιθώριο" καθορίζεται από την ΤΡΑΠΕΖΑ και θα αυξάνει ή θα μειώνει, κατά περίπτωση το Β.Ε.Κ.Δ.. Το Περιθώριο που ισχύει σήμερα είναι . . . εκατοστιαίες μονάδες πλέον του Β.Ε.Κ.Δ.. Η ΤΡΑΠΕΖΑ διατηρεί το δικαίωμα να αναπροσαρμόζει περιοδικά το Περιθώριο, καθόλη τη διάρκεια ισχύος του δανείου. Αν ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ, κατά την πληρωμή των δόσεων στην ΤΡΑΠΕΖΑ, διαφωνήσει με το νέο Περιθώριο, θα πρέπει να διαπραγματευτεί νέους όρους συνεργασίας, διαφορετικά θα υποχρεούται να εξοφλήσει άμεσα το υπόλοιπο του δανείου.

6. Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ θα επιβαρύνεται επίσης και με το ποσό τυχόν εισφοράς αποδοτέας στην Τράπεζα της Ελλάδος ή το Ελληνικό Δημόσιο.

7. Η Εξόφληση του δανείου θα γίνει εφάπαξ, την . . .

8. Κάθε ποσό, που καταβάλλεται σε μερική ή ολική εξόφληση του δανείου, καταλογίζεται σε εξόφληση πρώτα των εξόδων, δικαστικών και άλλων, έπειτα των προμηθειών, των τυχόν τόκων καθυστέρησης και των συμβατικών τόκων και τέλος του κεφαλαίου.

9. Σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής οποιασδήποτε δόσης ή μέρους αυτής ή τόκου και προμήθειας, συμφωνείται ότι θα οφείλεται αυτοδικαίως τόκος υπερημερίας, με επιτόκιο . . . εκατοστιαίες μονάδες επί πλέον του παραπάνω τελικού επιτοκίου του δανείου, από την ημέρα της καθυστέρησης, χωρίς να απαιτείται όχληση προς τον ΟΦΕΙΛΕΤΗ. Στην περίπτωση αυτή κηρύσσεται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και ολόκληρο το δάνειο, επί του οποίου θα λογίζεται πλέον τόκος υπερημερίας, και η

ΤΡΑΠΕΖΑ θα δικαιούται να επιδιώξει την εξόφληση και του υπολοίπου κεφαλαίου, μαζί με τους αναλογούντες τόκους καθυστέρησης, μέχρι την εξόφληση.

10. Τυχόν μη άσκηση των δικαιωμάτων της ΤΡΑΠΕΖΑΣ από αυτή τη σύμβαση δε θα σημαίνει παραίτησή της από τα δικαιώματα αυτά ούτε σιωπηρή παράταση της λήξης του δανείου, συνολικά ή μερικά. Κάθε τροποποίηση οποιουδήποτε όρου της σύμβασης αυτής μπορεί να γίνεται μόνον εγγράφως.

11. Η χρηματοδότηση που παρέχεται με βάση την παρούσα σύμβαση διέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών για τη χρηματοδότηση της Οικονομίας, των οποίων ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ δηλώνει ότι έχει πλήρη και ακριβή γνώση.

Σε κάθε ανάληψη από το δάνειο, σύμφωνα με τα παραπάνω, ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ θα υπογράφει δήλωση, το περιεχόμενο της οποίας θα καθορίζεται με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών, και με την οποία :

α) Θα δηλώνεται από αυτόν η τήρηση των κατά περίπτωση ισχύοντων όρων χρηματοδότησής του, και

β) Θα αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής ποινικής ρήτρας υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου για κάθε παράβαση αυτών των όρων χρηματοδότησής του.

Δεδομένου ότι αυτή η ποινική ρήτρα καθορίζεται όπως προαναφέρθηκε, με βάση τους όρους και τα ποσοστά που ισχύουν κάθε φορά με τις σχετικές αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών, συμφωνείται ότι σε περίπτωση που αυξηθούν ή μειωθούν τα ποσοστά ή προστεθούν ή αφαιρεθούν όροι, θα ισχύουν οι νέοι όροι και τα νέα ποσοστά, όπως θα καθορίζονται από τις οικείες αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών,

12. Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ, σε όλη τη διάρκεια της παρούσας σύμβασης και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του δανείου, έχει τις εξής ακόμη υποχρεώσεις:

...

13. Εκτός από την περίπτωση του άρθρου 9, η δανείστρια δικαιούται να κηρύξει το δάνειο ληξιπρόθεσμο και απαιτητό, και στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) αν δεν τηρηθούν οι όροι και προϋποθέσεις των οικείων αποφάσεων των Νομισματικών Αρχών και αν δεν τηρηθεί οποιοσδήποτε όρος της παρούσας σύμβασης, της οποίας όλοι οι όροι συμφωνούνται ως ουσιώδεις,

β) αν μειωθούν ή απωλεσθούν οι ασφάλειες που έχει προσφέρει ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ στη ΤΡΑΠΕΖΑ, σύμφωνα με το άρθρο 14,

γ) αν κατασχεθεί η περιουσία του ΟΦΕΙΛΕΤΗ

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις από -α- έως -γ- η ΤΡΑΠΕΖΑ δικαιούται να καταγγείλει την παρούσα σύμβαση και πριν από την ανάληψη μέρους ή όλου του δανείου.

14. Σε εξασφάλιση κάθε απαίτησης της ΤΡΑΠΕΖΑΣ από το παρόν δάνειο, κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ ενεχυριάζει τα χρεόγραφα που λεπτομερώς αναφέρονται στην υπ' αριθμ. . . . σύμβαση παροχής ενεχύρου σύμφωνα με τους όρους της και η οποία αποτελεί συνέχεια και αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

15. Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ δηλώνει υπεύθυνα ότι δεν υπάρχει καμία καθυστερημένη οφειλή του σε Τράπεζα στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις Νομισματικές Αρχές.

16. Για το δάνειο αυτό η ΤΡΑΠΕΖΑ θα τηρεί λογαριασμό στα βιβλία της, στον οποίο θα καταχωρούνται στη στήλη της χρέωσης οι αναλήψεις του δανείου, οι συμβατικοί και υπερημερίας τόκοι, οι προμήθειες, ο Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών και τα έξοδα της ΤΡΑΠΕΖΑΣ που γίνονται εξαιτίας του δανείου (δικαστικά και άλλα), και στη στήλη της πίστωσης οι καταβολές του ΟΦΕΙΛΕΤΗ οι οποίες θα καταλογίζονται κατά σειρά, στα έξοδα, στις προμήθειες, στους τόκους υπερημερίας και συμβατικούς και τελευταία στο κεφάλαιο. Απόσπασμα που θα έχει εξαχθεί από τα βιβλία της ΤΡΑΠΕΖΑΣ από την ίδια και θα εμφανίζει τον παραπάνω λογιστικό λογαριασμό και το υπόλοιπο που οφείλεται, συμφωνείται ότι θα αποτελεί πλήρη απόδειξη της απαίτησης της ΤΡΑΠΕΖΑΣ κατά του ΟΦΕΙΛΕΤΗ.

17. Η ΤΡΑΠΕΖΑ δικαιούται, χωρίς να απαιτείται συναίνεση ή προηγούμενη ειδοποίηση του ΟΦΕΙΛΕΤΗ και του ΕΓΓΥΗΤΗ να εκχωρεί και να μεταβιβάζει οποτεδήποτε τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση δανείου σε οποιαδήποτε Τράπεζα που λειτουργεί στην Ελλάδα, που καθίσταται από και με την εκχώρηση αυτή δικαιούχος όλων των απαιτήσεων κατά του ΟΦΕΙΛΕΤΗ που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση.

Με την εκχώρηση αυτή μεταβιβάζονται στη δικαιούχο ΤΡΑΠΕΖΑ όλες οι ασφαλίζουσες την απαίτηση υποθήκης, εγγυήσεις και άλλα παρεπόμενα δικαιώματα και προνόμια, σύμφωνα με το άρθρο 458 Α.Κ.

18. Ο ΕΓΓΥΗΤΗΣ εγγυάται υπέρ του ΟΦΕΙΛΕΤΗ προς την ΤΡΑΠΕΖΑ την τήρηση των όρων της σύμβασης αυτής και την καταβολή κάθε υπολοίπου από το δάνειο αυτό, κατά κεφάλαιο, τόκους (συμβατικούς και από ανατοκισμό καθώς και υπερημερίας), προμήθειες και έξοδα και δηλώνει ότι παραιτείται από το ευεργέτημα της δίζησης και τα ευεργετήματα και τις ενστάσεις των άρθρων 862 μέχρι και 868 του Α.Κ.

19. Η σύμβαση αυτή, εκτός από όσα ορίζονται στο άρθρο 1, διέπεται από το

Ελληνικό Δίκαιο και ειδικότερα από το Ν.Δ. της 17ης Ιουλίου 1923.

20. Τυχόν επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου ή δικογράφου σχετικού με την παρούσα σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης και της επιταγής, ή άλλου δικογράφου της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, θα γίνεται κατά την επιλογή της ΤΡΑΠΕΖΑΣ, είτε απ'ευθείας στον ΟΦΕΙΛΕΤΗ και τον ΕΓΓΥΗΤΗ στις παραπάνω διευθύνσεις τους, εφόσον τρεις τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα δεν είχε ανακοινωθεί στη ΤΡΑΠΕΖΑ αλλαγή της διεύθυνσης, με γνωστοποίηση της νέας διεύθυνσης, είτε προς ... που διορίζεται με την παρούσα αντίκλητός τους.

21. Κάθε φόρος και τέλος που βαρύνει την παρούσα σύμβαση καθώς και κάθε άλλη δαπάνη για τη σύσταση και κατάρτιση της σύμβασης αυτής, βαρύνει τον ΟΦΕΙΛΕΤΗ.

22. Η παρούσα σύμβαση συντάχθηκε σε *τρία (3)* αντίτυπα. Καθένας από τους συμβαλλόμενους έλαβε από ένα.

(τοπος) (ημερομηνια)

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ...

Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ

Ο ΕΓΓΥΗΤΗΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 1.1 ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΤΙΤΛΟΣ.....
- 1.2 ΕΙΔΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ (Ακριβής προσδιορισμός δραστηριότητας).....
- 1.3 ΕΔΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ α) Δ/ση Γραφείου
τηλ..... fax.....
β) Δ/ση Εργοστασίου.....
τηλ..... fax.....
- 1.4 ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ..... ΔΙΑΡΚΕΙΑ (Λήξη εταιρικού).....
- 1.5 ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ α) Μέσος όρος προηγ. έτους.....
β) σήμερα.....
- 1.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΡΟΥΜΕΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- 1.7 ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ /ΤΜΗΜΑ ΟΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΓΡΑΜΜΕΝΗ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
- ΑΡΙΘ. ΜΗΤΡΩΟΥ.....
- 1.8 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ /ΔΙΟΙΚΗΣΗ

2. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΔΙΑΦΩΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (βάσει τελευταίου ισολογισμού ή από τα υπάρχοντα στοιχεία κατά την υποβολή της αίτησης εφόσον δεν συντάσσεται ισολογισμός).

2.1 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
(επισυνάπτονται αντίγραφα ισολογισμών των τριών τελευταίων ετών και του τελευταίου ισοζυγίου).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ακίνητα Επαγγ. χρήσης

Λοιπά Ακίνητα

Μηχ/τα - Εργαλεία
(σημερινή αξία)

Μεταφορικά Μέσα
(σημερινή αξία)

Αποθεμ. Πρώτων Υλών

Αποθ. Ετοιμ. Προϊόντων.....

Απαιτήσεις (Συν/κές,
Χρεώστες)

Ταμείο

Τράπεζες

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Ίδια Κεφάλαια

Υποχρ. σε Τράπεζες

α) Για κτιριακές
εγκαταστάσεις

β) Για εξοπλισμό

γ) Για Κεφάλαιο
κίνησης

Υποχρεώσεις στο
Δημόσιο και Ασφαλ.
οργανισμούς.....

Υποχρ. σε προμηθ.....

Λοιπές υποχρ.....

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

2.2 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

(επισυνάπτονται αντίγραφα των τριών τελευταίων φορολ. δηλώσεων).

ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.

	199	199	199
Έσοδα			
Έξοδα			

2.3 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

(επισυνάπτονται αντίγραφα των τριών τελευταίων φορολ. δηλώσεων)

ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.

	199	199	199
Έσοδα			
Έξοδα			

3. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΙΕΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Έτος	199.....	199.....	Τρεχ. έτος από 1/1 μέχρι.....	(ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.) Ίδιο διάστ. πέρυσι
Από ίδια παραγωγή
Από μεταπώληση
ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ

4. ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ)

	199	199	199
Πρώτες ύλες Παραγ. Προϊόντων Πωλήσεις			

5. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΤΡΙΕΤΙΑΣ (ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.)

	199.....	199.....	199.....
Αξία εισαγωγών
Αξία εξαγωγών

6. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΟΙΚΟΝ. ΜΕΓΕΘΩΝ (τρέχ. έτους και 2 επομένων ετών)

(ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.)

	Τρέχ. έτους	199.....	199.....
Πωλήσεις
Αποτελ. προ αποσβέσεων
Καθαρά αποτελ. (προ φόρων)

7. ΟΦΕΙΛΕΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ (ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ)

(ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.)

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ		ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ		ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ
	ΑΠΟ ΕΙΔ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΠΟ ΛΟΙΠΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	ΑΠΟ ΕΙΔ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΠΟ ΛΟΙΠΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	
1.					
2.					
3.					
ΣΥΝΟΛΟ					

8. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Τράπεζα	Χρον. αιτησης	Ποσό	Σκοπός
.....
.....

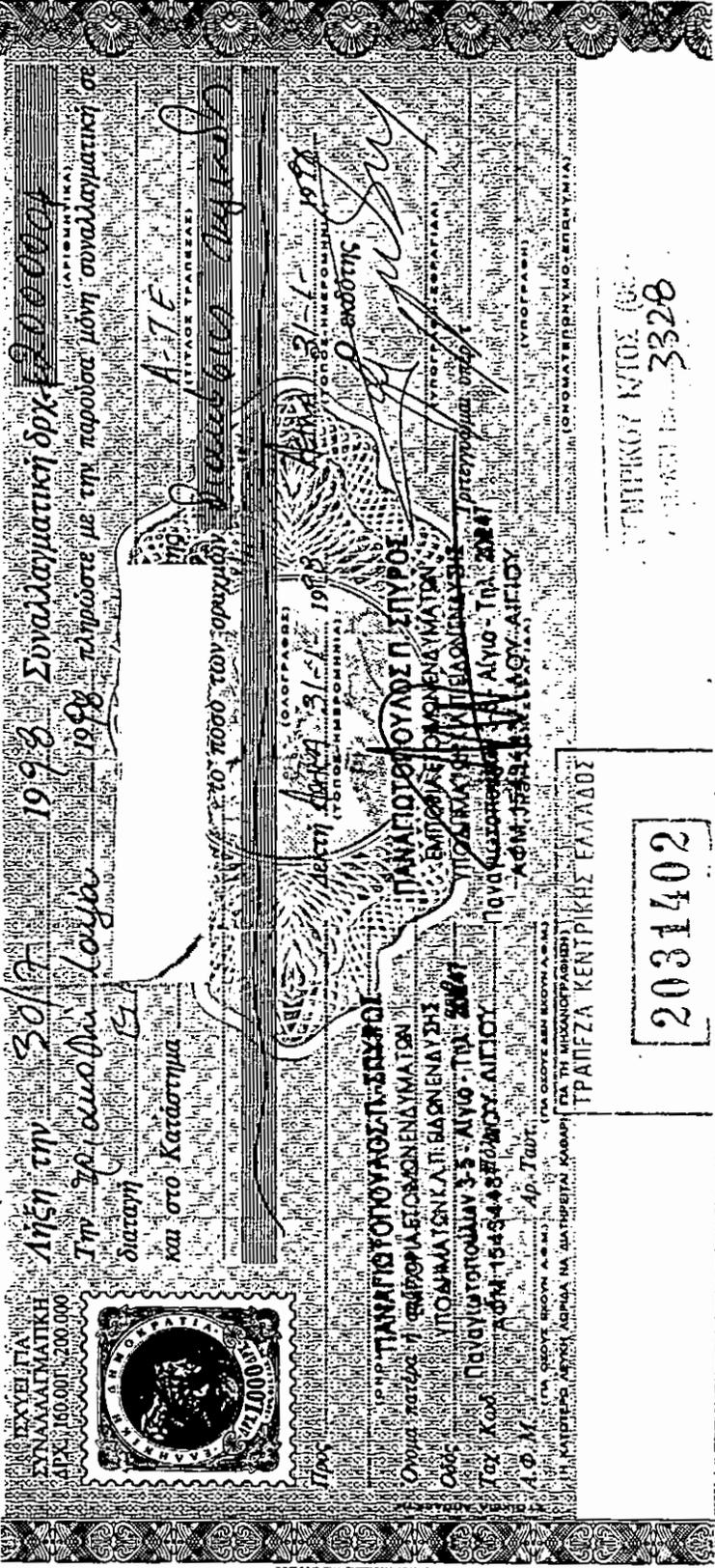
9. ΑΛΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΣΩ ΑΤΕ

Ο υπογεγραμμένος επιχειρηματίας, γνωρίζοντας τις συνέπειες του νόμου για ψευδείς δηλώσεις, βεβαιώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι ακριβή και ειλικρινή και παρακαλώ να μου χορηγήσετε βιοτεχνικό δάνειο δρχ., για, το οποίο θα εξοφληθεί σε μήνες/έτη με

Το δάνειο θα διασφαλιστεί με

Τόπος - Ημερομηνία

Ο ΑΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΩΝ

ΕΧΕΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΧΜΕΣ 200.000

Αθήνη την 30/7/1998

Συναλλαγματική Δράση

Συναλλαγματική Δράση με την παρούσα μόνη συναλλαγματική σε

Την 20.000.000 Λογία

και στο Κατάστημα

Α. ΤΣΕΦΑΣ

Παναγιώτης Γιαννής Π. Σπύρος

Υπομνηματάρχης

21-1-1998

Παναγιώτης Γιαννής Π. Σπύρος

Υπομνηματάρχης

21-1-1998

Παναγιώτης Γιαννής Π. Σπύρος

Υπομνηματάρχης

21-1-1998

Παναγιώτης Γιαννής Π. Σπύρος

Υπομνηματάρχης

2031402

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΥΣΟΣ

3328

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ - ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περιβαλλοντικά στέβη

ΕΔΡΑ: Αγ. Ιωάννου 19, 251 00 Αίγιο, τ.λ.: 29842, Α.Μ.Α.Ε.: 32528/22/Β/94/034, Α.Φ.Μ.: 94415752, Δ.Ο.Υ. ΑΙΓΙΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤ/Ι ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Κύπρου 3 & Αμαλιάδος, 153 44 Γλυκά Νερά, τηλ.: 60 47 971-6, fax: 60 47 970

ΠΙΝΑΚΙΟ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΤΑΓΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 12/3/98 № 361

Δραχμές \$ 656.080±

ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Παραδόθηκαν σε Νικόλαο Γ. Υπαχώρη (ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΟΡΤ)
 Επάγγελμα: Α.Φ.Μ.: Δ.Ο.Υ.:
 Διεύθυνση: Πόλη:

Α/Α	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΕΚΔΟΣΗΣ (ΤΕΛΙΚΟΣ ΟΠΣΘΟΓΡΑΦΟΣ)	ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ	ΛΗΞΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ	ΑΣΙΑ
1	36742002	ΕΠΙ			10/3/98	656.080
			ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΗΚΕ			
			ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 12-3-98			
			ΤΑΜΕΙΟ: Δ. ΠΡΑΞΕΩΝ			
			ΚΑΤ: ΚΑΤ			
			ΕΛΕΓΧΟΣ:			

ΔΕΥΚΟ: ΠΕΛΛΗΣ, ΡΟΖ. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ, ΚΙΤΡΙΝΟ: ΣΤΕΛΕΧΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΟΛΟ 656.080

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

[Signature]

ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ

[Signature]

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ

E. M. E. D. A. N.

ΠΑΠΑΝΑΪΔΗΣ ΔΗΜ. ΑΡΓΥΡΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ: ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ & ΟΡΦΕΩΣ 190Α (ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΙΓΑΛΕΩ)
ΤΗΛ.: (01) 3421.564, 3471.656
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ 564 31 ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: (031) 683.209, 682.890
Χ.Χ. ΑΛΑΦΙΣΑ: ΧΑΚΗΤΡΙΣ 6, ΑΡ. 22 ΜΥΡΤΕΚΑΡΔΙΟΥ Χ.Χ. ΧΙΟΥ 46 Χ 58 Χ Χ Χ Χ
Α.Φ.Μ.: 52915584 - Δ.Ο.Υ.: ΑΙΓΑΛΕΩ

11/03/98 90 ΦΟΡΤΩΤΙΚΗ 027370 ΑΡ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ: ΡΝΝ 3668
ΑΡΘΡΟΥ 16 Κ.Β.Σ.

ΤΟΠΟΣ ΦΟΡΤΩΣΗΣ: ΑΘΗΝΑ ΤΟΠΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Α/Α ΦΟΡΤΩΤΙΚΗΣ: 27370

ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ 3828
ΟΤΑ ΔΡΑΜΑ ΔΡΑΜΑ
ΑΦΜ: 90108797 ΔΟΥ: ΔΡΑΜΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ Η ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	ΠΟΣΟ ΤΗΤΑ ΔΕΜΑΤΩΝ ΚΤΛ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΣΚΕΥ. ΑΣΙΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ	ΜΙΚΤΟ ΒΑΡΟΣ ΣΕ ΚΙΛΑ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΡΧ. ΠΑΡΗΡΩΘΕΝΤΑ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΡΧ. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ:
673 6	6	ΠΙΝΑΣΤ. ΚΑΡΔΙ		600	42000 500 500	
<p>ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΡΧ. ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΗΚΕ</p> <p>ΗΜΕΡΟΜ. 12-3-98</p> <p>ΣΤΑΜΕΙΟΝ ΑΔ. ΠΡΑΞΕΩΝ</p> <p>ΕΛΕΓΧΟΣ: <i>[Signature]</i></p>						
ΚΟΜΙΣΤΡΑ ΤΡΙΤΩΝ ΔΡΧ.					50740	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ					ΚΟΜΙΣΤΡΟ ΤΡΙΤΩΝ	
					ΠΟΣΟ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ	50740

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ Ο ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ

1. ΔΕΥΚΟ: ΠΕΛΑΤΗΣ 3, ΣΙΕΛ: ΑΝΔΡΕΑΚΤΙΚΟ ΔΑΡΛΑΝΗΣ
2. ΡΟΖ: ΠΛΑ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ 4, ΚΙΤΡΙΝΟ: ΣΤΕΛΕΧΟΣ

ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ
Παρέλαβα το εμπόρευμα που αναφέρεται αυτή η φορτωτική σε άριστη κατάσταση και δεν έχω καμία επιφύλαξη.

ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΙΣΣΑΣ: ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ Ι. ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ 43 ΤΗΛ. 280-606 285-415 FAX 286-467

ΑΦΜ. 97526746
ΔΙΑΦΑΝΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
M/S ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΟΜΙΝΗΣ
 ΝΗΟΛ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 9500
 ΕΔΡΑ: Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ 4-6 - ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΠΡΑΚΤ.: 2
 ΤΗΛ. 4175 254 - 4174 946 - 4137 379
 Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πειραιάς **13/3** 1998
 ΦΟΡΤΩΤΙΚΗΣ Νο 0044

ΕΦΟΡΤΩΘΗΣΑΝ ή παρεδόθησαν προς φόρτωσιν παρά **ΠΕΡΒΑΛΜΑΤΙΚΗ ΑΤΕΡΕ**
 επί του καταστρώματος και υπό τους κατωτέρω όρους συμφωνίας και εξαιρέσεις επί του M/S
ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΟΜΙΝΗΣ με σημείων **Ελληνικήν** και όγκος μεταφερθέντων εις **ΡΟΔΟ**,
 και παραδοθέντων εις τόν κ. **ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΩ**.
 Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.

ΑΚΤΟΡΕΙΟΝ
 2 ΦΟΡΤΩΤΙΚΗ
 Άρθρον 16 (Κ.Φ.Σ.)
 ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΟΡΤΩΤΗ

Σημεία	Αριθμοί	Ποσόν	Είδος βάρους και περιεχόμενα κατά την δήλωσιν του φορτωτού	Βάρους ή μέτρον	ΝΑΥΛΟΣ	Δραχμα
		220	Τεμ. <u>ωάδοι αφριμένωι γλυκί αινί</u>	5200	Ναυλος	740.000
					Δικαίωμα φορτωτικής	133.200
					Έξοδα Φορτώσεως	873.200
					Αντικαταβολή	873.200
					Πρακτορικά	7
ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΟΡΤΩΤΗ					ΦΠΑ 18%	
					ΣΥΝΟΛΟΝ	
					ΟΛΙΚΟΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΘΕΝ	
					ΟΛΙΚΟΝ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟΝ	

ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΗΚΕ
 ΗΜΕΡΟΜ: 13-3-98
 ΓΡΗΓΟΡΙΟ Δ. ΠΡΑΚΤΩΝ
 ΝΑΥ
 ΕΛΕΓΧΟΣ:

Οι φορτωτά είναι υπεύθυνοι άπέναντι του πλοιοκτήτου, διά πάν πρόστιμον επιβληθόσμενον αυτόν υπό του Δημοσίου
 συνεπεία παραβάσεως εκ μέρους αυτόν των διατάξεων ή διατυπώσεων του Τελωνιακού Νόμου.
 Οι ναύλοι δέν επιστρέφονται, έν περιπτώσει μερικής ή όλικής άπώλειας του έμπορεύματος ή ολουδήποτε θαλασσο ή πολεμικού κινδύνου. Τα έργατικά κύτους, φορτώσεως
 και έφορτώσεως βαρύνουσι πάντοτε τό έμπόρεμα. Έν ούδεμιά περίπτωσηί είναι υπεύθυνοι δι' άπώλειαν ή ζημιαν έν ή περιπτώσει ύπάρχει, άπόλεια καλυπτομέ-
 νη ή δυναμένη να καλυφθή δι' άσφαλείας. Ο πλοιοκτήτης έπιφυλάσσει εις εαυτόν τό δικαίωμα να άσφαλίζη, έφ' όσον όχτος, ή έργα κίνου, ή γυγκάτων, ή όγκος πλοιοκτών, ή
 βάρους του έμπορεύματος. Διά τήν κατάστασιν του περιεχομένου των κόλλων ούδολως εύθύνεται τό πλοίο. Έν πάσει περίπτωσηί τό πλοίο έκεί έπιτερεύεται ταξιδίου από τόσους όρους
 των φορτωτικών των Άκτοπλοϊκών Συγκοινωνιών ών έλαβεν γνώσιν ο φορτωτής και έδήλωσεν άποδοχήν.
Ο ΦΟΡΤΩΤΗΣ
 M/S ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΟΜΙΝΗΣ
 ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗ 4-6 - ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΗΛ. 4175254 - 4174946 - 4137379

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΧΡΗΜΑ - ΠΙΣΤΗ - ΤΡΑΠΕΖΕΣ - Α.Μ. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ Καθηγήτῆ
Εφαρμογών
2. ΑΡΧΕΣ ΟΙΚ. ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ - Θ. ΜΠΕΝΟΣ - ΣΤΥΛ. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗΣ
3. ΧΡΗΜΑ - ΠΙΣΤΗ - ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΠΕΤΡΟΥ ΚΙΟΧΟΥ
4. ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ - ΔΗΛ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
5. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ -
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΣΑΚΕΛΛΗ
6. ΔΙΚΑΙΟ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΑΛΙΚΩΝ ΚΙΑΝΤΟΥ - ΠΑΜΠΟΥΚΗ
7. ΓΡΗΓ.ΣΠ.ΜΕΝΤΗ, 5^η ΕΚΔΟΣΗ (ΔΙΚΑΙΟ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ)
8. ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛ. ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΔΗΜ. ΠΑΡ.
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΥΠΑΛ. Της Διεύθ.ΚΒΣ του ΥΠ.
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΑΝΤΩΝΙΑΣ ΠΟΥΛΑΚΟΥ -
ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ
10. ΠΗΓΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

